

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2020 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer: 986 918 930
Organisasjonsform: Selskap med begrenset ansvar
Foretaksnavn: KREDITTFORENINGEN FOR SPAREBANKER
Forretningsadresse: Solheimsgaten 11
5058 BERGEN

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2020 - 31.12.2020

Konsern

Morselskap i konsern: Nei

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet: IFRS

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Lars W. Lynngård
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 25.05.2021

Grunnlag for avgivelse

År 2020: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2019: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2020

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 03.08.2022

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2020	2019
RESULTATREGNSKAP			
Renteinntekter og lignende inntekter			
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kredittinstitusjone		174 000	763 000
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kunder	10	75 528 000	115 047 000
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av rentebærende verdipapirer		1 673 000	1 955 000
Sum renteinntekter og lignende inntekter		77 375 000	117 765 000
Rentekostnader og lignende kostnader			
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på innskudd fra og gjeld til kunder		180 000	338 000
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på utstedte verdipapirer		70 694 000	109 519 000
Sum rentekostnader og lignende kostnader		70 874 000	109 857 000
Netto renteinntekter		6 501 000	7 908 000
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		13 000	17 000
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter			
Sum utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		0	0
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter			
Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer		138 000	342 000
Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter		138 000	342 000
Lønn og andre personalkostnader	20	2 964 000	2 771 000
Andre driftskostnader		3 245 000	3 297 000
Av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst/tap på ikke-finansielle eiendeler			
Sum av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst tap på ikke-finansielle eiendeler		0	0

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2020	2019
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer			
Sum kredittap på utlån, garantier og rentebærende verdipapirer		0	0
Resultat før skatt fra videreført virksomhet		417 000	2 165 000
Skatt på resultat fra videreført virksomhet		196 000	634 000
Resultat etter skatt fra videreført virksomhet		221 000	1 531 000
Resultat før andre inntekter og kostnader		221 000	1 531 000
Andre inntekter og kostnader			
Sum andre inntekter og kostnader		0	0
Totalresultat for regnskapsåret		221 000	1 531 000

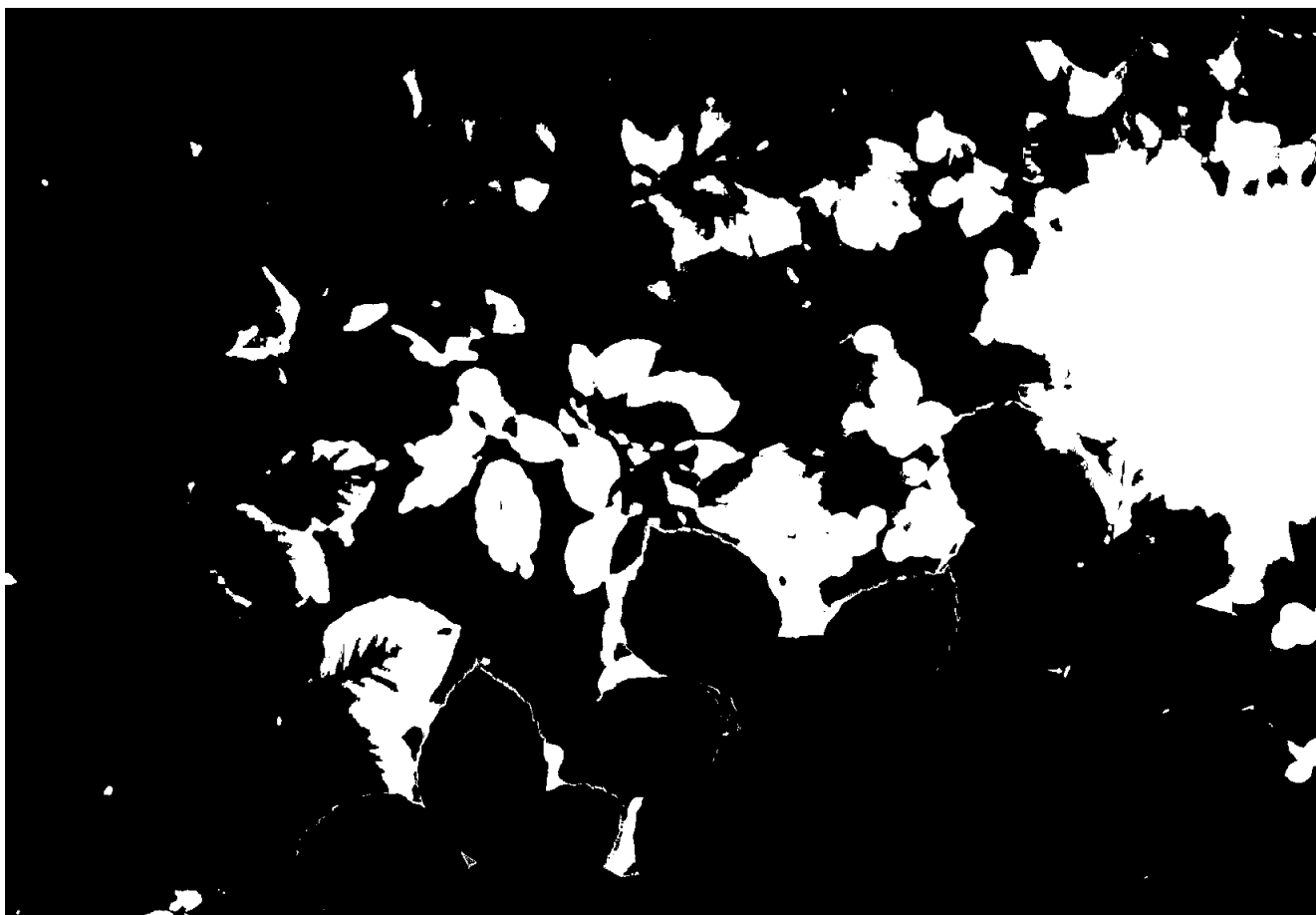
Balanse

Beløp i: NOK	Note	2020	2019
BALANSE - EIENDELER			
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak			
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost	18	33 927 000	5 052 000
Sum utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		33 927 000	5 052 000
Utlån til og fordringer på kunder			
Utlån og fordringer på kunder til amortisert kost	9	4 020 000 000	4 815 000 000
Sum utlån og fordringer på kunder		4 020 000 000	4 815 000 000
Rentebærende verdipapirer			
Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi	7	4 706 000	37 376 000
Rentebærende verdipapirer til amortisert kost	7	91 879 000	98 396 000
Sum rentebærende verdipapirer		96 585 000	135 772 000
Varige driftsmidler			
Sum varige driftsmidler		0	0
Andre eiendeler			
Andre eiendeler		5 953 000	14 941 000
Sum andre eiendeler		5 953 000	14 941 000
SUM EIENDELER		4 156 465 000	4 970 765 000
BALANSE - GJELD OG EGENKAPITAL			
GJELD			
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak			
Sum innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		0	0
Innskudd og andre innlån fra kunder			
Sum innskudd og andre innlån fra kunder		0	0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2020	2019
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost	13	3 945 880 000	4 724 648 000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		3 945 880 000	4 724 648 000
Finansielle derivater			
Annen gjeld			
Annen gjeld		215 000	2 205 000
Avsetninger			
Forpliktelser ved utsatt skatt	21	958 000	770 000
Andre avsetninger		628 000	14 780 000
Sum avsetninger		1 586 000	15 550 000
Ansvarlig lånekapital			
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost		148 350 000	169 650 000
Sum ansvarlig lånekapital		148 350 000	169 650 000
Fondsobligasjonskapital			
Sum fondsobligasjonskapital		0	0
Sum gjeld		4 096 031 000	4 912 053 000
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital/eierandelskapital	3	50 000 000	50 000 000
Overkursfond		16 000	16 000
Sum innskutt egenkapital		50 016 000	50 016 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		10 418 000	8 697 000
Sum opptjent egenkapital		10 418 000	8 697 000
Sum egenkapital		60 434 000	58 713 000
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		4 156 465 000	4 970 766 000

ÅRSRAPPORT 2020

INNHold

OM KREDITTFORENINGEN FOR SPAREBANKER _____	3
NØKKELTALL _____	6
ÅRSBERETNING _____	7
RESULTATREGNSKAP _____	13
BALANSE _____	14
ENDRING I EGENKAPITAL _____	15
KONTANTSTRØMOPPSTILLING _____	16
NOTEHENVISNING _____	17

Om Kredittforeningen for Sparebanker

Visjon og mål

Selskapets visjon er å være en ledende leverandør av kreditt til mindre og mellomstore norske sparebanker.

Kredittforeningen for Sparebanker (KfS) utsteder obligasjoner i kapitalmarkedet og låner midlene ut til sparebankene. Dette bidrar til bedre tilgang på langsiktige lån for bankene til konkurransedyktige vilkår.

Etablering

KfS ble stiftet i 2004. Egenkapitalbeviskapital på kr 50 mill. ble tegnet av 49 sparebanker og Eiendoms kreditt AS. KfS er registrert med organisasjonsnummer 986918930.

Offentlig godkjenning, tilsyn og vedtekter

KfS har konsesjon som kredittforetak. Finanstilsynet fører tilsyn med virksomheten. Vedtektene kan ikke endres uten Finanstilsynets godkjenning. Vedtektene ligger på foretakets hjemmeside:
<http://www.kredittforeningen.no>.

Juridisk struktur

KfS har konsesjon som kredittforetak og er organisert som en kredittforening etter samvirkeprinsipper. I et slikt foretak vil ikke avkastning på egenkapitalen, men brukernytten være det bærende motiv for virksomheten. Brukerne, eller medlemmene, vil i fellesskap være eiere av foretaket uten at det enkelte medlem har eierskap til noen definert andel av egenkapitalen. Medlemmene har begrenset økonomisk ansvar og er ikke forpliktet utover innskutt medlemsinnskudd.

Utlån og kredittpolicy

KfS har ett produkt som er å yte gjeldsbrevlån til norske sparebanker. Ved å ta opp lån i KfS kontra et lån i obligasjonsmarkedet, slipper banken indirekte kostnader til megler, tillitsmann, VPS og børsnøtering. I tillegg er saksbehandlingen rask. KfS sitt konkurransefortrinn er konkurransedyktige betingelser, rask saksbehandling og det at KfS er en alternativ finansieringskilde for bankene.

KfS tilbyr hovedsakelig lån med løpetid mellom ett og fem år. Lånene gir som enkle standardiserte

gjeldsbrevlån med rentefastsettelse for tre måneder av gangen. Utlånene finansieres med innlån med samme løpetid og rentebetingelser. Lånene løper uten avdrag til forfall.

Styret fastsetter en individuell kreditttramme på den enkelte sparebank. Kredittrammen baseres på bankens ansvarlige kapital og kredittkvalitet og kan utgjøre inntil størrelsen på bankens tellende ansvarlige kapital, men begrenset av størrelsen på den ansvarlige kapital i KfS. I vurdering av kredittkvalitet baserer KfS seg på eksterne kredittanalyser, og annen offisiell tilgjengelig informasjon fra og om banken. Den enkelte bank kan, innenfor sin samlede kreditttramme, fordele sine låneopptak i KfS på flere ulike forfallstidspunkt for å redusere refinansieringsrisikoen. Lån som forfaller på et bestemt tidspunkt kan ikke utgjøre mer enn 1/3 av tellende ansvarlig kapital i banken, maksimalt til 2/3 av KfS sin ansvarlige kapital på det tidspunkt lånet ble innvilget.

Ved utbetaling av lån trekkes et medlemsinnskudd på minimum 3% av lånebeløpet. Ved innfrielse blir medlemsinnskuddet tilbakebetalt under forutsetninger angitt i vedtektene.

KfS er et «non-profit» foretak. Marginen på utlån legges på et nivå som dekker kostnader, utbytte på egenkapitalbeviskapitalen og skatt.

Innlån

Utlånene finansieres ved utstedelse av obligasjonslån i det innenlandske markedet. Dersom muligheten åpner seg kan det bli aktuelt å bruke de internasjonale kapitalmarkedene. Obligasjonslån vil som hovedregel bli notert på Nordic ABM.

KfS utsteder både obligasjoner med flytende rente med rentefastsettelse for tre måneder av gangen, og obligasjonslån med fast rente i hele lånets løpetid. Hvert obligasjonslån bygges typisk opp gjennom utstedelse av flere transjer etter hvert som nye lån utbetales. Obligasjonslånene har normalt en låneramme på kr 500-700 mill. Ved behov vil KfS også utstede sertifikatlån med opptil 12 mnd. løpetid. De viktigste kjøperne av

obligasjonslån og sertifikater er pengemarkeds- og obligasjonsfond, forsikringselskaper og pensjonskasser.

Kapitalforvaltning

I forvaltning av egne midler legger KfS stor vekt på sikkerhet og forutsigbar avkastning. Midlene plasseres derfor i det vesentligste i utlån til / innskudd i bank, fondsandeler og omsettelige rentebærende papirer av god kvalitet.

Soliditet

Den ansvarlige kapital i KfS består i 2020 av:

Ren kjernekapital: Medlemsinnskudd, overkursfond og opptjent egenkapital

Tilleggskapital: Egenkapitalbeviskapital

Medlemsinnskudd på minimum 3% trekkes ved utbetaling av lån. Størrelsen på medlemsinnskuddet som trekkes ved utbetaling av lån tilpasses låntakerens risikovekt (i henhold til kapitalkravsforskriften) og vil utgjøre 15% ren kjernekapital i forhold til risikovektet utlånsmasse (noe mindre i forhold til risikovektet forvaltningskapital). Ved innfrielse blir medlemsinnskuddet tilbakebetalt under forutsetninger angitt i vedtektene. På denne måten blir KfS automatisk oppkapitalisert etter hvert som utlånsporteføljen øker, og tilsvarende nedkapitalisert når utlånsporteføljen minker.

Styrende og kontrollerende organer

Representantskapet er foretakets høyeste organ.

Finanstilsynet har gitt dispensasjon til at representantskapet kan bestå av åtte medlemmer. Det velges fire varamedlemmer. To av representantskapets medlemmer og ett av varamedlemmene skal velges av egenkapitalbeviserne.

Styret består av minst fem og høyst syv medlemmer og inntil to varamedlemmer som alle velges for to år om gangen. Minst en fjerdedel av styrets medlemmer må tilfredsstillende kravet om ikke å være ansatt eller ha tillitsverv i andre finansforetak.

Administrasjonssamarbeid

For å kunne tilby medlemsbankene attraktive lånevilkår er det av stor betydning at foretaket drives med lave kostnader. Det er relativt få, men store transaksjoner som krever høy kompetanse. KfS har funnet det formålstjenlig å inngå avtale om administrasjonssamarbeid med Eiendoms kreditt AS. Samlet har virksomhetene nødvendig kompetanse, ressurser og systemer til å håndtere foretakets behov. Avtalen om samarbeid som er inngått mellom KfS og Eiendoms kreditt AS innebærer samlokalisering, samme IT-plattform og IT-systemer. Avtalen er godkjent av Finanstilsynet.

Ledelsen i KfS

Administrerende direktør Lars W. Lynngård (60) har innehatt stillingen siden 1.1.2017. Lars W. Lynngård er siviløkonom fra NHH og har vært ansatt i Eiendoms kreditt fra 1998 og i KfS siden 2004. Før det har han vært ansatt i Vesten fjelske By kreditt AS fra 1987 til 1996, blant annet som finanssjef og i Norges kreditt AS som avdelingsdirektør fra 1996 til 1998.

Leder forretningsstøtte og kontroll er Ann Cathrin Lambrechts (44) i deltidsstilling fra 1.9.2019. Hun har utdannelse i samfunnsfag fra Universitetet i Oslo og i finans fra Handelshøyskolen BI. Hun har tidligere jobbet i Sparebanken Vest som Head of Operation med fag- og personalledelse innen aksjer, obligasjoner, rente- og fx-derivater. Hun har også jobbet som Treasurer, Financial controller og Company Secretary i Kristian Gerhard Jebsen Skipsrederi.

Kathrine Kristiansen (47) er ansvarlig for utlånsvirksomheten. Hun har MBA fra University of Houston og har vært ansatt i KfS fra 2010. Før det har hun vært ansatt i DNB.

Styrende organer og organisasjon

Representantskapet

Representantskapet

Medlemmer

Dag Sandstå (leder)
Per Olav Nærestad (nestleder)
Alf Inge Flokketvedt
Rune Ramsvik
Bjørn A. Riise
Magne Bjørnstad
Trond Teigene
Evy Ann Hagen

Stilling

Banksjef, Tysnes Sparebank
Banksjef, Arendal og Omegns Sparekasse
Adm. banksjef, Skudenes & Aakra Sparebank
Banksjef, Etne Sparebank
Banksjef, Nidaros Sparebank
Banksjef, Rindal Sparebank
Adm. direktør, Sparebanken Sogn og Fjordane
Banksjef Aurskog Sparebank

Varamedlemmer

Arild Bjørn Hansen
Siri Fossum
Vidar Skaaland
Eline Stee

Stilling

Adm. direktør, Sparebank 1 Østfold Akershus
Adm. banksjef, Soknedal Sparebank
Adm. banksjef, Søgne og Greipstad Sparebank
Ass. Banksjef, Valdres Sparebank

Revisor

KPMG v/statsautorisert revisor Anfinn Fardal
Kanalveien 11, 5068 Bergen / Postboks 4 Kristianborg, 5822 Bergen

Styret

Medlemmer

Peter Frølich, (styreleder)
Anne-Grethe Knudsen (nestleder)
Bjørn Asle Hynne
Knut Oscar Fleten
Susanna Poulsen

Stilling

Advokat, Bergen
Adm. banksjef, Lillesands Sparebank
Adm. banksjef, Aasen Sparebank
Adm. banksjef, Sparebank 1 Hallingdal Valdres
Banksjef, Hjelmeland Sparebank

Varamedlem

Nina Holte
Trygve Jacobsen

Stilling

Adm. banksjef, Østre Agder Sparebank
Adm. banksjef, Larvikbanken

Nøkkeltall

Resultat (mill.kr)	2020	2019	2018	2017	2016
Netto renteinntekter	6,50	7,91	7,56	6,56	5,91
Driftskostnader	6,21	6,07	3,72	3,94	3,87
Resultat av ordinær drift/resultat før skatt	0,42	2,16	3,97	2,60	2,92
Skattekostnad	0,20	0,63	1,08	0,74	0,82
Resultat etter skatt	0,22	1,53	2,88	1,86	2,11
Regnskapsposter (% av GFK)	2020	2019	2018	2017	2016
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (mill.kr)	4 560	5 174	5 284	5 362	5 696
Netto renteinntekter	0,14	0,15	0,14	0,12	0,10
Driftskostnader	0,14	0,12	0,07	0,07	0,07
Resultat før skatt	0,01	0,04	0,08	0,05	0,05
Skattekostnad	0,00	0,01	0,02	0,01	0,01
Resultat etter skatt	0,005	0,03	0,05	0,03	0,04
Andre nøkkeltall (%)	2020	2019	2018	2017	2016
Vekst i utlån %	-16,4	-7,7	0,8	-4,1	-3,4
Vekst i forvaltningskapital %	-16,4	-7,6	0,5	-3,8	-5,0
Kostnader i % av totale inntekter	93,7	73,7	48,4	60,3	57,0
Kapitaldekning %	24,5	22,8	21,6	22,7	21,5
Ren kjernekapitaldekning %	18,6	17,8	16,9	18,1	17,2
Uvektet kjernekapitalandel %	3,8	3,6	3,4	3,7	3,7
LCR %	8 397	15 043	13 283	148	2 251
Andre nøkkeltall (mill.kr)	2020	2019	2018	2017	2016
Risikovektet balanse	851	1 003	1 086	1 084	1 179
Tellende ansvarlig kapital	209	228	234	247	253
Ren kjernekapital	159	178	184	197	203
Årsverk i foretaket	2	3	3	3	2
Egenkapital pr 31.12.	209	228	234	246	253
Brutto utlån pr 31.12.	4 026	4 815	5 215	5 172	5 391
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer pr 31.12.	3 946	4 725	5 128	5 090	5 292
Forvaltningskapital pr.31.12.	4 156	4 971	5 377	5 350	5 563

Årsberetning

Virksomhet

KfS er organisert som en kredittforening med formål om å være en tilbyder av kreditt til norske sparebanker. Virksomheten er begrenset til å utstede obligasjoner i kapitalmarkedet og låne midlene videre til sparebankene. Brukernytten og ikke avkastning på egenkapitalen er det bærende motiv for virksomheten. Selskapets forretningsadresse er Solheimsgaten 11, 5058 Bergen.

Norsk økonomi

Fastlandsøkonomien forventes å ha falt med 3,4% i 2020. Dette skjer som en følge av koronapandemien og påfølgende perioder med nedstengning av samfunnet både i Norge og verden for øvrig. Nedstengningen har medført en kraftig nedgang i konsumet på 8% som særlig har rammet tjenestesektoren. I første kvartal 2020 steg arbeidsledigheten fra drøye 2% til 10%. Ulike støtteordninger og utvidede permitteringsordninger har fått ledigheten ned til ca. 4% ved utgangen av 2020.

Etter hvert som vaksineringen av befolkningen tiltar og samfunnet gradvis åpnes opp igjen, forventes en betydelig forbruksdrevet rekyl i økonomien i 2021.

Privatkundesektoren er viktig for sparebankene og boligmarkedet viste en solid vekst på 8,7% på landsbasis i 2020. Lave renter og redusert ferdigstilling av nye bolig i pressområdene er sterke bidragsyttere til utviklingen.

Norges Bank kuttet renten tre ganger med til sammen 1,5%-poeng i første halvår og har signalisert at renten vil holdes på 0% i hele 2021. Dette har også påvirket markedsrentene. Finansinstitusjonenes lånekostnader har følgelig vært fallende gjennom 2020. Pengemarkedsrenten representert ved 3 mnd. NIBOR falt fra 1,84% til en bunn på 0,25% i første halvår. Lange renter representert ved fem år swap-rente, startet året på 1,90% og hadde en fallende trend frem til mai hvor den nådde en bunn på 0,35%. Gjennom andre halvår har både korte og lange renter

steget og endte på henholdsvis 0,49% og 0,96% ved utgangen av 2020.

Som følge av nedstengningen i mars og en betydelig generell usikkerhet, steg kredittpåslagene i obligasjonsmarkedet kraftig og likviditeten i markedet ble betydelig redusert. Myndighetene iverksatte flere tiltak for at kreditttilførselen ikke skulle stoppe opp, og Norges Bank tilførte bankene mye likviditet gjennom prisgunstige F-lån. Tiltakene for å holde de økonomiske hjulene i gang, fravær av lånebehov i markedet og generelt redusert usikkerhet bidro til at markedene gradvis normaliserte seg.

Resultatregnskapet

Årsregnskapet er avgitt under forutsetning om fortsatt drift. Tall for 2019 er angitt i parentes.

Netto renteinntekter ble kr 6,50 mill. (kr 7,91 mill.). Regnet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør netto renteinntekter 0,14% (0,15%). Lavere netto renteinntekter i 2020 kan i hovedsak forklares ved det betydelige fallet i markedsrentene som følge av at Norges Bank senket renten med 1,5%-poeng gjennom første halvår. Effekten av lavere markedsrenter utgjør ca. kr 1,9 mill. i 2020 sammenlignet med 2019. I tillegg ble margininntekter noe lavere som følge av en fallende utlånsportefølje gjennom året.

KfS holder en andel av sine likviditetsreserver i form av obligasjonsfond. I 2020 var det en netto inntekt på obligasjonsfond på kr 0,3 mill. (kr 0,3 mill.).

Lønn og generelle administrasjonskostnader utgjorde kr 6,00 mill. (kr 5,88 mill.). Totale driftskostnader ble kr 6,21 mill. (kr 6,07 mill.). Dette utgjorde 0,14% (0,12%) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Av de totale kostnadene utgjør avgift til krisetiltaksfondet kr 2,37 mill., eller 38,2%.

Resultatet før skatt ble kr 0,42 mill. (kr 2,16 mill.) og utgjør 0,01% (0,04%) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Årets skattekostnad utgjør kr 0,20 mill. (kr 0,63 mill.). Årets resultat etter skatt ble kr

0,22 mill. (kr 1,53 mill.) dette utgjør 0,005% (0,03%) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Disponering av resultatet

Det foreslås at det ikke utbetales utbytte av årets resultat. Resultatet på 0,22 mill. kr foreslås overført til annen egenkapital. Annen egenkapital utgjør etter dette kr 10,42 mill.

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen utgjorde kr 4,16 mrd. (kr 4,97 mrd.) ved utgangen av 2020.

Utlånsutvikling

Totale utlån ved utgangen av 2020 utgjør kr 4.020 mill. (kr 4.815 mill.). Det ble utbetalt nye lån til sparebanker med kr 545 mill. (kr 1.485 mill.), men samtidig ble det innfridd utlån på til sammen kr 1.340 mill. (kr 1.885 mill.). Netto endring i utlån ble dermed en reduksjon på kr 795 mill.

Reduksjonen i utlån har sammenheng med koronapandemien, markedsure og de likviditetstiltak som ble iverksatt fra myndighetene. I mars og april økte kredittpåslagene for bankenes innlån kraftig. For å forhindre at kreditttilførselen til bankenes kunder stoppet opp tilbød Norges Bank rikelig volum av rimelige F-lån til bankene. I tillegg vokste innskuddsvolumet i bankene som følge av at kundene gjennom den sosiale nedstengningen reduserte forbruket. Bankene hadde dermed ikke behov for å ta opp nye innlån i markedet. Først etter at kredittpåslagene hadde kommet ned igjen og Norges Bank nedtrappet F-lånene utover høsten begynte bankene i noen grad å hente markedsfinansiering igjen.

Ved årsskiftet er det 36 sparebanker som har løpende lån i foretaket. Gjennomsnittlig løpetid i utlånsporteføljen er 1,65 år som er en reduksjon med 0,34 år fra 2019.

Grønne utlån

KfS har i 2020 utarbeidet et rammeverk for å kunne utstede grønne obligasjoner. Det grønne provenyet skal utbetales som lån til sparebanker som ønsker å yte grønne lån til sine kunder. I januar 2021 gjennomførte KfS i samarbeid med 16 sparebanker en transaksjon der KfS utstedte to grønne obligasjonslån

der provenyet på til sammen kr 626 mill. ble lånt videre til sparebankene.

Innlån

Det er i 2020 emittert obligasjoner pålydende kr 565 mill. Gjennomsnittlig løpetid i innlånsporteføljen er i 2020 redusert med 0,39 år til 1,62 år.

KfS ønsker å bidra til at obligasjoner utstedt av foretaket oppleves som attraktive verdipapirer, både gjennom lav kreditt risiko og gjennom utstedelse av obligasjoner i store serier, med varierende løpetider og rentebetingelser, og ved at obligasjonene blir noterte på Nordic ABM.

Rating

For ytterligere å bedre transparens overfor markedet og å øke interessen for selskapets obligasjoner ble KfS og KfS sine utestående obligasjonslån ratet av Nordic Credit Rating (NCR) i 2019. KfS har en langsiktig/kortsiktig rating; A-/N-1+ (outlook stable). Ratingen tilfredsstiller kravene til "investment grade". Ratingen bekrefter høy kvalitet og lav kreditt risiko i utlånsporteføljen.

Kapitalforvaltning

Som følge av sammenfallende avdragsprofil på innlån og utlån har ikke KfS behov for å holde store likviditetsreserver. KfS sin kapital plasseres i utlån, bankinnskudd, verdipapirfond (rentefond) og i rentebærende papirer utstedt av den norske stat, multinasjonale investeringsbanker, kommuner, banker, kredittforetak, samt i solide norske ikke finansielle foretak innenfor fastsatte kredittrammer. KfS har ikke investert i aksjer eller egenkapitalbevis.

Kapitalforvaltning (mill. kroner per 31.12)

Risikovekt	Debitorgruppe	2020	2019
0 %	Stats- og statsgarantert obligasjon	9	37
10 %	Bank og finansobligasjoner (OMF)	70	85
20 %	Bankinnskudd	34	5
20 %	Bank- og finansobligasjoner		
50 %	Bank- og finansobligasjoner		
100 %	Ansvarlig lån i bank	17	13
	Totalt	130	140

Risiko og kapitalstyring

Finansiell virksomhet innebærer et behov for styring og kontroll av risiko. KfS legger vekt på at de ulike typer risikoer som foretaket er eksponert for gjennom driften, blir identifisert og målt. Foretaket har retningslinjer for styring og kontroll av de ulike risikoområder, og risikoforhold blir jevnlig rapportert til styret. Administrasjonen har ansvaret for den daglige risikostyringen som utøves gjennom instruksjer, rapporter og kontrollaktiviteter.

Det foretas en årlig gjennomgang av risikostyring og internkontroll. Internkontrollen blir rapportert til styret av daglig leder og internkontrollansvarlig. Ekstern revisor avgir uttalelse til styret om foretakets internkontroll. Dette blir så gjennomgått av styret og risiko- og revisjonsutvalget.

Selskapet har en egen compliance- og risikokontrollfunksjon, som er uavhengig av operative funksjoner.

Risikoprofilen i KfS skal være lav. For KfS innebærer det i all hovedsak styring og kontroll av risiko knyttet opp til fire risikoområder, kredittrisiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko.

Kredittrisiko er risikoen for tap dersom medlemmene i KfS ikke oppfyller sine forpliktelser knyttet til utlån og er en av de mest betydningsfulle risikoene for selskapet. KfS håndterer kredittrisiko gjennom vedtatt kredittpolicy i styret, som har til hensikt å gi en lav kredittrisiko. De senere årene har strengere regulatoriske krav for bankene ført til at bankene er blitt vesentlig mer solide og har fått strengere krav til risikostyring, herunder likviditetskrav slik at bankene kan klare seg i perioder med dårlig likviditetstilgang. Med det tilsyn som bankene i dag er underlagt, anses risikoen for betalingsmislighold og tap som meget lav. Kredittrisiko består også av **konsentrasjonsrisiko** som er definert som faren for tap som følge av at store deler av den utlånte kapitalen er knyttet opp mot enkeltaktører og/eller mot avgrensede geografiske eller næringsmessige områder. For KfS er også konsentrasjonsrisiko av vesentlig betydning.

Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.

Markedsrisiko defineres som risikoen for tap på åpne posisjoner i finansielle instrumenter som følge av endringer i markedsvariabler og/eller markedsbetingelser. Dette inkluderer aksje-, rente-, valuta-, motparts- og kredittspreadsrisiko. KfS har ikke kjøpt aksjer eller egenkapitalbevis og har forretninger kun i norsk valuta. Det er etablert rammer for markedsrisiko knyttet til kredittrisiko og spreadrisiko på finansielle plasseringer. I kredittrammene inngår også eksponering for motpartsrisiko i derivatkontrakter. Ved utløpet av 2020 hadde selskapet ingen løpende derivatkontrakter.

Renterisiko er eliminert ved at alle plasseringer gjøres i aktiva med flytende rente. Alle innlån løper med flytende rente eller er konvertert til flytende rente gjennom rentebytteavtaler. Gjennom at innlån og utlån i tillegg har lik løpetid, terminatoer og regler for renteregulering har KfS heller ikke nevneverdig renterisiko.

KfS har ingen handelsportefølje i finansielle instrumenter. Obligasjoner og sertifikater holdes enten som likviditetsreserver eller som sikringsinstrumenter. Likviditetsreservene er definert som «bankportefølje» og bokføres etter porteføljeprinsippet til laveste verdi av bokført verdi eller markedsverdi. Likviditetsporteføljen av obligasjoner hadde per 31.12.2020 en gjennomsnittlig restløpetid på 1,51 år.

Likviditetsrisiko kan deles i to elementer; refinansieringsrisiko og prisisiko. Førstnevnte er risikoen for at KfS ikke er i stand til å refinansiere gjeld og/eller ikke evner å finansiere en økning i aktiva. Utlån til bankene blir gitt med like lang løpetid som de korresponderende innlån. KfS har ingen plikt til å sikre refinansiering av bankenes lån og foretaket har derfor liten refinansieringsrisiko. Prisisiko er risikoen for at KfS ikke er i stand til å refinansiere forpliktelser uten en betydelig merkostnad på ny finansiering, eller at et prisfall på eiendeler som må realiseres. Ved matching av innlån og utlån blir prisisiko eliminert.

Det foreligger risiko knyttet til muligheten for at en eller flere banker ikke klarer å innfri lån på forfallsdato. I tillegg har en risiko for feil i den enkelte bank som gir forsinket tilbakebetaling. Lav likviditetsrisiko er et viktig element for KfS. Det er derfor etablert retningslinjer, oppfølgingsprosedyrer og andre tiltak, herunder krav til likviditetsreserver, som skal bidra til å sikre obligasjonseierne rettidig betaling.

Hvitvaskingsrisiko

KfS har et oversiktlig kundebilde bestående av norske små og mellomstore sparebanker. I tillegg er sparebankene regulert av finansforetaksloven kap. 7 med klare krav til organisering, eierskap og utbytte, og er underlagt reglene i hvitvaskingsloven som bank, jfr. § 4(1) bokst a. Sett på bakgrunn selskapets art og omfang anses hvitvaskingsrisikoen i KfS som lav.

Klimarisiko er risiko som favner både klimaendringer og tiltakene som bekjemper dem. KfS har nylig gjennomført Miljøfyrtårnsertifisering og er fra 2020 godkjent som Miljøfyrtårn. Det vil si at KfS har oppfylt en rekke krav innen HMS, arbeidsmiljø, innkjøp, energibruk, avfallshåndtering og transport. KfS har blitt sertifisert etter bank og finanskriteriene. Det innebærer at KfS har egne klima og miljømål, samt prosedyrer og retningslinjer for å oppnå disse. Vår interne fokus på bærekraft og klimarisiko gjennom Miljøfyrtårn-arbeidet vil igjen kunne redusere klimarisikoen til selskapet.

I tråd med grønne målsettinger har KfS gjennom 2020 hatt ambisjon om å kunne gi grønne lån til norske sparebanker. Dette vil øke kundenes fokus på bærekraft og klimarisiko. Ved at kundene kan få tilgang til grønne innlån via KfS og dermed finansiere grønne formål, er dette utlån som er mer tilpasset et lavutslippsfunn. På den måten er det nye grønne produktet et risikoreduerende tiltak både for den enkelte sparebank, men også for KfS på den måten at låneporteføljen er mer tilpasset et lavslippsfunn.

Klimarisiko styres gjennom prosesser i styret og ledelsen i forbindelse med å ivareta muligheten for å kunne gi grønne utlån til sparebanker. KfS har en

løpende strategiprosess som involverer styret, ledelsen og nøkkelpersoner i arbeidet.

For ytterligere beskrivelse av ovennevnte risikoområder og øvrige risikoområder og oppfølging av disse, vises til note 2.

Soliditet

Ved utbetaling av lån fra KfS trekkes det minimum 3% medlemsinnskudd. Medlemsinnskuddet inngår i foretakets egenkapital. Medlemsinnskudd utgjorde kr 148,4 mill. per 31.12.2020.

Foretaket har i tillegg en egenkapitalbeviskapital på kr 50 mill. Egenkapitalbeviskapitalen teller med i kapitaldekningen som tilleggskapital. Se note 3 for ytterligere informasjon om egenkapitalbevisene.

Samlet egenkapital inklusiv overkurs og opptjent egenkapital utgjør kr 208,8 mill. Se note 4 for fullstendig beskrivelse av utviklingen og sammensetningen av egenkapitalen.

Dette gir en kapitaldekning på 24,5% (22,8%), en kjernekapitaldekning og ren kjernekapitaldekning på 18,6% (17,8%) og en uvektet kjernekapitalandel på 3,8% (3,6%).

I desember 2019 offentliggjorde

Finansdepartementet nye kapitalkrav for banker og finansinstitusjoner. Endringen innebærer at de lettelsene i kapitalkrav som følger av full implementering av CRR/CRD IV (SMB rabatt og bortfall av Basel I gulvet) blir motvirket av en økning av systemrisikobufferen med 1,5%-poeng. Økningen i systemrisikobufferen vil gjelde alle finansforetak mens SMB rabatt og bortfall av Basel I gulvet vil påvirke finansinstitusjonene svært ulikt. Ettersom KfS ut fra sitt virkeområde ikke påvirkes av noen av lettelsene i kapitalkravene men kun av økningen i kapitalkravene, medfører endringen at KfS får et netto økt kapitalkrav på 1,5%-poeng fra 31.12.2022.

KfS har i sine vedtekter innebygget god beskyttelse av sine kreditorer. Selskapet har en selvpålagt buffer på 1,5%-poeng over kapitaldekningskravet før medlemsinnskudd skal kunne tilbakebetales til medlemmene etter at utlån er tilbakebetalt. I tillegg

kreves det godkjenning fra Finanstilsynet (se avsnitt om medlemsinnskudd side 4).

Den særlige netto økningen i kapitalkrav som KfS får fra 2022 medfører at selskapet ønsker å endre vedtektenes bestemmelsen om selvplågt kapitalbuffer. Dette vil i så fall kreve samtykke fra både obligasjonseierne og Finanstilsynet.

Personale og arbeidsmiljø

Ved utgangen av året var det fem deltidsansatte i KfS, alle disse jobber også i Eiendoms kreditt. Av de ansatte er en mann og fire kvinner. Antall årsverk i 2020 utgjorde 2,4 (2,6). Gjennomsnittsalder er 49 år.

KfS søker å vektlegge likestilling mellom kjønn ved rekruttering til stillinger i ledelsen og ved rekruttering til styrende organer. Det legges også vekt på å unngå all form for diskriminering ved ansettelse og i andre sammenhenger. Arbeidsmiljøet anses å være godt.

Når det gjelder utbetalinger til ansatte og tillitsmenn vises til note 20. Godtgjørelser til de ansatte er basert på fast lønn og det foreligger ikke bonusordninger for ansatte eller tillitsvalgte. Det samlede styret fungerer som godtgjørelsesutvalg.

Samfunnsansvar

Regnskapsloven krever at KfS skal redegjøre for hvordan selskapet forholder seg til sitt samfunnsansvar med hensyn til, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, og miljø og korrupsjonsbekjempelse. I den daglige driften ivaretar KfS sitt samfunnsansvar på disse områder på en god måte gjennom forretningsstrategier, håndbøker, instruksjoner, rutiner og etiske retningslinjer.

KfS arbeider for å fremme samfunnsansvaret blant annet gjennom opplæring og bevisstgjøring på områder som er risikoutsatt for kriminell aktivitet. Selskapet har kun utlån til norske sparebanker og risiko knyttet til hvitvasking, terrorfinansiering og svindel anses som lav.

Bærekraft står høyt på agendaen i selskapet. Virksomheten antas å medføre lave miljøbelastninger. KfS legger vekt på å redusere klima- og miljøpåvirkninger på områder der dette er mulig. Som en del av dette arbeidet ble selskapet Miljøfyrtårn-sertifisert i 2020. KfS har beregnet det samlede CO₂-utslippet fra virksomheten. KfS hadde i 2020 et klimagassutslipp på 1,43 (2,31) tonn CO₂. Dette er en reduksjon på 0,88 tonn CO₂, sammenlignet med 2019.

KfS samarbeider med sparebanker om grønne lån. Ved å bidra til finansiering av grønne prosjekter gjennom samarbeid med lokale sparebanker vil selskapet bidra til at det grønne skiftet får et bredere nedslagsfelt.

Framtidsutsikter

Finansnæringen er tillagt en viktig rolle i utviklingen av samfunnet i en mer bærekraftig retning. I markedet er det vekst av kapital som ønskes investert i grønne formål og det er forventninger til at finansinstitusjonene bidrar i å formidle denne kapitalen ut til finansiering av grønne prosjekter. I denne sammenhengen ønsker KfS å ha en aktiv rolle i å kanalisere grønn finansiering til sparebankene. Ettersom det per i dag er et begrenset antall lån til grønne formål i hver enkelt bank, og det er relativt ressurskrevende å utstede grønne obligasjoner, vil bruk av KfS som felles utsteder av grønne obligasjoner være både effektivt og ressursbesparende for sparebankene. Utstedelsen av de grønne obligasjonslånene tidlig i 2021 var en milepel for KfS og vi forventer å utstede ytterligere volum av grønne obligasjoner fremover.

Det forventes at økonomien tar seg opp i 2021. Til tross for koronapandemien er etterspørselen etter kreditt fra både privatkunde- og bedriftssektoren god og vil trolig opprettholdes på dagens nivå. Sparebankene vil være i posisjon for utlånsvekst, noe som kan bidra til økt etterspørsel etter lån i KfS.

Takk!

Styret vil takke for medlemmenes oppslutning om KfS i året som er gått. Det er gjennom medlemmenes bruk at kredittforeningen fortsatt kan være en viktig leverandør av kreditt til mindre og mellomstore norske sparebanker.

Bergen, 15. februar 2021

Styret for Kredittforeningen for Sparebanker

Peter Frølich
Styrets leder

Anne-Grethe Knudsen
Styrets nestleder

Bjørn Asle Hynne
Styremedlem

Knut Oscar Fleten
Styremedlem

Susanna Poulsen
Styremedlem

Lars W. Lynngård
Adm. direktør

Resultatregnskap

(i hele 1000 kr)

	Note	2020	2019
Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		174	763
Renter av utlån til og fordringer på kunder		75 528	115 047
Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		1 673	1 955
Sum renteinntekter og lignende inntekter		77 374	117 765
Renter og lignende kostnader på gjeld til kunder		180	338
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer		70 694	109 519
Sum rentekostnader og lignende kostnader		70 873	109 857
Netto renteinntekter		6 501	7 908
Inntekter av andre verdipapirer		330	313
Andre gebyrer og provisjonskostnader		13	17
Netto gevinst/tap finansielle instrumenter		-192	29
Sum inntekter		6 625	8 233
Lønn m.v.	20	2 505	2 330
Sosiale kostnader		459	441
Administrasjonskostnader		3 034	3 104
Andre driftskostnader		210	193
Driftskostnader		6 208	6 068
Resultat av ordinær drift før skatt		417	2 165
Skattekostnader	21	196	634
Resultat av ordinær drift etter skatt		221	1 531
Poster bokført over utvidet resultat		-	-
Skatteeffekt		-	-
Totalresultat for perioden		221	1 531
Disponering			
Avsatt til utbytte		-	1 250
Overført til/fra annen egenkapital		221	281
Sum disponeringer		221	1 531

Balanse

(i hele 1000 kr)

EIENDELER	Note	31.12.20	31.12.19
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	18	33 927	5 052
Nedbetalingslån til sparebanker	9	4 025 737	4 815 000
Rentebærende verdipapir	7	91 879	98 396
Obligasjonsfond	7	4 706	37 376
Forskuddsbetalinger		215	14 942
Sum eiendeler		4 156 465	4 970 766

GJELD OG EGENKAPITAL	Note	31.12.20	31.12.19
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	13	3 945 880	4 724 648
Annen gjeld		215	2 205
Påløpte kostnader		628	14 780
Andre avsetninger		-	-
Utsatt skatt	21	958	770
Sum gjeld		3 947 681	4 742 403
Medlemsinnskudd som skal tilbakebetales		148 350	169 650
Egenkapitalbeviskapital	3	50 000	50 000
Overkursfond		16	16
Annen egenkapital		10 418	8 697
Sum egenkapital	4,5	208 784	228 363
Sum gjeld og egenkapital		4 156 465	4 970 766

Bergen, 15. februar 2021

Styret for Kredittforeningen for Sparebanker

Peter Frølich
Styrets leder

Anne-Grethe Knudsen
Styrets nestleder

Bjørn Asle Hynne
Styremedlem

Knut Oscar Fleten
Styremedlem

Susanna Poulsen
Styremedlem

Lars W. Lynngård
Adm. direktør

Endring i Egenkapital

(i hele 1000 kr)

Egenkapitalbevegelse (1 000 kr)	Balanse 31.12.2020	Årets overskudd	Endring i medlemsinnskudd	Omdisponert utbytte for 2019 31.03.2020	Overgang til IFRS 01.01.2020	Balanse 31.12.2019
<i>Innskutt egenkapital</i>						
Medlemsinnskudd	148 350		-21 300			169 650
Egenkapitalbeviskapital	50 000					50 000
Overkursfond	16					16
Sum innskutt egenkapital	198 366					219 666
<i>Fri egenkapital</i>						
Opptjent egenkapital	10 418	221		1 250	250	8 697
Sum egenkapital	208 784					228 363

Kontantstrømoppstilling

(i hele 1000 kr)

	2020	2019
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Renteinnbetalinger, provisjonsinnbetalinger og gebyrer fra kunder	86 174	115 563
Renteutbetalinger, provisjonsutbetalinger og gebyrer til kunder	-81 318	-107 861
Utbetalinger til andre leverandører for varer og tjenester	-1 756	-2 450
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinnetninger, arbeidsgiveravgift, skattetrekk m.v.	-2 767	-2 733
Utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	-2 840	-3 267
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-2 505	-748
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetaling ved salg av sertifikater og obligasjoner	69 196	97 501
Utbetaling av nedbetalingslån til kunder	-545 000	-1 485 000
Innbetaling av avdrag på nedbetalingslån	1 340 000	1 885 000
Utbetaling ved kjøp av obligasjoner og sertifikater	-29 415	-114 447
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	834 781	383 054
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetalinger ved utstedelse av obligasjonsgjeld/sertifikater	1 612 451	1 368 269
Innbetaling av lån fra finansinstitusjoner	0	50 000
Innbetaling av medlemsinnskudd	21 209	9 600
Tilbakebetaling av medlemsinnskudd	-42 509	-15 510
Utbetalinger ved innfrielse av obligasjonsgjeld/sertifikater	-2 344 552	-1 819 603
Utbetalinger av lån fra finansinstitusjoner	-50 000	0
Utbetaling av utbytte	-	-1 250
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-803 400	-408 494
Netto kontantstrøm for perioden	28 875	-26 189
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	5 051	31 240
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	33 927	5 051

Notehenvising

Note 1 Regnskapsprinsipper _____	18
Note 2 Offentliggjøring av finansiell informasjon (Pilar 3) – Risiko og kapitalstyring _____	25
Note 3 Egenkapitalbeviskapital _____	32
Note 4 Egenkapitalbevegelse _____	33
Note 5 Kapitaldekning _____	34
Note 6 Klassifisering av finansielle instrumenter _____	35
Note 7 Virkelig verdi av finansielle instrumenter _____	36
Note 8 Netto gevinst/tap (-) på finansielle instrumenter _____	37
Note 9 Segment og geografisk fordeling av utlån og antall banker _____	37
Note 10 Renter av utlån til og fordringer på kunder _____	38
Note 11 Risikoklassifisering _____	38
Note 12 Beregning av nedskrivning på utlån _____	41
Note 13 Innlån _____	42
Note 14 Rentederivatavtaler _____	42
Note 15 Restløpetid og rentereguleringstidspunkt for eiendeler og gjeld _____	43
Note 16 Over- og underkurs ved innlån og aktivert gevinst/tap ved realisasjon av derivater _____	44
Note 17 Nærstående parter _____	44
Note 18 Innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner _____	44
Note 19 Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader _____	44
Note 20 Utbetalinger og lån til ansatte og tillitsmenn i selskapet _____	45

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper

1. Grunnlag for utarbeidelse av årsregnskapet

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven og forskriften om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak. Med mindre annet følger av forskriften er årsregnskapet utarbeidet i samsvar med IFRS

Regnskapet er basert på historisk kost. For finansielle eiendeler og gjeld benyttes amortisert kost, med unntak av finansielle instrumenter målt til virkelig verdi over resultat og virkelig verdi over utvidet resultat.

Årsregnskapet presenteres i norske kroner.

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av regnskapet. Disse prinsippene er benyttet konsekvent i alle perioder presentert, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

2. Endringer i regnskapsprinsipper

Regnskapet for 2020 er avlagt i samsvar med årsregnskapsforskriftens §1-4 (2) b), mens årsregnskapet for 2019 ble avlagt i samsvar med NGAAP. KFS har ikke omarbeidet sammenligningstall etter IFRS, jamfør årsregnskapsforskriftens §9-2. For enkelte regnskapsposter vil derfor sammenligningsgrunnlaget være endret i 2020, og for tilhørende beskrivelse henvises det til 2019 årsrapporten.

Følgende endringer ble innført fra 01.01.2020, og hadde størst effekt på foreningens regnskap.

- IFRS 9 Finansielle instrumenter
- IFRS 15 Inntekt fra kontrakter med kunder

Effekten av overgangen til IFRS på egenkapitalen

Egenkapital pr. 31.12.19	228 363
Endring som følge av ny ECL for eiendeler til amortisert kost	-
Ny måling av finansielle eiendeler til virkelig verdi	333
Skatteeffekt av overgangen (endring utsatt skatt)	-83
Egenkapital pr. 01.01.20	228 613

3. Kommende endringer i standarder og fortolkninger

Pr 31.12.2020 er det relativt få kjente fremtidige endringer i regnskapsprinsipper som får konsekvenser for regnskapet til KFS.

- IBOR reform fase 2 tillegg til IFRS 9, IFRS 7 og IFRS 4.

IASB har i forbindelse med årlige forbedringsprosjekter gjort mindre endringer i flere standarder. Endringene er vurdert til å ikke ha vesentlig betydning for selskapet.

4. Finansielle eiendeler og gjeld

IASB utga endelig versjon av regnskapsstandarden IFRS 9 Finansielle Instrumenter i juli 2014. Standarden ble godkjent av EU i november 2016 og erstattet IAS 39 fra 1. januar 2018, og ble implementert av KFS fra 1. januar 2020. Standarden inneholder nye regler innenfor tre områder: klassifisering og måling av finansielle eiendeler, beregning av nedskrivninger og sikringsbokføring. Det vil under presenteres endringer og effekter ved innføring av IFRS 9, både hva gjelder endrede regnskapsprinsipper, samt endret metode for beregning av nedskrivninger på finansielle instrumenter.

Overgangseffekter

KFS har utarbeidet en åpningsbalanse pr. 1. januar 2020 som om den alltid hadde anvendt de nye prinsippene. Virkningene av de nye prinsippene i åpningsbalansen for 2020 ble innregnet mot annen egenkapital i samsvar med IFRS 9. Samlet effekt for KFS ble en økning i egenkapitalen på 0,25 mill. kr., som vist i tabellen under.

Effekter for KFS:

IFRS - Justert regnskap per 01.01.2020

	NGAAP (31.12.2019)		IFRS (01.01.2020)		Endring	Note
	Bokført verdi		Bokført verdi			
Eiendeler						
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	5 052		5 052	-		
Bruttoutlån og fordringer på kunder	4 815 000		4 829 455	14 455	A, C	
Rentebærende verdipapir	96 996		98 908	512	A, B	
Obligasjonsfond	37 376		37 376	-		
Andre eiendeler	14 942		309	-14 633	A	
Sum eiendeler	4 970 766		4 971 100	334		
Gjeld						
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4 724 648		4 738 696	14 048	A	
Annen gjeld	2 205		2 205	-		
Påløpte kostnader	14 780		732	-14 048	A	
Utsatt skatt	770		853	83	B	
Sum gjeld	4 742 403		4 742 486	83		
Egenkapital						
Medlemsanskudd	169 650		169 650	-		
Egenkapitalbeviskapital	50 000		50 000	-		
Overkursfond	16		16	-		
Annen egenkapital	8 697		8 947	250	B	
Sum egenkapital	228 363		228 613	250		
Sum gjeld og egenkapital	4 970 766		4 971 100	334		

A: Opptjente, ikke forfalte inntekter og påløpte, ikke forfalte kostnader

Opptjente, ikke forfalte inntekter tas ut av linjen 'Andre eiendeler' og regnskapsføres på samme linje som aktivklassen de er opptjent på. Påløpte, ikke forfalte kostnader tas ut av linjen 'Annen gjeld og forpliktelser' og regnskapsføres på samme linje som passivklassen de påløper fra.

B: Virkelig verdi

Hele eller deler av posten vil etter overgangen regnskapsføres til virkelig verdi. Nærmere beskrevet under note 6 og note 7.

C: Tapsavsetning finansielle eiendeler til amortisert kost

Det er ikke gjort noen endringer i avsetning til tap på fordringer i forbindelse med overgang fra NGAAP til IFRS 9. Se mer under note 12..

Klassifisering og måling av finansielle instrumenter

Etter IFRS 9 skal klassifisering til rett målekategori skje basert på både karakteristika for de kontraktmessige kontantstrømmene og forretningsmodellen for styring av de finansielle eiendelene. Målekategoriene etter IAS 39 vil ved

innføringen av IFRS 9 bli erstattet av følgende målekategorier:

1. Gjeldsinstrumenter til amortisert kost
2. Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi med verdiendringer over andre resultatkomponenter (FVOCI)
3. Gjeldsinstrumenter, derivater og egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat (FVTPL)
4. Finansielle forpliktelser

Klassifisering av finansielle instrumenter bestemmes ved første gangs regnskapsføring.

Klassifisering besluttes på grunnlag av forretningsmodell for den porteføljen som instrumentet inngår i og hvilken kontraktmessige kontantstrømmer instrumentene har.

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunkt KFS blir part i instrumentets kontraktmessige betingelser. Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og foreningen i hovedsak har overført risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktmessige betingelsene er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Finansielle eiendeler:

Finansielle eiendeler blir ved første gangs innregning klassifisert i en av følgende målekategorier:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi over resultatet
- Virkelig verdi over OCI

Instrumenter til amortisert kost

En finansiell eiendel måles til amortisert kost hvis begge følgende kriterier er oppfylt og den finansielle eiendelen ikke er utpekt til virkelig verdi over resultatet ("virkelig verdi opsjonen"):

1. Den finansielle eiendelen innehas i en forretningsmodell hvis formål er å holde finansielle eiendeler for å motta kontraktsregulerte kontantstrømmer (“forretningsmodell kriteriet”), og
2. Kontraktsvilkårene for den finansielle eiendelen fører på bestemte tidspunkter til kontantstrømmer som utelukkende er betaling av avdrag og renter på utestående hovedstol (“kontantstrømkriteriet”).

Forretningsmodellkriteriet

Foreningen vurderer målet med en forretningsmodell der en eiendel holdes på porteføljnivå, fordi dette best reflekterer måten virksomheten styres på, og informasjon er gitt til ledelsen. Informasjonen som vurderes inkluderer:

- Uttalte retningslinjer og mål for porteføljen og driften av disse retningslinjene i praksis. Spesielt om ledelsens strategi og målsetning er å holde eiendelen for å inndrive kontraktsmessige kontantstrømmer, opprettholde en bestemt renteprofil, matching av durasjon mellom finansielle eiendeler og tilsvarende finansielle forpliktelser som benyttes for å finansiere disse eiendelene eller realisere kontantstrømmer gjennom salg av eiendelene
- hvordan porteføljens avkastning vurderes og rapporteres til bankens ledelse
- risikoene som påvirker forretningsmodellens ytelse (og de finansielle eiendelene som holdes innenfor denne forretningsmodellen) og hvordan disse risikoene styres
- hvordan lederne kompenseres - f.eks. om kompensasjon er basert på virkelig verdi av de forvaltede eiendelene eller de kontraktsmessige kontantstrømmene samlet og
- frekvens, volum og tidspunkt for salg i tidligere perioder, årsakene til slike salg og forventninger til fremtidig salgsaktivitet. Informasjonen om salgsaktivitet vurderes imidlertid ikke isolert, men som en del av en samlet vurdering av hvordan selskapets uttalte mål for styring av de finansielle eiendelene oppnås og hvordan kontantstrømmer realiseres.

Vurdering av forretningsmodell er basert på rimelige forventede scenarier uten hensyn til “worst case”

eller “stress case” scenarier. Dersom kontantstrømmer etter førstegangsinnregning realiseres på en måte som er forskjellig fra selskapets opprinnelige forventninger endres ikke klassifiseringen av de resterende finansielle eiendelene i den aktuelle forretningsmodellen, men inkorporerer slik informasjon ved vurdering av nye ustede eller nyanskaffede finansielle eiendeler fremover.

Kontantstrømskriteriet

I denne vurderingen defineres hovedstol som virkelig verdi av den finansielle eiendelen ved første gangs innregning. “Rente” er definert som vederlag for tidsverdien av penger og for kredittrisiko knyttet til utestående hovedstol i en bestemt tidsperiode og for andre grunnleggende utlansrisikoer og kostnader (f. eks. likviditetsrisiko og administrasjonskostnader), samt fortjenestemargin.

Ved vurderingen av om kontraktsmessige pengestrømmer utelukkende er utbetaling av avdrag og renter på utestående hovedstol, vurderer KfS kontraktbetingelsene i instrumentet. Dette inkluderer å vurdere om den finansielle eiendelen inneholder en kontraktsklausul som kan endre tidspunktet eller størrelsen av kontraktsmessige kontantstrømmer slik at den ikke vil oppfylle denne betingelsen. Ved gjennomgangen vurderer selskapet:

- betingede hendelser som ville endre beløp og tidspunkt for kontantstrømmer;
- innflytelse funksjoner;
- forskuddsbetaling og utvidelsesvilkår
- vilkår som begrenser selskapets krav på kontantstrømmer fra spesifiserte eiendeler
- (f.eks. periodisk tilbakestilling av renter)
- vilkår som endrer vurdering av tidsverdien av penger - f.eks. periodisk tilbakestilling av renter.

KfS benytter denne kategorien for alle utlån til kredittinstitusjoner med flytende rente, samt for poster som inngår i regnskapslinjen andre finansielle eiendeler. Selskapet har vurdert alle sine instrumenter som måles til amortisert kost i forhold til

reglene ovenfor og mener instrumentene tilfredsstillende kriteriene.

Alle andre finansielle eiendeler måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og virkelig verdi over utvidet resultat.

Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi med verdiendringer over andre resultatkomponenter (FVOCI)

Instrumentene som inngår i denne målekategorier er de hvor man har som formål både å motta kontraktmessige kontantstrømmer og selge. Kontantstrømmene skal også her bare utgjøre betaling av rente og hovedstol.

Gjeldsinstrumenter, derivater og egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat (FVTPL)

Følgende instrumenter vil inngå i denne målekategorien:

- 1) Derivater skal alltid til virkelig verdi over resultat.
- 2) Egenkapitalinstrumenter skal som hovedregel her. (Fondsobligasjoner)
- 3) Gjeldsinstrumenter kan ha her dersom kriteriene for bruk av virkelig verdi-oppsjon (FVO) er til stede eller forretningsmodell tilsier at instrumentet styres og følges opp til virkelig verdi.

KfS benytter denne kategorien for likviditetsporteføljen, fastrenteutlån til kunder, derivater (renteswapper), samt investeringer i aksjer og andeler.

Finansielle forpliktelser

For finansielle forpliktelser er reglene i hovedsak de samme som under IAS 39. En endring fra IAS 39 er at for finansielle forpliktelser som er bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet skal endringer i verdien som skyldes foretakets egen kredittrisiko innregnes i utvidet resultat.

Beregning av nedskrivning

Prinsippene i IFRS 9 knyttet til nedskrivning for tap på finansielle instrumenter er basert på et utgangspunkt at man skal sette av for forventede tap (Expected

credit loss (ECL)). Dette til endring fra tidligere standard IAS 39 som var basert på at nedskrivning for tap kun skulle skje når det var objektive bevis for at en tapshendelse hadde inntruffet. Følgelig vil man i mye større grad en tidligere måtte estimere de fremtidige kreditttapene uavhengig om det finnes et objektive bevis for en tapshendelse. Dette gjelder umiddelbart fra eiendelens balansetidspunkt. De nye prinsippene i IFRS 9 for nedskrivning gjelder for finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter, og som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer ført over andre resultatkomponenter (OCI). I tillegg vil også lånetilsagn være omfattet.

Utlånsporteføljen til KfS består i sin helhet av utlån til norske sparebanker. KfS benytter offentlig tilgjengelig ratinger, og/eller kvalitative creditscores som estimat på våre engasjements misligholdsansynlighet, og til å vurdere signifikante endringer i denne. Historisk har ikke norske sparebankene misligholdt sine forpliktelser på nærmere 100 år til tross for bankkriser (1987-1992) og finanskriser (2008-2009). I årene etter finanskrisen har bankene også fått en mer og mer robust kapitalstruktur. Forventet mislighold (PD) er derfor svært lav. KfS sitt utgangspunkt er videre at kundenes balanser er av en slik kvalitet at vi ved mislighold ikke vil være spesielt tapsutsatt, og at LGD følgelig må være tilnærmet lik 0.

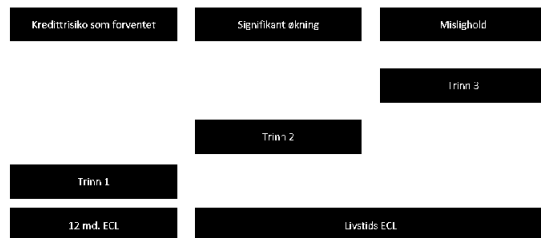
Empiriske data for risiko ved lån til norske sparebanker er svært god, men det foreligger ikke kjente/gode anslag på PD og LGD for sparebankene. Bankene er under nøye overvåking og tilsyn fra myndigheter og analytikere. Kredittvurdering (rating) av utlånsporteføljen er stabil på BBB+.

Etter en samlet vurdering finner KfS at det p.t. ikke har en god merverdi å analysere risikoen gjennom en modell for forventede tap. Vi har derfor etter en samlet vurdering konkludert med at det ikke er grunnlag for å sette av for tap i regnskapet. Vurderingen vil til enhver tid kunne revurderes dersom det generelle risikobildet skulle endre seg.

Beskrivelse av rammeverket

KfS har utarbeidet et rammeverk for å beregne nedskrivninger i henhold til kravene i IFRS 9.

Beregning av forventet tap, Expected credit loss (ECL), baseres på en modell bestående av tre «trinn». Se figur under. Når et lån førstegangsinnregnes i foretakets balanse vil det inngå i «Trinn 1». Dersom det vurderes at engasjementet har hatt en signifikant økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning vil det flyttes til «Trinn 2». Misligholdte engasjement allokteres til «Trinn 3». For engasjement i trinn 1 beregnes det 12 måneders ECL (12M ECL), mens det for engasjement i trinn 2 og 3 beregnes ECL for engasjementets restløpetid - Lifetime ECL (LT ECL). Trinn 1 og 2 erstatter de gruppevise nedskrivningene under IAS 39, mens trinn 3 i all hovedsak tilsvarer de individuelle nedskrivningene under IAS 39.

ECL skal være et forventningsrett estimat basert på flere utfall/scenarioer. KFS tilnærming til dette er beskrevet under. ECL beregnes som summen av marginale tap. Som et utgangspunkt vil alle trinn 1 lån ha en PD og LGD lik null for alle våre kunder. Følgelig vil ECL kun kunne slå ut dersom en bank migrerer til trinn 2 eller trinn 3.

Misligholdsansynlighet (PD)

KFS benytter offentlig tilgjengelig ratinger, og/eller kvalitative creditscores som estimat på våre engasjements misligholdsansynlighet, og til å vurdere signifikante endringer i denne.

Tap gitt mislighold (Loss Given Default - LGD)

LGD skal i utgangspunktet representere det foretaket forventer å tape gitt at et engasjement går i mislighold. I beregningen skal det derfor tas hensyn til sannsynligheten for at et misligholdt engasjement blir friskmeldt (tilfriskningsrate) og forventet tap dersom engasjementet ikke blir friskmeldt (tap gitt konkurs). Historisk har ikke sparebankene påført kreditorer

særlige tap. I årene etter finanskrisen har bankene også fått en mer og mer robust kapitalstruktur. KFS sitt utgangspunkt er at kundenes balanser er av en slik kvalitet at vi ved mislighold ikke vil være spesielt tapsutsatt, og at LGD følgelig må være tilnærmet lik 0. Samtidig er det stor forskjell på bankbalansene, så det vil derfor gjøres individuelle vurdering av LGD mot enkeltbanker, gitt migrasjon. Dette er overkommelig på grunn av det lave antallet kunder, og de gode kredittanalysene som er tilgjengelig om bankmarkedet.

Eksposering på misligholdtidspunktet (Exposure at Default – EAD)

EAD skal representere forventet eksponering mot kunden på et fremtidig konkurstidspunkt. Alle våre lån har en bulletstruktur, så EAD vil være lik dagens eksponering, med et litt varierende påslag av påløpte renter.

Migrering mellom de tre trinnene i modellen

Alle misligholdte engasjement allokteres til trinn 3. Alle engasjement som vurderes å ha hatt en signifikant økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning allokteres til trinn 2. Resterende engasjement inngår i trinn 1.

Signifikant økning i kredittrisiko

Migrering fra trinn 1 til trinn 2 styres av definisjonen av signifikant økning i kredittrisiko. Dette regelsettet består av tre elementer - et kvantitativt element, et kvalitativt element og en back-stop.

Kvantitativt element (Signifikant endring i rating)

Det kvantitative elementet er hoveddriveren for migrering fra trinn 1 til trinn 2 og består av en vurdering av differansen mellom antatt PD beregnet på rapporteringstidspunktet og antatt PD på oppstartstidspunktet. Denne migrasjonen vil utløses ved en signifikant negativ endring i rating.

Kvalitativt element

Foretaket anser forbearance som en indikator for signifikant økning i kredittrisiko. Dersom det gis forbearance som svekker netto nåverdi av

kontantstrømmen med inntil 1% migrerer lånet til trinn 2, med mindre de er i mislighold og allerede vil være i trinn 3. Ved forbearance som svekker NNV med mer enn 1% vil lånet migrere til trinn 3. Kfs har aldri opplevd å måtte yte noe forbearance ovenfor en kunde.

Makrosenarioer

Det skal tas hensyn til fremoverskuende informasjon både i beregningen av om det foreligger en signifikant økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning av eiendelen, og for å komme frem til et forventningsrett estimat på ECL. Vårt utgangspunkt er at hensynet til framoverskuende informasjon er tilstrekkelig hensyntatt i prosessen ved fastsettelse av selskapsratingene vi benytter oss av.

Governance

Tapsmodellen oppdateres kontinuerlig. Gjennom overvåking av kundenes ratinger kan vi følge trender i kredittkvaliteten. I tillegg er det en grundig årlig gjennomgang da vårt eget ratingselskap går gjennom porteføljen under vår egen rating.

5. Ikke-finansielle eiendeler og gjeld

Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet og består av leverandørgjeld og påløpte kostnader til finansskatt, arbeidsgiveravgift og feriepenger.

6. Egenkapital

Medlemsinnskudd

Medlemsinnskudd klassifiseres som egenkapital dersom instrumentet gir innehaveren rett til en proratarisk andel av foreningens netto eiendeler ved en eventuell avvikling og at instrumentet ikke har noen prioritet fremfor andre krav på foreningens eiendeler ved en avvikling. Videre er det et krav at medlemsinnskuddet kun kan tilbakebetales dersom foreningen har en tilfredsstillende økonomi, likviditet og kapitaldekning. Tilbakebetaling av medlemsinnskudd krever godkjenning fra Finanstilsynet. I henhold til regnskapslovens § 6-3 har Kfs i regnskapet for 2019 ført medlemsinnskuddet opp under egenkapital på en egen linje under «Innskutt egenkapital».

6. Inntektsføring

Fra og med 01. januar 2020 innførte Kfs IFRS 15. Denne standarden erstattet IAS 18 som omhandlet kontrakter for leveranse av varer og tjenester og IAS 11 som omhandlet anleggskontrakter. Den nye standarden baserte seg på et prinsipp om inntektsføring i takt med at kontrollen med en vare eller tjeneste overføres kunden, slik at kontroll erstattes av risiko og avkastning som avgjørende for inntektsføringstidspunktet. Innføringen av den nye standarden hadde liten innvirkning for Kfs.

Renter, provisjoner og gebyrer tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader. Forskuddsbetalte kostnader, forskuddsbetalte inntekter og opptjente ikke innbetalte inntekter periodiseres og føres som fordring i balansen. Påløpte ikke betalte kostnader periodiseres og føres som gjeld i balansen.

Overkurs/underkurs

Overkurs og underkurs ved utbetaling av utlån til kunder balanseføres. Overkurs kostnadsføres og underkurs inntektsføres planmessig lineært som en justering av de løpende renteinntektene frem til forfall på lånet eller første rentereguleringstidspunkt. Ved innfrielse av lån fra kunder til over- eller underkurs før lånets forfall eller rentereguleringstidspunkt, blir over- eller underkursen inntektsført på innfrielsestidspunktet.

Overkurs eller underkurs ved emisjon av sertifikater og obligasjoner balanseføres og blir resultatført planmessig lineært som en justering av løpende rentekostnader i perioden, frem til sertifikatets/obligasjonens forfall, eventuelt frem til første rentereguleringstidspunkt. Ved tilbakekjøp av egne sertifikat- og obligasjonslån blir overkurs kostnadsført og underkurs inntektsført på kjøpstidspunktet.

7. Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattepliktige inntekt og formue, mens endringen i utsatt skatt beregnes på

grunnlag av de midlertidige forskjellene mellom det regnskapsmessige resultat og den skattepliktige inntekt. Den utsatte skatteforpliktelsen er vist som egen post under avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser. Utsatt skattefordel vises som egen post under immaterielle eiendeler.

8. Øvrige forpliktelser

Avsetning til forpliktelser blir foretatt i samsvar med IAS 37. Den blir foretatt når selskapet har en forpliktelse basert på en tidligere hendelse, det er sannsynlig at forpliktelsen vil bli oppgjort finansielt og forpliktelsen kan estimeres pålitelig.

9. Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode. Kontantstrømoppstillingen viser kontantstrømmene gruppert etter operasjonelle, investerings-, og finansieringsaktiviteter.

9. Ekstraordinære poster

Ekstraordinære poster er poster som er av uvanlig natur, som ikke opptrer regelmessig og som er vesentlige i forhold til virksomheten.

10. Segmenter

Segmentrapportering er basert på intern ledelsesrapportering. Resultat- og balanseoppstillingen for segmentene følger av intern finansiell rapportering i henhold med foreningens styringsmodell. Foreningens virksomhet er rettet mot ett segment sparebanker. Der KFS tilbyr mellomlange og langsiktige lån til sparebanker.

11. Hendelser etter balansedagen

Det opplyses om hendelser etter balansedagen i samsvar med IAS 10. Opplysningene omfatter hendelser som ikke innregnes i foreningens finansregnskap, men som er av en slik art at de er vesentlige for vurdering av virksomheten.

Note 2 Offentliggjøring av finansiell informasjon (Pilar 3) – Risiko og kapitalstyring

Innhold

1. Innledning
2. Kapitaldekning
  - 2.1 Kapitaldekningsregelverket
  - 2.2 Beregning av kapitaldekning
3. Styring og kontroll av risiko
  - 3.1 Totalrisikomodell

1. Innledning

Denne noten gir en beskrivelse av risiko- og kapitalstyring i KfS og skal dekke krav til offentliggjøring av finansiell informasjon slik dette fremkommer av kapitalkravsforskriften.

Oppdatert informasjon om kapitalkrav og ansvarlig kapital oppdateres minst kvartalsvis og offentliggjøres i kvartalsrapporten på hjemmesiden til KfS: www.kredittforeningen.no

2. Kapitaldekning

2.1 Kapitaldekningsregelverket

Kapitaldekningsregelverket bygger på en standard for kapitaldekningsberegninger hvor formålet er å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom mer risikosensitivt kapitalkrav, bedre risikostyring og kontroll, tettere tilsyn samt mer informasjon til markedet. Kapitaldekningsregelverkets bestemmelser fremgår av finansforetaksloven §§ 14-1 til 14-6 samt kapitalkravsforskriften, beregningsforskriften og CRR/CRD IV-forskriften.

Kapitaldekningsregelverket bygger på tre pilarer. Pilar 1 omhandler minimumskravet til ansvarlig kapital, pilar 2 omhandler vurdering av samlet kapitalbehov i forhold til foretakets risikoprofil og pilar 3 omhandler kravene til offentliggjøring av informasjon. De tre pilarene utdypes nærmere under.

Pilar 1

Pilar 1 omhandler minstekravet til ansvarlig kapital for kredittrisiko, operasjonell risiko og markedsrisiko som er fastsatt til 8% av samlet beregningsgrunnlag. I tillegg kommer kravet til bevaringsbuffer og systemrisikobuffer på henholdsvis 2,5% og 3%. Motsyklisk kapitalbuffer er med virkning fra 13. mars 2020 1,0%. Samlet bufferkrav for KfS per 31. desember 2020 er på 6,5%. Summen av minstekrav og bufferkrav blir således 14,5%.

Kapitaldekningen fastsettes som forholdet mellom selskapets samlede ansvarlige kapital og risikovektede eiendeler. KfS benytter standardmetoden for å fastsette beregningsgrunnlaget for kredittrisiko og markedsrisiko samt basismetoden for å fastsette beregningsgrunnlaget for operasjonell risiko.

Pilar 2

Pilar 2 stiller krav til finansforetakenes kapitalvurderingsprosess. Formålet er å sikre en strukturert og dokumentert prosess for vurdering av selskapets risikoprofil og tilhørende kapitalbehov på kort og lang sikt. ICAAP omfatter risikotyper som ikke er dekket av Pilar 1, og skal være framoverskuende.

Pilar 3

Formålet med pilar 3 er å supplere minimumskravene i pilar 1 og den tilsynsmessige oppfølgingen i pilar 2. Pilar 3 skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet å vurdere selskapets risikoprofil og kapitalisering, samt styring og kontroll. Informasjonskravene innebærer at alle institusjoner skal publisere informasjon om organisasjonsstruktur, risikostyringssystem, rapporteringskanaler samt hvordan risikostyringen er bygd opp og organisert. Videre er det gitt detaljerte krav til offentliggjøring av kapitalnivå og struktur samt risikoeksponering, der sistnevnte avhenger av hvilke beregningsmetoder som benyttes i pilar 1.

2.2 Beregning av kapitaldekning

Ansvarlig kapital

Styrets strategi for kapitaldekning, sammensetning av ansvarlig kapital og videre kapitalisering av selskapet er i hovedsak nedfelt i foretakets vedtekter. Etter CRD IV og vedtektene utgjør medlemsinnskuddet, frie fond og tilbakeholdt overskudd selskapets rene kjernekapital. Egenkapitalbevisene teller i kapitaldekningssammenheng som tilleggskapital. KfS øker hovedsakelig den ansvarlige kapitalen ved utbetaling av nye utlån, der det blir tilbakeholdt et medlemsinnskudd på minimum 3% ved utbetaling.

Oversikt over KfS sin ansvarlige kapital, kapitaldekning og spesifisering av samlet kapitalkrav fremgår av note 5.

3. Styring og kontroll av risiko

Risiko- og kapitalstyring

God risiko- og kapitalstyring er et viktig strategisk virkemiddel i KfS sin verdiskapning. Dette bidrar til lønnsomhet og god tilgang til kapitalmarkedet. Risikoprofilen i KfS skal være lav.

ICAAP-dokumentet i KfS gir en oversikt over metoder for evaluering av risikoprofil og kapitalbehov i henhold til gjeldende regelverk og resultatene av denne evalueringen. Dokumentet inneholder også ILAAP, som gir en oversikt over selskapets egen vurdering av likviditets- og finansieringsrisiko. ICAAP-dokumentet er vedtatt av styret.

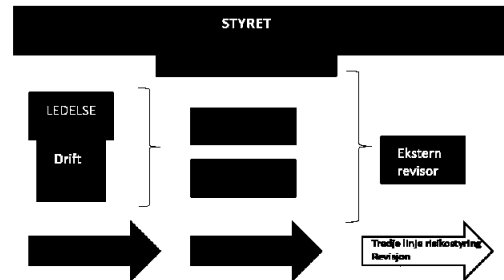
Styret er overordnet ansvarlig for ICAAP prosessen med å vurdere selskapets risikoprofil, samlet kapitalbehov i forhold til risikonivå og regulatoriske krav og strategien for å opprettholde et tilfredsstillende kapitalnivå. ICAAP-dokumentet rapporteres til styret årlig. Det er videre nedfelt at foretakets ICAAP-rapportering er en del av beslutningsgrunnlaget for strategiske valg.

Administrasjonen rapporterer løpende til styret om risikoutvikling og eventuelle endringer i risikoeksponeringen.

Selskapet har på plass en kapitalplan som viser foretakets målsettinger for minimumskapital, hvordan denne ønskes sammensatt av ulike typer ansvarlig

kapital og planer for å opprettholde soliditeten over tid.

Organisering og ansvar

Styring og kontroll av risiko er i KfS er organisert etter en modell med tre forsvarslinjer.

Det primære ansvaret for risikostyring ligger i den operative førstelinjen ved at alle ansatte har ansvar for å utføre sitt arbeid i samsvar med de fullmakter, instruksjoner og retningslinjer som gjelder for den enkelte.

Lederne av de ulike virksomhetsområdene har et særlig ansvar for risikostyringen innenfor sitt ansvarsområde og gjennomføring av egen internkontroll i form av kontrolltiltak og andre risikoreducerende tiltak.

Administrerende direktør skal sørge for at krav til risikostyring og internkontroll etterleves i samsvar med den til enhver tid gjeldende lovgivning herunder løpende følge opp endringer i selskapets risikoer og påse at disse er forsvarlig ivaretatt i samsvar med styrets retningslinjer.

Andre linje ansvaret for risikostyring er lagt til en uavhengig risikokontrollfunksjon (CRO) som har ansvar for å overvåke, vurdere, rådggi og rapportere om risikosituasjonen. CRO rapporterer jevnlig til styret og varsler styret i tilfeller der identifiserte risikoer som påvirker eller kan påvirke selskapet. I den daglige driften rapporterer CRO til administrerende direktør. Administrerende direktør vil på grunn av foretakets begrensede størrelse være stedfortreder for CRO ved dennes midlertidige fravær.

Styret som risiko- og revisjonsutvalg hører også til andre forsvarslinje i forhold til utvalgets overvåkningsoppgaver på risikoområdet. Utvalget skal blant annet overvåke systemene for internkontroll og risikostyring. På grunn av selskapets størrelse har KfS ikke internrevisor.

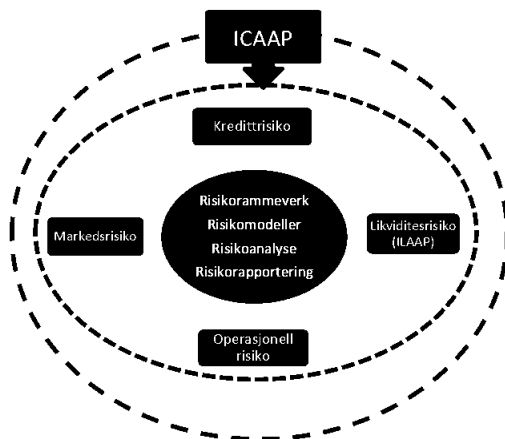
Tredje linje består i KfS av ekstern revisor som reviderer virksomheten jevnlig og vurderer om selskapet har hensiktsmessige og tilstrekkelige prosesser for risikostyring og internkontroll.

Kredittkomiteen ledes av administrerende direktør og behandler alle kredittsaker.

3.1 Totalrisikomodel

De største risikoområdene i KfS er knyttet opp mot fire risikoområder, kreditt risiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko.

Figur – Risiko og kapitalstyring i KfS

Under pilar 1 settes det av kapital for kreditt risiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

I pilar 2 og under arbeid med ICAAP blir det i tillegg avsatt kapital for konsentrasjonsrisiko mot enkeltkunde. Og det blir avsatt kapital for markedsrisiko (kredittspreadrisiko). Det bli videre gjort en grundig vurdering av likviditetsrisiko (ILAAP) i ICAAP. Øvrige relevante risikoområder som blir vurdert for KfS er, regulatorisk risiko, forretningsrisiko, strategisk risiko, eierrisiko, systemrisiko og risiko for uforsvarlig gjeldsoppbygging.

3.1.1 Kreditt risiko

Samlet utlån

Utlån i foretaket er kun gitt til norske sparebanker dokumentert med gjeldsbrev. Samlet utlån fordelt pr geografisk område fremgår av note 9. Utlån fordelt etter gjenstående løpetid fremgår i note 9.

Mislighold og verdifall

For regnskapsformål defineres misligholdte engasjementer som engasjementer hvor det foreligger restanser på mer enn 90 dager. Definisjon av verdifall som benyttes for regnskapsformål, samt beskrivelse av metodene som benyttes for å fastsette verdiendringer og nedskrivninger fremgår under utlån i note 1 til foretakets årsregnskap. Foretaket har hittil ikke hatt misligholdte engasjementer og har heller ikke foretatt nedskrivninger på utlån.

Rutiner og retningslinjer for styring av potensiell konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er en del av kreditt risikoen. Denne risikoen er særlig relevant for KfS som er konsentrert om en enkelt sektor med et begrenset antall potensielle låntakere. Sektorens betydning for samfunnsøkonomien, og det offentlige regelverk og den løpende kontroll som selskapene innenfor sektoren er underlagt av denne grunn, reduserer risikoen for et bredt sammenbrudd innenfor sektoren. Styret fastsetter en kreditt ramme på den enkelte bank. Etter de regler styret har fastsatt kan en bank få en kreditt ramme på inntil bankens tellende ansvarlige kapital. En bank kan likevel ikke få større låneramme enn den ansvarlige kapital i KfS.

Låneopptak innenfor den enkelte banks totale kreditt ramme vil kunne bli begrenset av gjeldende regelverk for største enkeltengasjement. Den enkelte bank må, innenfor sin samlede kreditt ramme, fordele sine låneopptak i KfS på flere ulike forfallstidspunkter for å redusere refinansieringsrisikoen.

3.1.2 Operasjonell risiko

Med operasjonell risiko menes risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelig feil eller eksterne hendelser.

KfS driver en spesialisert virksomhet med begrenset kompleksitet og solide motparter. Det har videre blitt vektlagt å ansette medarbeidere med høy kompetanse. Administrasjonssamarbeid med Eiendoms kreditt sikrer tilstrekkelig høy bemanning. Den operasjonelle risiko selskapet er utsatt for gjennom driften er derfor begrenset.

Viktige elementer i KfS operasjonelle risikostyring er identifikasjon og vurdering av faktorer som påvirker den operasjonelle risiko. Etablere kontrolltiltak slik at den gjenværende risikoen blir forsvarlig håndtert. Evne til forsvarlig gjennomføring av etablerte kontrolltiltak. Logg og evaluering av uønskete hendelser i forhold til den aksepterte risikoen.

Det foreligger retningslinjer og rutiner for sentrale deler av selskapet og løpende utføres risikoreducerende tiltak for å redusere operasjonelle risikoer som selskapet er eksponert for. Retningslinjer på sentrale virksomhetsområder er godkjent av styret og forelegges styret for regelmessig ajourhold. Styring av operasjonell risiko skjer blant annet gjennom automatiske og manuelle kontroller integrert i den løpende drift, opplæring, informasjon, beslutningsgrunnlag, lederovervåking og rapportering.

Rapportering av etterlevelse av de interne prosesser på vesentlige virksomhetsområder skjer regelmessig til styret. Administrerende direktør avgir årlig en bekreftelse på gjennomføring av internkontroll og risikostyring.

Operasjonelle risiko i KfS beregnes i kapitaldekningen i pilar 1 etter basismetoden som er nærmere beskrevet i kapitalkravsforskriften.

3.1.3 Markedsrisiko

Styring og kontroll av markedsrisiko

Under markedsrisiko faller kategoriene aksjerisiko, valutarisiko, eiendomsrisiko, motpartsrisiko, renterisiko og kredittspreadsrisiko. KfS har ikke de tre første kategoriene, så heretter belyses kun renterisiko, motpartsrisiko og kredittspreadsrisiko.

Motpartsrisiko

KfS benytter standardmetoden for beregning av CVA-risiko under pilar 1 for derivatkontrakter som ikke er børsomsatt. CVA-risiko er risiko for svekket

kredittverdighet hos motpart. Per 31. desember 2020 hadde ikke KfS noen derivatavtaler.

Renterisiko

Kontroll med renterisiko er en grunnleggende forutsetning i selskapets virksomhet. Renteregulering av innlån og utlån legges opp slik at det er fullstendig matching i rentefastsettelse og terminatoer. Dersom det tas opp innlån med fast rente, swappes denne til 3 måneder NIBOR eller den rentekonvensjon utlånene har. Disse risikoreducerende tiltakene er innbakt i selskapets kjernedrift, og vi ser ikke grunnlag for å beregne kapitalkrav. Renterisiko skal i henhold til styrevedtak begrense seg til det som kan henføres til plassering av den ansvarlige kapital. Selskapets egenkapital kan plasseres i obligasjoner, sertifikater, utlån til sparebanker og innskudd og særinnskudd. I kapitalforvaltningen skal det legges vekt på stabil løpende avkastning, høy likviditetsgrad og lav risiko. KfS skal ikke drive handel i finansielle instrumenter med henblikk på videresalg, eller for på kort sikt å dra fordel av pris- eller rentevariasjoner. Alle plasseringer løper med 3 måneder renteregulering med god spredning på reguleringstidspunktene. Renterisikoen for plassering av den ansvarlige kapitalen er derfor minimal og vi ser ikke grunnlag for å beregne kapitalkrav for denne. Renterisikoen måles hvert kvartal.

Kredittspreadsrisiko

Selskapets viktigste markedsrisiko er kredittspreadsrisiko. KfS har en obligasjonsportefølje som holdes som likviditetsreserver. I en stresset situasjon kan det være behov for å selge papirer i obligasjonsporteføljen. Spreadrisikoen er den antatte spreadendringen ved salg av papirer i et stresset marked. Risikoreducerende tiltak er først og fremst å investere i papirer som antas ingen og liten spreadendring ved salg i et stresset marked. Stats- og statsgaranterte obligasjoner er unntatt beregningsgrunnlaget helt, og antas dermed å ikke ha spreadendring ved salg i et stresset marked. Ratede obligasjoner med fortrinnsrett antas lavere spreadendring enn ikke ratede obligasjoner. Papirer med lengre løpetid antas å ha høyere risiko for å bli solgt med større spreadendring enn papirer med kortere tid til forfall.

3.1.4 Likviditetsrisiko

KfS har beskrevet og behandlet likviditetsrisiko i selskapets strategidokument. I tillegg skal styret behandle og vedta selskapets Likviditetsrisikodokument. Likviditetsrisikodokumentet beskriver strategier og rammer knyttet til innlån og likviditetsstyring. Selskapets likviditetsrisiko er sterkt knyttet til selskapets lave kredittrisiko og driftsmodell. KfS deler likviditetsrisiko i refinansieringsrisiko og annen likviditetsrisiko.

Refinansieringsrisiko

Minimal likviditetsrisiko er et viktig element i KfS sitt driftskonsept. Som hovedregel vil utlånene bli finansiert med innlån som har samme løpetid som utlånene. Det er også KfS sin policy å holde tilstrekkelige likviditetsreserver til å kunne møte eventuelle betalingsforsinkelser fra låntakernes side. På lang sikt vil en homogen lavrisiko utlånsmasse som lett kan avhendes, representere en ytterligere likviditetsmessig sikkerhet for kreditorene i KfS.

For øvrig anses risikoen for at flere banker skal få refinansierings- og likviditetsproblemer samtidig å være begrenset. Alle KfS sine kunder er selv under tilsyn og omfattet av regelverk for forsvarlig likviditetsstyring. Likviditetstilførsel fra sentralbanken tilføres markedet gjennom banksystemet. Våre låntakere vil derfor ha tilgang på likviditet gjennom ordinære og evt. ekstraordinære låneordninger i Norges Bank.

KfS skal til enhver tid kunne møte sine forpliktelser til å innfri innlån som kommer til forfall ved at løpetiden på selskapets utlån tilsvarer løpetiden på selskapets innlån. Likviditetsrisikoen i KfS er i hovedsak knyttet til om selskapets låntakere kan møte sine forpliktelser overfor KfS.

Annen likviditetsrisiko

I motsetning til banker har selskapet en eksakt kjent forfallsstruktur og kan derfor ikke få et uventet bortfall av likviditet. Utover den likviditetsrisiko som er knyttet til bankenes mulige kortsiktige eller langsiktige mislighold ved forfall av lån, er ytterligere likviditetsrisiko derfor knyttet til

oppgjøringsrisiko. I forbindelse med forfall/refinansiering er det store beløp som må bokføres og valuterer korrekt for å sikre at KfS gir rettidig betaling til obligasjonseierne. Det er derfor viktig å følge opp kundene og påse at betaling skjer på korrekt måte og til rett tid for å unngå at en eventuell manglende innbetaling, på grunn av feil eller annet, ikke medfører stopp i våre utbetalinger. Likviditetsreservene til dette formål vil normalt bestå av bankinnskudd og kortsiktige oppgjøringsrammer.

3.1.5 Øvrige risiko

Regulatorisk risiko

Regulatoriske endringer gir en betydelig risiko for foretaket fremover. Forslaget til ny standardmetode for kredittrisiko som foreligger nå kan få en betydelig konsekvens for forretningsmodellen til foretaket. Det nye foreslåtte regelverket innebærer at lån til alle medlemsbankene i KfS vil bli vektet høyere enn dagens risikovekt på 20% for banker uten rating. KfS vil som konsekvens bli nødt til å benytte seg av den adgang som er til å øke medlemsinnskuddet fra nåværende minimum 3%.

KfS har medlemsinnskudd som virksomhetens rene kjernekapital. Lovverket tillater ikke flere typer ren kjernekapital (utover opptjent egenkapital). Skal selskapet kunne fortsette sin virksomhet er man derfor avhengig av at medlemsbankene er villig til å akseptere et høyere medlemsinnskudd.

Det er foreslått at det nye regelverket til standardmetoden skal tre i kraft fra og med 01.01.2022. Regelverket er ikke implementert i norsk lov enda.

Forretningsrisiko, strategisk risiko og eierrisiko

Forretningsrisiko er risiko for en uventet betydelig reduksjon av KfS sine inntekter, som følge av eksterne forhold. Dette kan være endringer i rammebetingelser gjennom konkurransesituasjonen, endringer i lovgiving, konjunktursvingninger, reguleringer fra offentlige myndigheter, feilaktige og uheldige forretningsrelaterte beslutninger. Forretningsrisiko er andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Strategisk risiko og eierrisiko inngår i forretningsrisiko. Ettersom forretningsrisiko

kan oppstå som følge av ulike eksterne forhold, benyttes både kvalitative og kvantitative modeller for å identifisere og rapportere denne type risiko. God strategisk planlegging er det viktigste verktøyet for å redusere forretningsrisikoen.

Forretningsrisiko styres gjennom prosesser i styret og ledelsen i forbindelse med å ivareta konkurransefordelen for å gi ut lån til sparebanker. KFS har en løpende forretningsstrategiprosess som involverer styret, ledelsen og nøkkelpersoner i arbeidet. Forretningsrisiko følges opp gjennom løpende rapportering, resultatoppfølging, budsjettoppfølging og utarbeidelse av løpende prognoser. Strategiarbeidet er således en rullerende og fleksibel prosess som ivaretar kortsiktige og langsiktige utfordringer og mål.

Forretningsmessig eierrisiko er risikoen for at KFS blir påført negative resultater fra eierposter i strategisk eide selskap og/eller må tilføre ny egenkapital til disse selskapene. Eierselskap defineres som selskaper hvor KFS har en vesentlig eierandel og innflytelse. KFS har ingen eierposter i strategisk eide selskap.

Systemrisiko

Systemrisiko er risiko for at en ustabil finansiell situasjon blir så omfattende at det fører til en systemsvekkelse hvor økonomisk vekst og velferd blir alvorlig skadelidende. I en slik situasjon vil bankvesenet kunne bli utsatt gjennom økte tap og svekket tilgang på innskudd og markedsinnlån. KFS vil kunne bli rammet dersom sparebankene mister tillit i samfunnet. Myndigheter i EU og Norge har etter finanskrisen gjennomført en rekke reguleringer som styrker bankenes motstandsdyktighet mot finansielle kriser. Betydelig økte krav til soliditet og likviditet er slike viktige tiltak.

Medlemmene i KFS er i hovedsak små og mellomstore sparebanker. Vi ser fra tid til annen at mindre sparebanker på grunn av sin størrelse og begrensede ressurser er utsatt for operasjonell risiko. Tradisjonelt har disse bankene likevel klart seg godt i situasjoner med systemkrise blant annet som følge av høy soliditet, høy innskuddsdekning og generelt høy eksponering mot personkundemarkedet. De fleste sparebankene er tilknyttet sparebankallianser.

Gjennom alliansene synes det å være en sterk vilje til å støtte hverandre for å opprettholde tilliten til bankene.

KFS yter usikrede lån til bankene. Dersom en eller flere banker får soliditetsproblemer vil KFS være utsatt. Økt soliditet, herunder nye krav til uvektet kjernekapitalandel motvirker denne risikoen. Låntakerne i KFS har gjennomgående høy uvektet kjernekapitalandel. I en systemkrise vil likviditeten i markedet bli dårlig eller forsvinne helt. Som følge av at KFS i svært høy grad matcher forfallsstruktur mellom innlån og utlån vil refinansieringsbehovet til KFS være lavt.

Risiko for uforsvarlig gjeldsoppbygging

Gjennom selskapets modell for oppbygging av egenkapital gjennom medlemsinnkudd vil egenkapitalen alltid stå i et relativt konstant forhold til utlånsporteføljen. Selskapets uvektede kjernekapitalandel er lav, se note 5, som følge av lav risikovekt på selskapets utlån (20%). Dersom det innføres høyere risikovekter på lån til sparebanker vil medlemsinnkuddene og uvektet kjernekapitalandel øke tilsvarende.

Hvitvaskingsrisiko

Kundenes formål med lån i KFS er å sikre innlån til egen drift. Opprinnelsen til bankens egne midler er bankens egen virksomhet gjennom mange år.

KFS har et begrensede produkttilbud men lånene er relativt store. Lånestørrelsen variere fra ca. 5 MNOK til maks. 100% av bankens ansvarlige kapital, men begrenset oppad til 100% av KFS sin ansvarlige kapital. Lånenes varighet varierer mellom 1 til 5 år, hvor etter banken ev. refinansierer lånet.

KFS har et oversiktlig kundebilde bestående av norske små og mellomstore sparebanker. I tillegg er sparebankene regulert av finansforetaksloven kap. 7 med klare krav til organisering, eierskap og utbytte, og er underlagt reglene i hvitvaskingsloven som bank, jfr. § 4(1) bokst a. Sett på bakgrunn selskapets art og omfang anses hvitvaskingsrisikoen i KFS som lav. Basert på KFS lave hvitvaskingsrisiko og standardiserte risikoprofil legges det til grunn at KFS

kan gjennomføre forenklet kundekontroll, jfr. hvvl §§ 13 (1) og 16 på sine lånekunder.

Klimarisiko

Klimarisiko er risiko som favner både klimaendringer og tiltakene som bekjemper dem, altså fremtidig klimarelatert utvikling. Klimarisiko deles inn i 3 områder: Fysisk risiko, overgangsrisiko og ansvarsrisiko.

Den fysiske risikoen omhandler kostnader knyttet til fysisk skade som følge av klimaendringer. Den fysiske risikoen kan deles inn i to grupper; akutt og kronisk. Den akutte fysiske klimarisikoen er knyttet til stormer og uvær, altså ekstreme klimahendelser. Den kroniske fysiske klimarisikoen kan for eksempel være at snømangel kan gjøre at skiturisme faller bort som næringsvei i fjellområder.

Overgangsrisiko er økonomisk risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunn. Denne risikoen deles inn i fire kategorier: politikk og reguleringer, teknologi, marked og omdømme. Dette er endringer som knyttes til overgangen til et samfunn i tråd med målene i Paris-avtalen og som representerer en transformasjon som forandrer rammene for næringsvirksomhet. utfordringen er å kartlegge hvordan disse endringene kan påvirke ulike former for økonomisk aktivitet.

Ansvarsrisiko dreier seg om erstatningsansvar knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger som på en eller annen måte kan knyttes til klimapolitikk eller klimaendringer. Denne risikoen anser KfS som lav, da det er lite sannsynlig at KfS eller kundene vil være erstatningsansvarlige i forhold til beslutninger eller mangel på beslutninger knyttet til klimapolitikk eller klimaendringer.

God strategisk planlegging er det viktigste verktøyet for å redusere klimarisikoen til selskapet. KfS har nylig gjennomført Miljøfyrtårnsertifisering og er fra 2020 godkjent som Miljøfyrtårn. Det vil si at KfS har oppfylt en rekke krav innen HMS, arbeidsmiljø, innkjøp,

energibruk, avfallshåndtering og transport. KfS har blitt sertifisert etter bank og finanskriteriene. Det innebærer at KfS har egne klima og miljømål, samt prosedyrer og retningslinjer for å oppnå disse. Vår interne fokus på bærekraft og klimarisiko gjennom Miljøfyrtårn-arbeidet vil igjen kunne redusere klimarisikoen til selskapet.

I tråd med grønne målsettinger har KfS gjennom 2020 hatt ambisjon om å kunne gi grønne lån til norske sparebanker - «Grønt lån til grønne formål». Dette vil øke kundenes fokus på bærekraft og klimarisiko. Ved at kundene kan få tilgang til grønne innlån via KfS og dermed finansiere grønne formål, er dette utlån som er mer tilpasset et lavutslippssamfunn. På den måten er det nye grønne produktet et risikoreduserende tiltak både for den enkelte sparebank, men også for KfS på den måten at låneporteføljen er mer tilpasset et lavslippssamfunn.

Klimarisiko vil fremover styres gjennom prosesser i styret og ledelsen i forbindelse med å ivareta konkurransefordelen for å gi grønne utlån til sparebanker. KfS har en løpende strategiprosess som involverer styret, ledelsen og nøkkelpersoner i arbeidet.

Note 3 Egenkapitalbeviskapital

KfS hadde ved utgangen av 2020 en egenkapitalbeviskapital på kr 50 millioner fordelt på 50 000 egenkapitalbevis pålydende kr 1 000. Egenkapitalbeviskapitalen ble tegnet til kurs 103 og ble innbetalt 18. mai 2004. Egenkapitalbeviskapitalen regnes fra 2014 med som tilleggskapital i kapitaldekningen. Egenkapitalbevisene er ved utgangen av 2020 eiet av til sammen 43 sparebanker og Eiendomskreditt. Det har ikke vært endringer i eiersammensetningen etter årsskiftet. Egenkapitalbevisenes omsettelighet er i henhold til vedtektene begrenset og betinget av samtykke fra styret i KfS, jfr. allmennaksjeloven §§ 4-15 til 4-17. Egenkapitalbevisene som er registrert i Verdipapirsentralen er ikke børsnotert.

Egenkapitalbeviserne med antall egenkapitalbevis per 31.12.2020:

Arendal og Omegns Sparekasse	740	Skudenes & Aakra Sparebank	560
Aurskog Sparebank	920	Sogn Sparebank	1 380
Berg Sparebank	460	Sparebank 1 BV	1 840
Blaker Sparebank	460	Sparebank 1 Modum	920
Eiendomskreditt AS	5 000	Sparebank 1 Nordvest	1 380
Etne Sparebank	550	Sparebank 1 Ringerike-Hadeland	920
Evje og Hornnes Sparebank	460	Sparebank 1 Søre Sunnmøre	920
Fana Sparebank	920	Sparebank 1 Østfold Akershus	1 380
Flekkefjord Sparebank	920	Sparebank 1 Østlandet	920
Haltdalen Sparebank	920	Sparebank 68 Grader Nord	920
Haugesund Sparebank	920	Sparebanken Narvik	920
Hegra Sparebank	690	Sparebanken Sogn og Fjordane	3 220
Helgeland Sparebank	1 840	Sparebanken Telemark	920
Hemne Sparebank	550	Sparebanken Vest	4 140
Hjelmeland Sparebank	920	Sparebanken Øst	2 760
Jæren Sparebank	920	Spareskillingsbanken	920
Larvikbanken	920	Søgne og Greipstad Sparebank	1 200
Lillesands Sparebank	460	Tolga-Os Sparebank	690
Luster Sparebank	460	Valle Sparebank	460
Nidaros Sparebank	920	Voss Sparebank	1 840
Orkla Sparebank	460	Ørland Sparebank	460
Romsdal Sparebank	460	Åfjord Sparebank	460

Note 4 Egenkapitalbevegelse

Med innføringen av CRD IV i 2014 oppfylte ikke lenger egenkapitalbeviskapitalen de nye kriteriene for å kunne telle som ren kjernekapital. Rene kjernekapitalinstrumenter skal dekke den første og proporsjonalt største delen av tap ettersom de oppstår sammenlignet med alle kapitalinstrumenter utstedt av foretaket. I KfS er det medlemsinnskuddene som er den dårligst prioriterte kapitalen. Etter regnskapsregelverket som anvendes må rene kjernekapitalinstrumenter være klassifisert som egenkapital. For å tilpasse foretakets vedtekter til CRD IV ble disse endret i 2014. I vedtektene er medlemsinnskuddet, som tidligere var definert som ansvarlig lånekapital og telte med 50% i kjernekapitalen og 50% i tilleggskapitalen, nå å regne som egenkapital. Hele medlemsinnskuddet er dermed ren kjernekapital. Endringene i vedtektene innebærer videre at overskytende midler ved avvikling tilfaller medlemmene proratarisk etter medlemmenes innskudd. Etter vedtektsendringen i 2014 tilfredsstiller ikke egenkapitalbeviskapitalen kravene til å inngå som ren kjernekapital eller annen kjernekapital, det er nå å regne som tilleggskapital i beregningen av kapitaldekningen. I henhold til regnskapslovens § 6-3 har KfS i regnskapet for 2020 ført medlemsinnskuddet opp under egenkapital på en egen linje under «Innskutt egenkapital».

Note 5 Kapitaldekning

(i hele 1000 kr)

Kapitaldekningsreglene setter krav til kapitaldekning for finansforetak. KfS rapporterer kapitaldekningen etter standardmetoden. Kapitaldekningsreglene setter et minimumskrav på 8% ansvarlig kapital i forhold til en risikovekting av poster i og utenfor balansen, samt krav om ulike buffere som skal dekkes av ren kjernekapital.

Tellende ansvarlig kapital for KfS består av følgende elementer:

	2020	2019
Kjernekapital		
Overkursfond	16	16
Annen egenkapital	10 197	8 697
Medlemsinnskudd	148 350	169 650
Fradrag for utsatt skattefordel	-	-
Sum kjernekapital/ ren kjernekapital	158 563	178 363
Tilleggskapital		
Egenkapitalbeviskapital	50 000	50 000
Sum tilleggskapital	50 000	50 000
Sum ansvarlig kapital	208 563	228 363
Risikovektet beregningsgrunnlag	850 580	1 002 975
Samlet minimumskrav til ansvarlig kapital	123 334	160 476
Kapitaldekning	24,52 %	22,77 %
Kjernekapitaldekning	18,64 %	17,78 %
Ren kjernekapitaldekning	18,64 %	17,78 %
Uvektet kjernekapitalandel	3,81 %	3,59 %

Spesifikasjon av samlet kapitalkrav:

Standardmetoden	2020			2019		
	Bokført balanse	Vektet beløp	Kapitalkrav	Bokført balanse	Vektet beløp	Kapitalkrav
Risikovekt						
Statsgaranterte obligasjoner, og obligasjonsfond						
0 %	8 859	0	0	37 376	0	0
Obligasjoner med fortrinnsrett						
10 %	70 348	7 035	563	85 227	8 523	682
Institusjoner						
20 %	4 059 757	811 951	64 956	4 834 685	966 937	77 355
50 %						
100 %	17 501	17 501	1400	13 477	13 477	1078
Utsatt skattefordel						
Sum risikovektet balanse	4 156 465	836 487	66 919	4 970 766	988 937	79 115
Motpartsrisiko						
Kapitalkrav for operasjonell risiko 1)		14 093	1 127		14 038	1 123
Sum beregningsgrunnlag	4 156 465	850 580	68 046	4 933 389	1 002 975	80 238
Bufferkrav						
Bevaringsbuffer (2,5%)			21 264			25 074
Motsyklisk buffer (1% fra 13.03.20)			8 506			25 074
Systemrisikobuffer (3%)			25 517			30 089
Samlet bufferkrav i ren kjernekapital			55 288			80 238
Minimumskrav til ansvarlig kapital			123 334			160 476

1) Operasjonell risiko etter basismetoden

Note 6 Klassifisering av finansielle instrumenter

(i mill. kr)

31.12.2020

Eiendeler	Finansielle eiendeler og gjeld til amortisert kost	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	33,93			33,93
Utlån til kunder	4 025,74			4 025,74
Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer		96,59		96,59
Andre eiendeler			0,22	0,22
Sum eiendeler	4 059,66	96,59	0,22	4 156,46
Forpliktelser				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3 945,88			3 945,88
Annen gjeld og forpliktelser			1,80	1,80
Sum forpliktelser	3 945,88	-	1,80	3 947,68

31.12.2019

Eiendeler	Finansielle eiendeler og gjeld til amortisert kost	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5,05			5,05
Utlån til kunder	4 829,46			4 829,46
Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer	98,57	37,38		135,95
Andre eiendeler			0,31	0,31
Sum eiendeler	4 933,08	37,38	0,31	4 970,77
Forpliktelser				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4 738,92			4 738,92
Annen gjeld og forpliktelser			3,48	3,48
Sum forpliktelser	4 738,92	-	3,48	4 742,40

Note 7 Virkelig verdi av finansielle instrumenter

(i hele 1000 kr)

31.12.20

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler				
Sertifikater, obligasjoner og obligasjonsfond	4 706	91 879	-	96 586
Sum	4 706	91 879	-	96 586

01.01.20

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler				
Sertifikater, obligasjoner og obligasjonsfond	37 376	98 908	-	136 284
Sum	37 376	98 908	-	136 284

Nivå 1: Verdsettes ved bruk av noterte priser i aktive markeder

Markedspris på balansedagen er benyttet. Priser fremkommer som eksternt observerbare priser, kurser eller renter fra en børs, forhandler, megler eller lignende, og prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoteerte aksjer og obligasjonsfond.

Nivå 2: Verdsettelse ved bruk av observerbare markedsdata

Verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder. Verdien er basert på nylige observerbare markedsdata i form av en transaksjon i instrumentet mellom informerte, villige og uavhengige parter.

Nivå 3: Verdsettelse på annen måte enn basert på observerbare markedsdata

Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig ved bruk av nivå 1 eller 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon. Instrumenter i denne kategori verdsettes etter metoder som er basert på estimerte kontantstrømmer, vurdering av eiendeler og gjeld i selskaper, og modeller hvor vesentlige parametere ikke er basert på observerbare markedsdata eller eventuelle bransjestandarder.

Note 8 Netto gevinst/tap (-) på finansielle instrumenter

(i mill. kr)

	2020	2019
Netto gevinst/tap på finansielle eiendeler til <u>virkelig verdi</u>		
Netto gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	0,14	0,31
Netto gevinst/tap på finansielle eiendeler til <u>amortisert kost</u>		
Netto gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	-	0,03
Netto gevinst tap på finansielle instrumenter	0,14	0,34

Note 9 Segment og geografisk fordeling av utlån og antall banker

(i mill. kr)

Foreningens virksomhet er rettet mot ett segment sparebanker. Der KFS tilbyr mellomlange og langsiktige lån til sparebanker.

Utlån fordelt etter fylke	2020		2019		
	Antall	Utlån	Antall	Utlån	
Agder	6	625	Akershus	2	190
Innlandet	1	35	Aust-Agder	5	600
Møre og Romsdal	3	380	Buskerud	1	100
Nordland	3	220	Hordaland	3	410
Oslo	1	60	Møre og Romsdal	3	330
Rogaland	2	380	Nordland	3	330
Trøndelag	8	875	Oppland	1	65
Vestfold og Telemark	3	450	Oslo	1	135
Vestland	4	505	Rogaland	2	380
Viken	5	490	Sogn og Fjordane	2	300
			Telemark	2	250
			Trøndelag	8	960
			Vest-Agder	1	215
			Vestfold	1	200
			Østfold	2	350
Sum	36	4 020		37	4 815

Av lånene som ble utbetalt i 2020 var 64 % med løpetid på tre år eller mer mot 84% i 2019.

	Antall lån	Forfall 2021	Forfall 2022	Forfall 2023	Forfall 2024	Totalt
2017	17	715	135			850
2018	10	485	675			1 160
2019	5	140	410	450	465	1 465
2020	4	105	90	225	125	545
	36	1 445	1 310	675	590	4 020

Engasjementsstørrelse	2020			2019		
	Mill. kr	%	Antall banker	Mill. kr	%	Antall banker
0 – 10 mill.	-	-	-	-	-	-
11 – 25 mill.	-	-	-	-	-	-
26 – 50 mill.	65	1,6	2	-	-	-
51 – 75 mill.	630	15,7	10	200	4,2	3
76 – 100 mill.	850	21,1	9	1 145	23,8	12
Over 100 mill.	2475	61,6	15	3 470	72,1	22
Sum	4 020	100,0	36	4 815	100,0	37

Gjennomsnittlig engasjementsstørrelse er per 31.12.2020 kr 111,7 mill. (kr 130,1 mill.).

Låntakere gruppert etter forvaltningskapital og lån	Antall låntakere	Samlet lån
Forvaltningskapital over 10 mrd.	2	200
Forvaltningskapital 5 - 10 mrd.	6	905
Forvaltningskapital 3 – 5 mrd.	15	1635
Forvaltningskapital 1 – 3 mrd.	12	1220
Forvaltningskapital under 1 mrd.	1	60
Sum	36	4 020

Note 10 Renter av utlån til og fordringer på kunder

(i hele 1000 kr)

Renteinntektene på utlån består av renteinntekter til låntakerne.

Renter av utlån til og fordringer på kunder	2020	2019
Brutto renter av utlån og fordringer på kunder	75 528	115 047

Note 11 Risikoklassifisering

Norske sparebanker representerer en god risikoklasse. Ingen norsk sparebank har påført sine kreditorer tap siden 1934. Sparebankene er underlagt omfattende tilsyn ved Finanstilsynet og utviklingen i den enkelte bank følges opp av markedsaktører og analytikere.

I sin kredittvurdering av låntakerne legger KfS til grunn det omfattende kredittanalysearbeid som utføres av ratingbyråer, norske meglerhus og banker. Det er i dag flere ulike meglerhus og banker som gir kredittscore eller «skyggerating» til alle norske sparebanker. De største sparebankene har også offisiell rating fra en eller flere anerkjente internasjonale ratingbyråer.

Dersom banken har en offisiell rating fra et ratingbyrå, legger KfS denne til grunn i sin risikoklassifisering. Men dersom banken ikke har en offisiell rating, legger KfS til grunn den kredittscore eller «skyggerating» den enkelte sparebank har hos DNB Markets og Sparebank 1 Markets. Styret i KfS fastsetter en kredittramme på den enkelte bank. For å få en kredittramme må en bank ha en estimert kredittkarakter (rating) på BBB- eller bedre i et flertall av de eksterne ratinganalyser som KfS benytter ved kredittvurdering av bankene på det tidspunktet lånet innvilges. Kredittkarakter er hentet fra en skala fra AAA (best) til C (dårligst). Karakteren beskriver låntakerens kredittverdighet og evne til å møte sine forpliktelser. Karakteren BBB- (investment grade) eller bedre reflekterer god kredittverdighet og god evne til å møte sine forpliktelser.

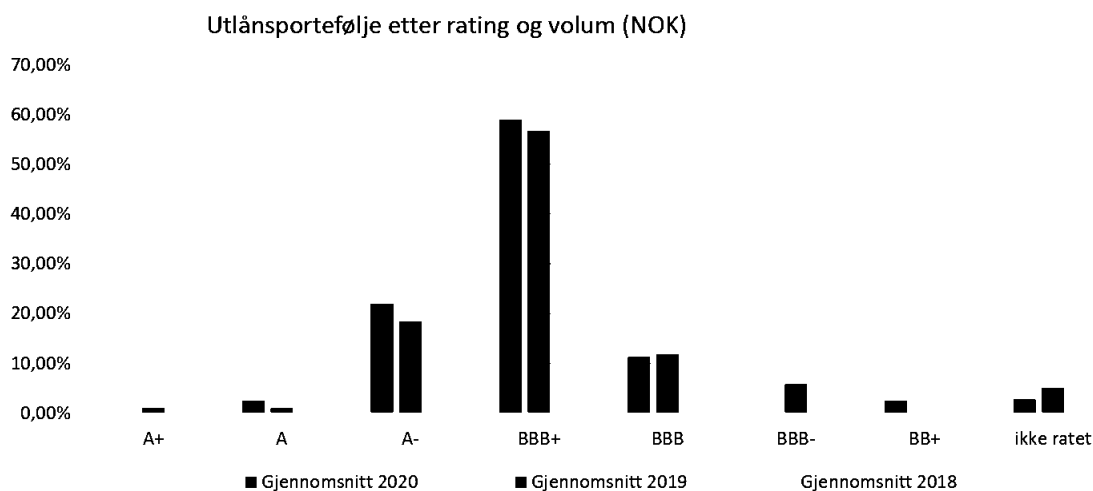
Nedenfor er vist en tabell som gir en oppsummering av samlet utlånsvolum til sparebankene ved utgangen av 2020 fordelt på ratingklasse.

Kredittkarakter *)	DNB 1)	Spb 1 Markets 2)	Gjennomsnitt
A+	0,00 %	0,00 %	0,00 %
A	2,49 %	2,49 %	2,49 %
A-	19,90 %	24,13 %	22,01 %
BBB+	63,68 %	54,23 %	58,96 %
BBB	8,83 %	13,68 %	11,26 %
BBB-	0,00 %	0,00 %	0,00 %
BB+	5,10 %	0,00 %	2,55 %
ikke ratet	0,00 %	5,47 %	2,74 %
	100,0 %	100,0 %	100,0 %

1) DNB Markets Bank Report 2020/1

2) Sparebank 1 Markets Bank book 3Q 2020

I figuren under har vi sammenstilt kredittratingen av utlånene i 2020 med tilsvarende tall for 2019 og 2018. Det har det siste året vært en vekst i engasjement med A- og BBB+ rating, og en lavere prosentandel BBB. Øvrige ratinggrupper ligger forholdsvis stabilt.

Selv om alle låntakere i KfS er klassifisert i samme risikoklasse gjennomføres det en prisdifferensiering, slik at de som er best ratet, får en lavere pris enn de som er svakest ratet. Gjennom dette får man også med de godt ratede bankene som låntakere. Dermed blir gjennomsnittlig porteføljekvalitet høyere og risikospredningen bedres.

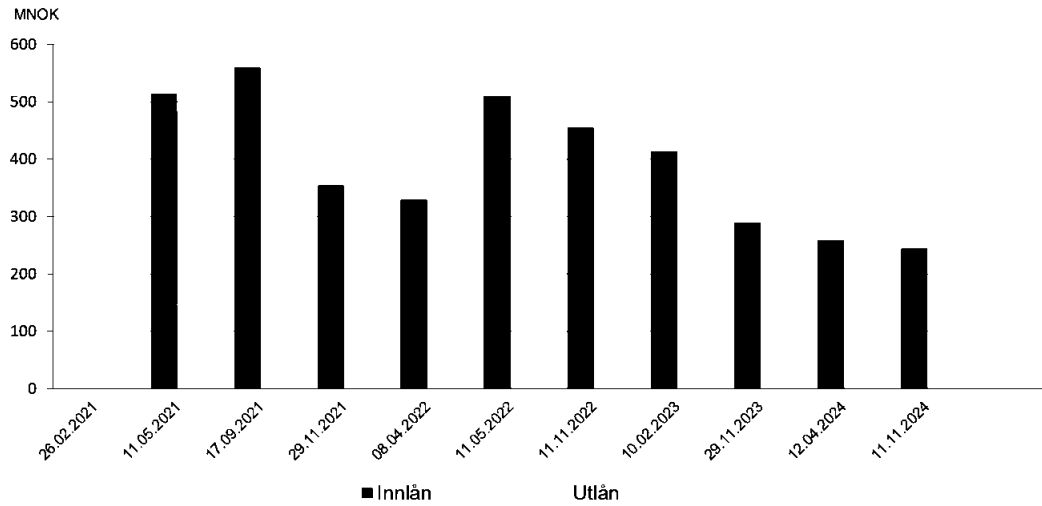
Renterisiko

Renterisiko er eliminert ved at alle innlån, utlån og plasseringer gjøres til flytende rente. Gjennom at innlån og utlån i tillegg har lik løpetid, like terminatoer og regler for renteregulering har KfS heller ikke nevneverdig renterisiko. Ettersom alle aktiva og passiva følger 3 måneders flytende rente og over 95% av aktiva og passiva er matchet med identiske renteregulering- og terminatoer gjøres det ikke beregninger av renterisiko.

Likviditetsrisiko

Utlån til bankene blir gitt med like lang løpetid som de korresponderende innlån. KfS har ingen plikt til å sikre refinansiering av bankenes lån og foretaket har derfor liten refinansieringsrisiko.

Note 12 Beregning av nedskrivning på utlån

(i mill. kr)

Utlånsporteføljen til KFS består i sin helhet av utlån til norske sparebanker. KFS benytter offentlig tilgjengelig rateringer, og/eller kvalitative creditscores som estimat på våre engasjements misligholdsansynlighet, og til å vurdere signifikante endringer i denne. Historisk har ikke sparebankene påført kreditorer særlige tap. I årene etter finanskrisen har bankene også fått en mer og mer robust kapitalstruktur. KFS sitt utgangspunkt er at kundenes balanser er av en slik kvalitet at vi ved mislighold ikke vil være spesielt tapsutsatt, og at LGD følgelig må være tilnærmet lik 0. Tapsmodellen er ytterligere beskrevet under note 1.

	Nedskrivninger				Utlån			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totale nedskrivninger	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totale utlån
Tapsavsetninger 01.01.2020	-	-	-	-	4 815,00	-	-	4 815,00
Fra Nivå 1 til Nivå 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Fra Nivå 1 til Nivå 3	-	-	-	-	-	-	-	-
Fra Nivå 2 til Nivå 3	-	-	-	-	-	-	-	-
Fra Nivå 3 til Nivå 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Fra Nivå 2 til Nivå 1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilgang nye engasjementer	-	-	-	-	545,00	-	-	545,00
Avgang engasjementer	-	-	-	-	-1 340,00	-	-	-1 340,00
Endret tapsavsetning for eng. som ikke har migrert	-	-	-	-	-	-	-	-
Tapsavsetninger 31.12.2020	-	-	-	-	4 020,00	-	-	4 020,00

Note 13 Innlån

(i hele kr)

	2020	2019
Samlet pålydende av sertifikatlån	-	-
Samlet pålydende av beholdning av egne sertifikater	-	-
Samlet pålydende av obligasjonsinnlån	3 935 000 000	4 670 000 000
Samlet pålydende av beholdning av egne obligasjoner	-	-

Verdipapir-nr. (ISIN)	Lånebeskrivelse	Løpetid	Type lån	Aktuell rente	Neste renteregulering	Brutto utestående
NO0010792963	FRN KFS52 PRO 17/21	11.05.17 - 11.05.21	Senior	1,21 %	11.02.2021	515 000 000
NO0010806011	FRN KFS53 PRO 17/21	18.09.17 - 17.09.21	Senior	0,99 %	17.03.2021	560 000 000
NO0010812183	FRN KFS54 PRO 17/22	11.12.17 - 11.11.22	Senior	1,28 %	11.02.2021	455 000 000
NO0010820996	FRN KFS55 PRO 18/22	11.04.18 - 11.05.22	Senior	1,11 %	11.02.2021	510 000 000
NO0010835267	FRN KFS56 PRO 18/21	29.10.18 - 29.11.21	Senior	0,89 %	26.02.2021	355 000 000
NO0010842362	FRN KFS57 PRO 19/23	01.02.19 - 10.02.23	Senior	1,25 %	10.02.2021	415 000 000
NO0010842891	FRN KFS58 PRO 19/23	07.02.19 - 29.11.23	Senior	1,26 %	26.02.2021	290 000 000
NO0010847122	FRN KFS59 PRO 19/22	15.03.19 - 08.04.22	Senior	0,82 %	08.01.2021	330 000 000
NO0010850134	FRN KFS60 PRO 19/24	12.04.19 - 12.04.24	Senior	1,02 %	12.01.2021	260 000 000
NO0010868474	FRN KFS61 PRO 19/24	11.11.19 - 11.11.24	Senior	1,17 %	11.02.2021	245 000 000
Sum						3 935 000 000
Egenbeholdning						0
Påløpte ikke forfalte renter						5 668 971
Over- og underkurser ved emisjon						5 211 255
Sum ifølge regnskap						3 945 880 226

1) Forklaringer:

FRN: (Floating Rate Note) Lån med flytende (regulerbar) rente.

Egenbeholdning

Per 31.12.2020 har ikke KFS beholdning av egne obligasjoner

Børsnotering

KFS har notert samtlige ordinære obligasjonslån på Nordic ABM (Alternative Bond Market)

Tillitsmann

KFS har inngått tillitsmannsavtale med Nordic Trustee ASA i forbindelse med samtlige ordinære obligasjonslån. Tillitsmannen har ansvaret for at obligasjonseierens rettigheter blir ivaretatt. Tillitsmannen skal bl.a. påse at rentereguleringer og betaling av renter og avdrag skjer i henhold til avtale. Tillitsmannens ansvarsforhold fremgår av lånekontrakten.

Note 14 Rentederivatavtaler

KFS anvender de vanligste finansielle instrumenter utenom balansen for å styre KFSs renterisiko. KFS har per 31.12.2020 ingen valutarisiko eller inngåtte avtaler om sikringsforretninger.

Note 15 Restløpetid og rentereguleringstidspunkt for eiendeler og gjeld

(i hele 1000 kr)

KFS sine eiendeler består i vesentlig grad av mellomlange utlån. Disse er finansiert med obligasjonsinnlån med samme løpetid som utlånene og med egenkapital. Kfs tilstreber like tidspunkter for renteregulering av eiendels- og gjeldssiden for å redusere risikoen ved rentendringer og vridning i rentekurven. For å dekke skjevheter mellom innlån og utlån benyttes i tillegg finansielle instrumenter utenom balansen.

Beløp fordelt etter avdragstidspunkt (likviditetsrisiko):

	Sum Balanse	Uten Forfall	Inntil 1 mnd.	1 - 3 mnd.	3 - 12 mnd.	1 - 5 år	Over 5 år
Eiendeler							
Innskudd i og utlån til finansinstitusjoner	33 927		33 927				
Nedbetalingslån til banker	4 025 737		1 221	79 516	1 370 000	2 575 000	
Øvrige finansplasseringer	96 586		4 722	1 083	42 166	48 614	
Andre eiendeler	215			215			
Sum eiendeler	4 156 465		39 870	80 814	1 412 166	2 623 614	-
Gjeld							
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	3 945 880		1 221	4 448	1 430 368	2 509 844	
Annen gjeld	1 800		230	35	1 535		
Sum gjeld	3 947 681	-	1 451	4 483	1 431 903	2 509 844	-
Egenkapital	208 784	60 434			25 650	122 700	-
Sum gjeld og egenkapital	4 156 465	60 434	1 451	4 483	1 457 553	2 632 544	-

Beløp fordelt etter rentereguleringstidspunkt (renterisiko):

	Sum Balanse	Uten regulering	Inntil 1 mnd.	1 - 3 mnd.	3 - 12 mnd.	1 - 5 år	Over 5 år
Eiendeler							
Innskudd i og utlån til finansinstitusjoner	33 927		33 927				
Nedbetalingslån til banker	4 025 737		611 221	3 414 516			
Øvrige finansplasseringer	96 586		8 875	87 711			
Andre eiendeler	215	215					
Sum eiendeler	4 156 465	215	654 022	3 502 227	-	-	-
Gjeld							
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	3 945 880		592 163	3 353 717			
Annen gjeld	1 800	1 800					
Sum gjeld	3 947 681	1 800	592 163	3 353 717	-	-	-
Egenkapital	208 784	208 784					
Sum gjeld og egenkapital	4 156 465	210 584	592 163	3 353 717	-	-	-
Avvik før poster utenom balansen	-	-210 369	61 860	148 510			
Poster utenom balansen			-	-			
Avvik etter poster utenom balansen	-	-210 369	61 860	148 510	-	-	-

Note 16 Over- og underkurs ved innlån og aktivert gevinst/tap ved realisasjon av derivater

(i hele 1000 kr)

Netto over- og underkurs ved innlån	2020	2019
Balanseført 1.1.	-4 648	-3 622
Tilført i perioden	-3 453	-6 433
Kostnadsført/inntektsført i perioden	2 890	5 407
Balanseført 31.12.	-5 211	-4 648

Netto balanseførte sikringsforretninger	2020	2019
Balanseført 1.1.	-	-
Tilført i perioden	-	-
Kostnadsført/inntektsført i perioden	-	-
Balanseført 31.12.	-	-

Netto over- og underkurser ved innlån er ført som en korreksjonspost til sertifikat- og obligasjonsgjeld i regnskapet.

Netto balanseført gevinst og tap ved realisasjon av sikringsforretninger er ført under eiendeler som forskuddsbetalte, ikke påløpte kostnader og under gjeld som mottatte, ikke opptjente inntekter.

Note 17 Nærstående parter

(i hele 1000 kr)

Eiendomskreditt

Eiendomskreditt tok sammen med 49 sparebanker initiativ til etableringen av KfS. Eiendomskreditt har en avtale med KfS om administrasjonssamarbeid. Mellomværende med Eiendomskreditt fremkommer under følgende poster i regnskapet for KfS.

	2020	2019
Resultatregnskapet		
Generelle administrasjonskostnader	273	672
Rentekostnader	131	38
Balanse		
Gjeldsbrevlån		50 000
Annen gjeld	-8	127
Egenkapitalbeviskapital	5 000	5 000

Det vises for øvrig til note 20 når det gjelder lån gitt av foretaket til øvrige nærstående parter.

Note 18 Innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner

I posten inngår bundne innskudd (skattetrekksmidler) med kr 169 158 i 2020.

Note 19 Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader

KfS har ikke tegnet kollektiv pensjonsforsikring. Pensjonsrettigheter for ansatte som også arbeider i Eiendomskreditt AS er dekket gjennom forsikring tegnet av Eiendomskreditt.

Utover dette har KfS ikke pensjonsforpliktelser og dermed ingen pensjonskostnader.

Note 20 Utbetalinger og lån til ansatte og tillitsmenn i selskapet

(i hele kr)

	2020	2019
Lån til representantskapets medlemmer, styre og kontrollkomitémedlemmer samt selskaper hvor nevnte personer er ansvarlig medlem/styremedlem 1)	990 000 000	1 745 000 000
Utbetalinger til ansatte og tillitsmenn	2 379 444	2 311 902
<u>Styret</u>		
Peter Frølich	55 000	55 000
Knut Oscar Fleten	39 000	39 000
Oddstein Haugen	-	39 000
Anne Maria Langeland	39 000	39 000
Anne Grethe Knudsen	39 000	39 000
Susanna Poulsen	39 000	-
<i>Sum godtgjørelse til styret</i>	<i>211 000</i>	<i>211 000</i>
<u>Administrerende direktør 1)</u>		
Lars W. Lynngård	787 358	762 703
<i>Sum godtgjørelse til ledende ansatte</i>	<i>787 358</i>	<i>762 703</i>
<u>Revisor 2)</u>		
Revisjon av årsregnskap	112 500	112 500
Annen finansiell revisjon	57 500	66 268
<i>Sum godtgjørelse til revisor</i>	<i>170 000</i>	<i>178 768</i>

1) Godtgjørelsen til ledelsen omfatter lønn og andre ytelser.

2) Godtgjørelsen gjelder kostnadsført revisjonshonorar inklusiv merverdiavgift.

Godtgjørelser til de ansatte er basert på fast lønn og det foreligger ikke bonusordninger for ansatte eller tillitsvalgte. Det foreligger heller ikke avtaler om særskilt vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforhold eller endring i verv. Godtgjørelser til representantskapet utgjør for valgperioden 2020-2021 kr 5 000,- per møte (kr 3 200,- ved telefonmøte). I tillegg har ordfører i representantskapet et fast honorar kr 12 000,- per år. Godtgjørelsene til styret og øvrige tillitsmenn utgjør kun honorarer. Andre godtgjørelser er ikke avtalt.

Note 21 Skattekostnader

(i hele kr)

Utsatt skatt er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjellene som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret mellom de regnskapsmessige og de skattemessige verdiene.

	2020	2019
Resultat før skattekostnad	417 445	2 164 953
+/- endring i midlertidige forskjeller	-918 719	-640 529
+/- endring fremførbart underskudd	-	-
- ikke skattepliktige inntekter (permanente forskjeller)	-	4 461
+ ikke fradragsberettigede kostnader (permanente forskjeller)	-	-
Skattepliktig inntekt	-501 274	1 528 885
Innteksskatt 25%	-	382 221
pluss formueskatt	91 984	91 705
Sum betalbar skatt	91 984	473 927
+/- for mye(-) lite (+) avsatt skatt i fjor	-35	-
+/- endring i utsatt skatt	104 361	160 132
Årets skattekostnad	196 310	634 059

Avstemming av årets skattekostnad

Resultat før skattekostnad	417 445	2 164 953
Beregnet skatt 25 %	104 361	541 238
Bokført skatt	196 310	634 059
Differanse	-91 949	-92 821

Differansen forklares slik

Skatteeffekten av ikke fradragsberettigede kostnader	-	1 115
Skatteeffekt av ikke skattepliktige inntekter	-	-
For mye (-) / lite (+) avsatt skatt i fjor	-35	-
Utsatt skatt 25%	-	-
Formueskatt	91 984	91 705
	91 949	92 863

Utsatt skatt/ skattefordel i balansen

	2020	2019	Endring
Positive midlertidige forskjeller			
Verdipapirgjeld	4 228 104	3 167 973	-1 060 131
Negative midlertidige forskjeller som kan utlignes			
Verdipapirer	-228 985	-87 573	141 412
Fremførbart underskudd	-501 274	-	501 274
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel (-)	3 497 845	3 080 400	-874 461
Utsatt skatt/skattefordel 25% av grunnlaget	874 461	770 100	-104 361
Effekten av innføring av IFRS som er ført mot egenkapitalen	83 332	0	-
Bokført utsatt skatt	957 793	770 100	-

Erklæring i samsvar med verdipapirhandelsloven § 5-5

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultater og stillingen til foretaket, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og sikkerhetsfaktorer foretaket står overfor.

Bergen, 15. februar 2021

Styret for Kredittforeningen for Sparebanker

Peter Frølich
Styrets leder

Anne-Grethe Knudsen
Styrets nestleder

Bjørn Asle Hynne
Styremedlem

Knut Oscar Fleten
Styremedlem

Susanna Poulsen
Styremedlem

Lars W. Lynngård
Adm. direktør

KPMG AS
Kanalveien 11
Postboks 4 Kristianborg
5822 Bergen

Telephone +47 45 40 40 63
Fax +47 55 32 11 66
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til representantskapet i Kredittforeningen for Sparebanker

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Kredittforeningen for Sparebankers årsregnskap som viser et overskudd på kr 221 tNOK. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, oppstilling over endring i egenkapital og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2020, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4 annet ledd bokstav b.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4 annet ledd bokstav b. Ledelsen er også ansvarlig

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Alta	Finnsnes	Mokle	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodo	Knarvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansand	Slavanger	Ålesund

Penneo Dokumentnr: V34Y5-2SLC3-W3805-TPQEB-CXZIM-75THS

for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Revisors beretning - 2020
Kredittforeningen for Sparebanker

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bergen, 16. februar 2021
KPMG AS

Anfinn Fardal
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Penneo Dokumentnøkkel: V34Y5-2SLC3-W3805-TPQEB-CXZIM-75THS

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Anfinn Bøthun Fardal

Statsautorisert revisor

På vegne av: KPMG AS

Serienummer: 9578-5992-4-3044839

IP: 80.232.xxx.xxx

2021-02-16 14:18:50Z

Penneo Dokumentnøkkel: V34Y5-2SLC3-W3805-TPQEB-CXZIM-75THS

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

Solheimsgaten 11, 5058 Bergen
Telefon: 55 33 27 00
E-post: kfs@eiendoms kreditt.no
www.kredittforeningen.no

Notehenvising

Note 1 Regnskapsprinsipper _____	18
Note 2 Offentliggjøring av finansiell informasjon (Pilar 3) – Risiko og kapitalstyring _____	25
Note 3 Egenkapitalbeviskapital _____	32
Note 4 Egenkapitalbevegelse _____	33
Note 5 Kapitaldekning _____	34
Note 6 Klassifisering av finansielle instrumenter _____	35
Note 7 Virkelig verdi av finansielle instrumenter _____	36
Note 8 Netto gevinst/tap (-) på finansielle instrumenter _____	37
Note 9 Segment og geografisk fordeling av utlån og antall banker _____	37
Note 10 Renter av utlån til og fordringer på kunder _____	38
Note 11 Risikoklassifisering _____	38
Note 12 Beregning av nedskrivning på utlån _____	41
Note 13 Innlån _____	42
Note 14 Rentederivatavtaler _____	42
Note 15 Restløpetid og rentereguleringstidspunkt for eiendeler og gjeld _____	43
Note 16 Over- og underkurs ved innlån og aktivert gevinst/tap ved realisasjon av derivater _____	44
Note 17 Nærstående parter _____	44
Note 18 Innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner _____	44
Note 19 Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader _____	44
Note 20 Utbetalinger og lån til ansatte og tillitsmenn i selskapet _____	45

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper

1. Grunnlag for utarbeidelse av årsregnskapet
 Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven og forskriften om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak. Med mindre annet følger av forskriften er årsregnskapet utarbeidet i samsvar med IFRS

Regnskapet er basert på historisk kost. For finansielle eiendeler og gjeld benyttes amortisert kost, med unntak av finansielle instrumenter målt til virkelig verdi over resultat og virkelig verdi over utvidet resultat.

Årsregnskapet presenteres i norske kroner.

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av regnskapet. Disse prinsippene er benyttet konsekvent i alle perioder presentert, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

2. Endringer i regnskapsprinsipper

Regnskapet for 2020 er avlagt i samsvar med årsregnskapsforskriftens §1-4 (2) b), mens årsregnskapet for 2019 ble avlagt i samsvar med NGAAP. KFS har ikke omarbeidet sammenligningstall etter IFRS, jamfør årsregnskapsforskriftens §9-2. For enkelte regnskapsposter vil derfor sammenligningsgrunnlaget være endret i 2020, og for tilhørende beskrivelse henvises det til 2019 årsrapporten.

Følgende endringer ble innført fra 01.01.2020, og hadde størst effekt på foreningens regnskap.

- IFRS 9 Finansielle instrumenter
- IFRS 15 Inntekt fra kontrakter med kunder

Effekten av overgangen til IFRS på egenkapitalen

Egenkapital pr. 31.12.19	228 363
Endring som følge av ny ECL for eiendeler til amortisert kost	-
Ny måling av finansielle eiendeler til virkelig verdi	333
Skatteeffekt av overgangen (endring utsatt skatt)	-83
Egenkapital pr. 01.01.20	228 613

3. Kommende endringer i standarder og fortolkninger

Pr 31.12.2020 er det relativt få kjente fremtidige endringer i regnskapsprinsipper som får konsekvenser for regnskapet til KFS.

- IBOR reform fase 2 tillegg til IFRS 9, IFRS 7 og IFRS 4.

IASB har i forbindelse med årlige forbedringsprosjekter gjort mindre endringer i flere standarder. Endringene er vurdert til å ikke ha vesentlig betydning for selskapet.

4. Finansielle eiendeler og gjeld

IASB utga endelig versjon av regnskapsstandarden IFRS 9 Finansielle Instrumenter i juli 2014. Standarden ble godkjent av EU i november 2016 og erstattet IAS 39 fra 1. januar 2018, og ble implementert av KFS fra 1. januar 2020. Standarden inneholder nye regler innenfor tre områder: klassifisering og måling av finansielle eiendeler, beregning av nedskrivninger og sikringsbokføring. Det vil under presenteres endringer og effekter ved innføring av IFRS 9, både hva gjelder endrede regnskapsprinsipper, samt endret metode for beregning av nedskrivninger på finansielle instrumenter.

Overgangseffekter

KFS har utarbeidet en åpningsbalanse pr. 1. januar 2020 som om den alltid hadde anvendt de nye prinsippene. Virkningene av de nye prinsippene i åpningsbalansen for 2020 ble innregnet mot annen egenkapital i samsvar med IFRS 9. Samlet effekt for KFS ble en økning i egenkapitalen på 0,25 mill. kr., som vist i tabellen under.

Effekter for KFS:

IFRS - Justert regnskap per 01.01.2020

	NGAAP (31.12.2019)		IFRS (01.01.2020)		Endring	Note
	Bokført verdi		Bokført verdi			
Eiendeler						
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	5 052		5 052		-	
Bruttoutlån og fordringer på kunder	4 815 000		4 829 455		14 455	A, C
Rentebærende verdipapir	96 996		98 908		512	A, B
Obligasjonsfond	37 376		37 376		-	
Andre eiendeler	14 942		309		-14 633	A
Sum eiendeler	4 970 766		4 971 100		334	
Gjeld						
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4 724 648		4 738 696		14 048	A
Annen gjeld	2 205		2 205		-	
Påløpte kostnader	14 780		732		-14 048	A
Utsatt skatt	770		853		83	B
Sum gjeld	4 742 403		4 742 486		83	
Egenkapital						
Medlemsanskudd	169 650		169 650		-	
Egenkapitalbeviskapital	50 000		50 000		-	
Overkursfond	16		16		-	
Annen egenkapital	8 697		8 947		250	B
Sum egenkapital	228 363		228 613		250	
Sum gjeld og egenkapital	4 970 766		4 971 100		334	

A: Opptjente, ikke forfalte inntekter og påløpte, ikke forfalte kostnader

Opptjente, ikke forfalte inntekter tas ut av linjen 'Andre eiendeler' og regnskapsføres på samme linje som aktivklassen de er opptjent på. Påløpte, ikke forfalte kostnader tas ut av linjen 'Annen gjeld og forpliktelser' og regnskapsføres på samme linje som passivklassen de påløper fra.

B: Virkelig verdi

Hele eller deler av posten vil etter overgangen regnskapsføres til virkelig verdi. Nærmere beskrevet under note 6 og note 7.

C: Tapsavsetning finansielle eiendeler til amortisert kost

Det er ikke gjort noen endringer i avsetning til tap på fordringer i forbindelse med overgang fra NGAAP til IFRS 9. Se mer under note 12..

Klassifisering og måling av finansielle instrumenter

Etter IFRS 9 skal klassifisering til rett målekategori skje basert på både karakteristika for de kontraktmessige kontantstrømmene og forretningsmodellen for styring av de finansielle eiendelene. Målekategoriene etter IAS 39 vil ved

innføringen av IFRS 9 bli erstattet av følgende målekategorier:

1. Gjeldsinstrumenter til amortisert kost
2. Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi med verdiendringer over andre resultatkomponenter (FVOCI)
3. Gjeldsinstrumenter, derivater og egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat (FVTPL)
4. Finansielle forpliktelser

Klassifisering av finansielle instrumenter bestemmes ved første gangs regnskapsføring.

Klassifisering besluttes på grunnlag av forretningsmodell for den porteføljen som instrumentet inngår i og hvilken kontraktmessige kontantstrømmer instrumentene har.

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunkt KFS blir part i instrumentets kontraktmessige betingelser. Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og foreningen i hovedsak har overført risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktmessige betingelsene er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Finansielle eiendeler:

Finansielle eiendeler blir ved første gangs innregning klassifisert i en av følgende målekategorier:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi over resultatet
- Virkelig verdi over OCI

Instrumenter til amortisert kost

En finansiell eiendel måles til amortisert kost hvis begge følgende kriterier er oppfylt og den finansielle eiendelen ikke er utpekt til virkelig verdi over resultatet ("virkelig verdi opsjonen"):

1. Den finansielle eiendelen innehas i en forretningsmodell hvis formål er å holde finansielle eiendeler for å motta kontraktsregulerte kontantstrømmer ("forretningsmodell kriteriet"), og
2. Kontraktsvilkårene for den finansielle eiendelen fører på bestemte tidspunkter til kontantstrømmer som utelukkende er betaling av avdrag og renter på utestående hovedstol ("kontantstrømkriteriet").

Forretningsmodellkriteriet

Foreningen vurderer målet med en forretningsmodell der en eiendel holdes på porteføljnivå, fordi dette best reflekterer måten virksomheten styres på, og informasjon er gitt til ledelsen. Informasjonen som vurderes inkluderer:

- Uttalte retningslinjer og mål for porteføljen og driften av disse retningslinjene i praksis. Spesielt om ledelsens strategi og målsetning er å holde eiendelen for å inndrive kontraktsmessige kontantstrømmer, opprettholde en bestemt renteprofil, matching av durasjon mellom finansielle eiendeler og tilsvarende finansielle forpliktelser som benyttes for å finansiere disse eiendelene eller realisere kontantstrømmer gjennom salg av eiendelene
- hvordan porteføljens avkastning vurderes og rapporteres til bankens ledelse
- risikoene som påvirker forretningsmodellens ytelse (og de finansielle eiendelene som holdes innenfor denne forretningsmodellen) og hvordan disse risikoene styres
- hvordan lederne kompenseres - f.eks. om kompensasjon er basert på virkelig verdi av de forvaltede eiendelene eller de kontraktsmessige kontantstrømmene samlet og
- frekvens, volum og tidspunkt for salg i tidligere perioder, årsakene til slike salg og forventninger til fremtidig salgsaktivitet. Informasjonen om salgsaktivitet vurderes imidlertid ikke isolert, men som en del av en samlet vurdering av hvordan selskapets uttalte mål for styring av de finansielle eiendelene oppnås og hvordan kontantstrømmer realiseres.

Vurdering av forretningsmodell er basert på rimelige forventede scenarier uten hensyn til "worst case"

eller "stress case" scenarier. Dersom kontantstrømmer etter førstegangsinnregning realiseres på en måte som er forskjellig fra selskapets opprinnelige forventninger endres ikke klassifiseringen av de resterende finansielle eiendelene i den aktuelle forretningsmodellen, men inkorporerer slik informasjon ved vurdering av nye ustedte eller nyanskaffede finansielle eiendeler fremover.

Kontantstrømskriteriet

I denne vurderingen defineres hovedstol som virkelig verdi av den finansielle eiendelen ved første gangs innregning. "Rente" er definert som vederlag for tidsverdien av penger og for kredittrisiko knyttet til utestående hovedstol i en bestemt tidsperiode og for andre grunnleggende utlansrisikoer og kostnader (f. eks. likviditetsrisiko og administrasjonskostnader), samt fortjenestemargin.

Ved vurderingen av om kontraktsmessige pengestrømmer utelukkende er utbetaling av avdrag og renter på utestående hovedstol, vurderer KfS kontraktbetingelsene i instrumentet. Dette inkluderer å vurdere om den finansielle eiendelen inneholder en kontraktsklausul som kan endre tidspunktet eller størrelsen av kontraktsmessige kontantstrømmer slik at den ikke vil oppfylle denne betingelsen. Ved gjennomgangen vurderer selskapet:

- betingede hendelser som ville endre beløp og tidspunkt for kontantstrømmer;
- innflytelse funksjoner;
- forskuddsbetaling og utvidelsesvilkår
- vilkår som begrenser selskapets krav på kontantstrømmer fra spesifiserte eiendeler
- (f.eks. periodisk tilbakestilling av renter)
- vilkår som endrer vurdering av tidsverdien av penger - f.eks. periodisk tilbakestilling av renter.

KfS benytter denne kategorien for alle utlån til kredittinstitusjoner med flytende rente, samt for poster som inngår i regnskapslinjen andre finansielle eiendeler. Selskapet har vurdert alle sine instrumenter som måles til amortisert kost i forhold til

reglene ovenfor og mener instrumentene tilfredsstillende kriteriene.

Alle andre finansielle eiendeler måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og virkelig verdi over utvidet resultat.

Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi med verdiendringer over andre resultatkomponenter (FVOCI)

Instrumentene som inngår i denne målekategorier er de hvor man har som formål både å motta kontraktmessige kontantstrømmer og selge. Kontantstrømmene skal også her bare utgjøre betaling av rente og hovedstol.

Gjeldsinstrumenter, derivater og egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat (FVTPL)

Følgende instrumenter vil inngå i denne målekategorien:

- 1) Derivater skal alltid til virkelig verdi over resultat.
- 2) Egenkapitalinstrumenter skal som hovedregel her. (Fondsobligasjoner)
- 3) Gjeldsinstrumenter kan ha her dersom kriteriene for bruk av virkelig verdi-oppsjon (FVO) er til stede eller forretningsmodell tilsier at instrumentet styres og følges opp til virkelig verdi.

KfS benytter denne kategorien for likviditetsporteføljen, fastrenteutlån til kunder, derivater (renteswapper), samt investeringer i aksjer og andeler.

Finansielle forpliktelser

For finansielle forpliktelser er reglene i hovedsak de samme som under IAS 39. En endring fra IAS 39 er at for finansielle forpliktelser som er bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet skal endringer i verdien som skyldes foretakets egen kredittrisiko innregnes i utvidet resultat.

Beregning av nedskrivning

Prinsippene i IFRS 9 knyttet til nedskrivning for tap på finansielle instrumenter er basert på et utgangspunkt at man skal sette av for forventede tap (Expected

credit loss (ECL)). Dette til endring fra tidligere standard IAS 39 som var basert på at nedskrivning for tap kun skulle skje når det var objektive bevis for at en tapshendelse hadde inntruffet. Følgelig vil man i mye større grad en tidligere måtte estimere de fremtidige kreditttapene uavhengig om det finnes et objektive bevis for en tapshendelse. Dette gjelder umiddelbart fra eiendelens balansetidspunkt. De nye prinsippene i IFRS 9 for nedskrivning gjelder for finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter, og som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer ført over andre resultatkomponenter (OCI). I tillegg vil også lånetilsagn være omfattet.

Utlånsporteføljen til KfS består i sin helhet av utlån til norske sparebanker. KfS benytter offentlig tilgjengelig ratinger, og/eller kvalitative creditscores som estimat på våre engasjements misligholdsansynlighet, og til å vurdere signifikante endringer i denne. Historisk har ikke norske sparebankene misligholdt sine forpliktelser på nærmere 100 år til tross for bankkriser (1987-1992) og finanskriser (2008-2009). I årene etter finanskrisen har bankene også fått en mer og mer robust kapitalstruktur. Forventet mislighold (PD) er derfor svært lav. KfS sitt utgangspunkt er videre at kundenes balanser er av en slik kvalitet at vi ved mislighold ikke vil være spesielt tapsutsatt, og at LGD følgelig må være tilnærmet lik 0.

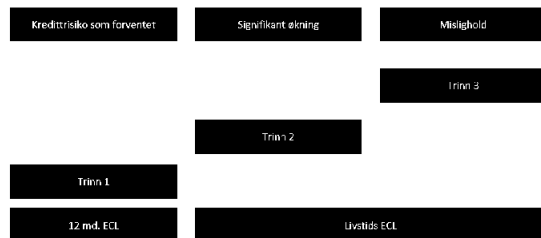
Empiriske data for risiko ved lån til norske sparebanker er svært god, men det foreligger ikke kjente/gode anslag på PD og LGD for sparebankene. Bankene er under nøye overvåking og tilsyn fra myndigheter og analytikere. Kredittvurdering (rating) av utlånsporteføljen er stabil på BBB+.

Etter en samlet vurdering finner KfS at det p.t. ikke har en god merverdi å analysere risikoen gjennom en modell for forventede tap. Vi har derfor etter en samlet vurdering konkludert med at det ikke er grunnlag for å sette av for tap i regnskapet. Vurderingen vil til enhver tid kunne revurderes dersom det generelle risikobildet skulle endre seg.

Beskrivelse av rammeverket

KfS har utarbeidet et rammeverk for å beregne nedskrivninger i henhold til kravene i IFRS 9.

Beregning av forventet tap, Expected credit loss (ECL), baseres på en modell bestående av tre «trinn». Se figur under. Når et lån førstegangsinnregnes i foretakets balanse vil det inngå i «Trinn 1». Dersom det vurderes at engasjementet har hatt en signifikant økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning vil det flyttes til «Trinn 2». Misligholdte engasjement allokteres til «Trinn 3». For engasjement i trinn 1 beregnes det 12 måneders ECL (12M ECL), mens det for engasjement i trinn 2 og 3 beregnes ECL for engasjementets restløpetid - Lifetime ECL (LT ECL). Trinn 1 og 2 erstatter de gruppevise nedskrivningene under IAS 39, mens trinn 3 i all hovedsak tilsvarer de individuelle nedskrivningene under IAS 39.

ECL skal være et forventningsrett estimat basert på flere utfall/scenarioer. KFS tilnærming til dette er beskrevet under. ECL beregnes som summen av marginale tap. Som et utgangspunkt vil alle trinn 1 lån ha en PD og LGD lik null for alle våre kunder. Følgelig vil ECL kun kunne slå ut dersom en bank migrerer til trinn 2 eller trinn 3.

Misligholdsansynlighet (PD)

KFS benytter offentlig tilgjengelig ratinger, og/eller kvalitative creditscores som estimat på våre engasjements misligholdsansynlighet, og til å vurdere signifikante endringer i denne.

Tap gitt mislighold (Loss Given Default - LGD)

LGD skal i utgangspunktet representere det foretaket forventer å tape gitt at et engasjement går i mislighold. I beregningen skal det derfor tas hensyn til sannsynligheten for at et misligholdt engasjement blir friskmeldt (tilfriskningsrate) og forventet tap dersom engasjementet ikke blir friskmeldt (tap gitt konkurs). Historisk har ikke sparebankene påført kreditorer

særlige tap. I årene etter finanskrisen har bankene også fått en mer og mer robust kapitalstruktur. KFS sitt utgangspunkt er at kundenes balanser er av en slik kvalitet at vi ved mislighold ikke vil være spesielt tapsutsatt, og at LGD følgelig må være tilnærmet lik 0. Samtidig er det stor forskjell på bankbalansene, så det vil derfor gjøres individuelle vurdering av LGD mot enkeltbanker, gitt migrasjon. Dette er overkommelig på grunn av det lave antallet kunder, og de gode kredittanalysene som er tilgjengelig om bankmarkedet.

Eksposering på misligholdtidspunktet (Exposure at Default – EAD)

EAD skal representere forventet eksponering mot kunden på et fremtidig konkurstidspunkt. Alle våre lån har en bulletstruktur, så EAD vil være lik dagens eksponering, med et litt varierende påslag av påløpte renter.

Migrering mellom de tre trinnene i modellen

Alle misligholdte engasjement allokteres til trinn 3. Alle engasjement som vurderes å ha hatt en signifikant økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning allokteres til trinn 2. Resterende engasjement inngår i trinn 1.

Signifikant økning i kredittrisiko

Migrering fra trinn 1 til trinn 2 styres av definisjonen av signifikant økning i kredittrisiko. Dette regelsettet består av tre elementer - et kvantitativt element, et kvalitativt element og en back-stop.

Kvantitativt element (Signifikant endring i rating)

Det kvantitative elementet er hoveddriveren for migrering fra trinn 1 til trinn 2 og består av en vurdering av differansen mellom antatt PD beregnet på rapporteringstidspunktet og antatt PD på oppstartstidspunktet. Denne migrasjonen vil utløses ved en signifikant negativ endring i rating.

Kvalitativt element

Foretaket anser forbearance som en indikator for signifikant økning i kredittrisiko. Dersom det gis forbearance som svekker netto nåverdi av

kontantstrømmen med inntil 1% migrerer lånet til trinn 2, med mindre de er i mislighold og allerede vil være i trinn 3. Ved forbearance som svekker NNV med mer enn 1% vil lånet migrere til trinn 3. Kfs har aldri opplevd å måtte yte noe forbearance ovenfor en kunde.

Makrosenarioer

Det skal tas hensyn til fremoverskuende informasjon både i beregningen av om det foreligger en signifikant økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning av eiendelen, og for å komme frem til et forventningsrett estimat på ECL. Vårt utgangspunkt er at hensynet til framoverskuende informasjon er tilstrekkelig hensyntatt i prosessen ved fastsettelse av selskapsratingene vi benytter oss av.

Governance

Tapsmodellen oppdateres kontinuerlig. Gjennom overvåking av kundenes ratinger kan vi følge trender i kredittkvaliteten. I tillegg er det en grundig årlig gjennomgang da vårt eget ratingselskap går gjennom porteføljen under vår egen rating.

5. Ikke-finansielle eiendeler og gjeld

Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet og består av leverandørgjeld og påløpte kostnader til finansskatt, arbeidsgiveravgift og feriepenger.

6. Egenkapital

Medlemsinnskudd

Medlemsinnskudd klassifiseres som egenkapital dersom instrumentet gir innehaveren rett til en proratarisk andel av foreningens netto eiendeler ved en eventuell avvikling og at instrumentet ikke har noen prioritet fremfor andre krav på foreningens eiendeler ved en avvikling. Videre er det et krav at medlemsinnskuddet kun kan tilbakebetales dersom foreningen har en tilfredsstillende økonomi, likviditet og kapitaldekning. Tilbakebetaling av medlemsinnskudd krever godkjenning fra Finanstilsynet. I henhold til regnskapslovens § 6-3 har Kfs i regnskapet for 2019 ført medlemsinnskuddet opp under egenkapital på en egen linje under «Innskutt egenkapital».

6. Inntektsføring

Fra og med 01. januar 2020 innførte KFS IFRS 15. Denne standarden erstattet IAS 18 som omhandlet kontrakter for leveranse av varer og tjenester og IAS 11 som omhandlet anleggskontrakter. Den nye standarden baserte seg på et prinsipp om inntektsføring i takt med at kontrollen med en vare eller tjeneste overføres kunden, slik at kontroll erstattes av risiko og avkastning som avgjørende for inntektsføringstidspunktet. Innføringen av den nye standarden hadde liten innvirkning for Kfs.

Renter, provisjoner og gebyrer tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader. Forskuddsbetalte kostnader, forskuddsbetalte inntekter og opptjente ikke innbetalte inntekter periodiseres og føres som fordring i balansen. Påløpte ikke betalte kostnader periodiseres og føres som gjeld i balansen.

Overkurs/underkurs

Overkurs og underkurs ved utbetaling av utlån til kunder balanseføres. Overkurs kostnadsføres og underkurs inntektsføres planmessig lineært som en justering av de løpende renteinntektene frem til forfall på lånet eller første rentereguleringstidspunkt. Ved innfrielse av lån fra kunder til over- eller underkurs før lånets forfall eller rentereguleringstidspunkt, blir over- eller underkursen inntektsført på innfrielsestidspunktet.

Overkurs eller underkurs ved emisjon av sertifikater og obligasjoner balanseføres og blir resultatført planmessig lineært som en justering av løpende rentekostnader i perioden, frem til sertifikatets/obligasjonens forfall, eventuelt frem til første rentereguleringstidspunkt. Ved tilbakekjøp av egne sertifikat- og obligasjonslån blir overkurs kostnadsført og underkurs inntektsført på kjøpstidspunktet.

7. Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattepliktige inntekt og formue, mens endringen i utsatt skatt beregnes på

grunnlag av de midlertidige forskjellene mellom det regnskapsmessige resultat og den skattepliktige inntekt. Den utsatte skatteforpliktelsen er vist som egen post under avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser. Utsatt skattefordel vises som egen post under immaterielle eiendeler.

8. Øvrige forpliktelser

Avsetning til forpliktelser blir foretatt i samsvar med IAS 37. Den blir foretatt når selskapet har en forpliktelse basert på en tidligere hendelse, det er sannsynlig at forpliktelsen vil bli oppgjort finansielt og forpliktelsen kan estimeres pålitelig.

9. Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode. Kontantstrømoppstillingen viser kontantstrømmene gruppert etter operasjonelle, investerings-, og finansieringsaktiviteter.

9. Ekstraordinære poster

Ekstraordinære poster er poster som er av uvanlig natur, som ikke opptrer regelmessig og som er vesentlige i forhold til virksomheten.

10. Segmenter

Segmentrapportering er basert på intern ledelsesrapportering. Resultat- og balanseoppstillingen for segmentene følger av intern finansiell rapportering i henhold med foreningens styringsmodell. Foreningens virksomhet er rettet mot ett segment sparebanker. Der KFS tilbyr mellomlange og langsiktige lån til sparebanker.

11. Hendelser etter balansedagen

Det opplyses om hendelser etter balansedagen i samsvar med IAS 10. Opplysningene omfatter hendelser som ikke innregnes i foreningens finansregnskap, men som er av en slik art at de er vesentlige for vurdering av virksomheten.

Note 2 Offentliggjøring av finansiell informasjon (Pilar 3) – Risiko og kapitalstyring

Innhold

1. Innledning
2. Kapitaldekning
  - 2.1 Kapitaldekningsregelverket
  - 2.2 Beregning av kapitaldekning
3. Styring og kontroll av risiko
  - 3.1 Totalrisikomodell

1. Innledning

Denne noten gir en beskrivelse av risiko- og kapitalstyring i KfS og skal dekke krav til offentliggjøring av finansiell informasjon slik dette fremkommer av kapitalkravsforskriften.

Oppdatert informasjon om kapitalkrav og ansvarlig kapital oppdateres minst kvartalsvis og offentliggjøres i kvartalsrapporten på hjemmesiden til KfS: www.kredittforeningen.no

2. Kapitaldekning

2.1 Kapitaldekningsregelverket

Kapitaldekningsregelverket bygger på en standard for kapitaldekningsberegninger hvor formålet er å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom mer risikosensitivt kapitalkrav, bedre risikostyring og kontroll, tettere tilsyn samt mer informasjon til markedet. Kapitaldekningsregelverkets bestemmelser fremgår av finansforetaksloven §§ 14-1 til 14-6 samt kapitalkravsforskriften, beregningsforskriften og CRR/CRD IV-forskriften.

Kapitaldekningsregelverket bygger på tre pilarer. Pilar 1 omhandler minimumskravet til ansvarlig kapital, pilar 2 omhandler vurdering av samlet kapitalbehov i forhold til foretakets risikoprofil og pilar 3 omhandler kravene til offentliggjøring av informasjon. De tre pilarene utdypes nærmere under.

Pilar 1

Pilar 1 omhandler minstekravet til ansvarlig kapital for kredittrisiko, operasjonell risiko og markedsrisiko som er fastsatt til 8% av samlet beregningsgrunnlag. I tillegg kommer kravet til bevaringsbuffer og systemrisikobuffer på henholdsvis 2,5% og 3%. Motsyklisk kapitalbuffer er med virkning fra 13. mars 2020 1,0%. Samlet bufferkrav for KfS per 31. desember 2020 er på 6,5%. Summen av minstekrav og bufferkrav blir således 14,5%.

Kapitaldekningen fastsettes som forholdet mellom selskapets samlede ansvarlige kapital og risikovektede eiendeler. KfS benytter standardmetoden for å fastsette beregningsgrunnlaget for kredittrisiko og markedsrisiko samt basismetoden for å fastsette beregningsgrunnlaget for operasjonell risiko.

Pilar 2

Pilar 2 stiller krav til finansforetakenes kapitalvurderingsprosess. Formålet er å sikre en strukturert og dokumentert prosess for vurdering av selskapets risikoprofil og tilhørende kapitalbehov på kort og lang sikt. ICAAP omfatter risikotyper som ikke er dekket av Pilar 1, og skal være framoverskuende.

Pilar 3

Formålet med pilar 3 er å supplere minimumskravene i pilar 1 og den tilsynsmessige oppfølgingen i pilar 2. Pilar 3 skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet å vurdere selskapets risikoprofil og kapitalisering, samt styring og kontroll. Informasjonskravene innebærer at alle institusjoner skal publisere informasjon om organisasjonsstruktur, risikostyringssystem, rapporteringskanaler samt hvordan risikostyringen er bygd opp og organisert. Videre er det gitt detaljerte krav til offentliggjøring av kapitalnivå og struktur samt risikoeksponering, der sistnevnte avhenger av hvilke beregningsmetoder som benyttes i pilar 1.

2.2 Beregning av kapitaldekning

Ansvarlig kapital

Styrets strategi for kapitaldekning, sammensetning av ansvarlig kapital og videre kapitalisering av selskapet er i hovedsak nedfelt i foretakets vedtekter. Etter CRD IV og vedtektene utgjør medlemsinnskuddet, frie fond og tilbakeholdt overskudd selskapets rene kjernekapital. Egenkapitalbevisene teller i kapitaldekningssammenheng som tilleggskapital. KfS øker hovedsakelig den ansvarlige kapitalen ved utbetaling av nye utlån, der det blir tilbakeholdt et medlemsinnskudd på minimum 3% ved utbetaling.

Oversikt over KfS sin ansvarlige kapital, kapitaldekning og spesifisering av samlet kapitalkrav fremgår av note 5.

3. Styring og kontroll av risiko

Risiko- og kapitalstyring

God risiko- og kapitalstyring er et viktig strategisk virkemiddel i KfS sin verdiskapning. Dette bidrar til lønnsomhet og god tilgang til kapitalmarkedet. Risikoprofilen i KfS skal være lav.

ICAAP-dokumentet i KfS gir en oversikt over metoder for evaluering av risikoprofil og kapitalbehov i henhold til gjeldende regelverk og resultatene av denne evalueringen. Dokumentet inneholder også ILAAP, som gir en oversikt over selskapets egen vurdering av likviditets- og finansieringsrisiko. ICAAP-dokumentet er vedtatt av styret.

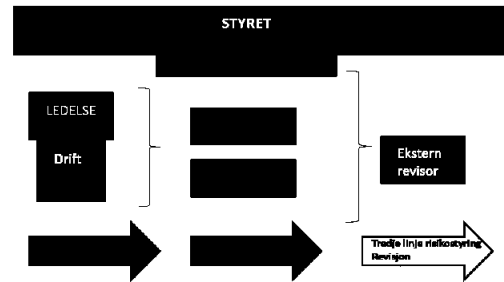
Styret er overordnet ansvarlig for ICAAP prosessen med å vurdere selskapets risikoprofil, samlet kapitalbehov i forhold til risikonivå og regulatoriske krav og strategien for å opprettholde et tilfredsstillende kapitalnivå. ICAAP-dokumentet rapporteres til styret årlig. Det er videre nedfelt at foretakets ICAAP-rapportering er en del av beslutningsgrunnlaget for strategiske valg.

Administrasjonen rapporterer løpende til styret om risikoutvikling og eventuelle endringer i risikoeksponeringen.

Selskapet har på plass en kapitalplan som viser foretakets målsettinger for minimumskapital, hvordan denne ønskes sammensatt av ulike typer ansvarlig

kapital og planer for å opprettholde soliditeten over tid.

Organisering og ansvar

Styring og kontroll av risiko er i KfS er organisert etter en modell med tre forsvarslinjer.

Det primære ansvaret for risikostyring ligger i den operative førstelinjen ved at alle ansatte har ansvar for å utføre sitt arbeid i samsvar med de fullmakter, instruksjoner og retningslinjer som gjelder for den enkelte.

Lederne av de ulike virksomhetsområdene har et særlig ansvar for risikostyringen innenfor sitt ansvarsområde og gjennomføring av egen internkontroll i form av kontrolltiltak og andre risikoreducerende tiltak.

Administrerende direktør skal sørge for at krav til risikostyring og internkontroll etterleves i samsvar med den til enhver tid gjeldende lovgivning herunder løpende følge opp endringer i selskapets risikoer og påse at disse er forsvarlig ivaretatt i samsvar med styrets retningslinjer.

Andre linje ansvaret for risikostyring er lagt til en uavhengig risikokontrollfunksjon (CRO) som har ansvar for å overvåke, vurdere, rådggi og rapportere om risikosituasjonen. CRO rapporterer jevnlig til styret og varsler styret i tilfeller der identifiserte risikoer som påvirker eller kan påvirke selskapet. I den daglige driften rapporterer CRO til administrerende direktør. Administrerende direktør vil på grunn av foretakets begrensede størrelse være stedfortreder for CRO ved dennes midlertidige fravær.

Styret som risiko- og revisjonsutvalg hører også til andre forsvarslinje i forhold til utvalgets overvåkningsoppgaver på risikoområdet. Utvalget skal blant annet overvåke systemene for internkontroll og risikostyring. På grunn av selskapets størrelse har KfS ikke internrevisor.

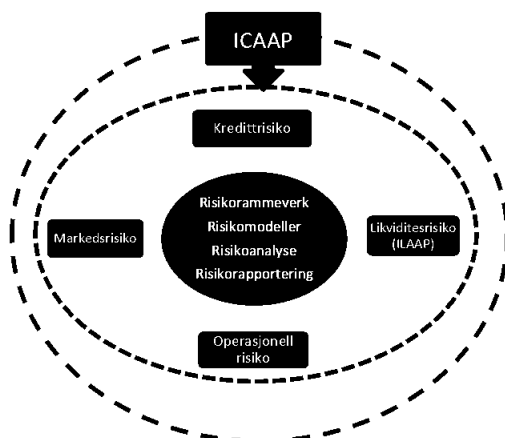
Tredje linje består i KfS av ekstern revisor som reviderer virksomheten jevnlig og vurderer om selskapet har hensiktsmessige og tilstrekkelige prosesser for risikostyring og internkontroll.

Kredittkomiteen ledes av administrerende direktør og behandler alle kredittsaker.

3.1 Totalrisikomodel

De største risikoområdene i KfS er knyttet opp mot fire risikoområder, kreditt risiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko.

Figur – Risiko og kapitalstyring i KfS

Under pilar 1 settes det av kapital for kreditt risiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

I pilar 2 og under arbeid med ICAAP blir det i tillegg avsatt kapital for konsentrasjonsrisiko mot enkeltkunde. Og det blir avsatt kapital for markedsrisiko (kredittspreadrisiko). Det bli videre gjort en grundig vurdering av likviditetsrisiko (ILAAP) i ICAAP. Øvrige relevante risikoområder som blir vurdert for KfS er, regulatorisk risiko, forretningsrisiko, strategisk risiko, eierrisiko, systemrisiko og risiko for uforsvarlig gjeldsoppbygging.

3.1.1 Kreditt risiko

Samlet utlån

Utlån i foretaket er kun gitt til norske sparebanker dokumentert med gjeldsbrev. Samlet utlån fordelt på geografisk område fremgår av note 9. Utlån fordelt etter gjenstående løpetid fremgår i note 9.

Mislighold og verdifall

For regnskapsformål defineres misligholdte engasjementer som engasjementer hvor det foreligger restanser på mer enn 90 dager. Definisjon av verdifall som benyttes for regnskapsformål, samt beskrivelse av metodene som benyttes for å fastsette verdiendringer og nedskrivninger fremgår under utlån i note 1 til foretakets årsregnskap. Foretaket har hittil ikke hatt misligholdte engasjementer og har heller ikke foretatt nedskrivninger på utlån.

Rutiner og retningslinjer for styring av potensiell konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er en del av kreditt risikoen. Denne risikoen er særlig relevant for KfS som er konsentrert om en enkelt sektor med et begrenset antall potensielle låntakere. Sektorens betydning for samfunnsøkonomien, og det offentlige regelverk og den løpende kontroll som selskapene innenfor sektoren er underlagt av denne grunn, reduserer risikoen for et bredt sammenbrudd innenfor sektoren. Styret fastsetter en kreditt ramme på den enkelte bank. Etter de regler styret har fastsatt kan en bank få en kreditt ramme på inntil bankens tellende ansvarlige kapital. En bank kan likevel ikke få større låneramme enn den ansvarlige kapital i KfS.

Låneopptak innenfor den enkelte banks totale kreditt ramme vil kunne bli begrenset av gjeldende regelverk for største enkeltengasjement. Den enkelte bank må, innenfor sin samlede kreditt ramme, fordele sine låneopptak i KfS på flere ulike forfallstidspunkter for å redusere refinansieringsrisikoen.

3.1.2 Operasjonell risiko

Med operasjonell risiko menes risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelig feil eller eksterne hendelser.

KfS driver en spesialisert virksomhet med begrenset kompleksitet og solide motparter. Det har videre blitt vektlagt å ansette medarbeidere med høy kompetanse. Administrasjonssamarbeid med Eiendoms kreditt sikrer tilstrekkelig høy bemanning. Den operasjonelle risiko selskapet er utsatt for gjennom driften er derfor begrenset.

Viktige elementer i KfS operasjonelle risikostyring er identifikasjon og vurdering av faktorer som påvirker den operasjonelle risiko. Etablere kontrolltiltak slik at den gjenværende risikoen blir forsvarlig håndtert. Evne til forsvarlig gjennomføring av etablerte kontrolltiltak. Logg og evaluering av uønskete hendelser i forhold til den aksepterte risikoen.

Det foreligger retningslinjer og rutiner for sentrale deler av selskapet og løpende utføres risikoreducerende tiltak for å redusere operasjonelle risikoer som selskapet er eksponert for. Retningslinjer på sentrale virksomhetsområder er godkjent av styret og forelegges styret for regelmessig ajourhold. Styring av operasjonell risiko skjer blant annet gjennom automatiske og manuelle kontroller integrert i den løpende drift, opplæring, informasjon, beslutningsgrunnlag, lederovervåking og rapportering.

Rapportering av etterlevelse av de interne prosesser på vesentlige virksomhetsområder skjer regelmessig til styret. Administrerende direktør avgir årlig en bekreftelse på gjennomføring av internkontroll og risikostyring.

Operasjonelle risiko i KfS beregnes i kapitaldekningen i pilar 1 etter basismetoden som er nærmere beskrevet i kapitalkravsforskriften.

3.1.3 Markedsrisiko

Styring og kontroll av markedsrisiko

Under markedsrisiko faller kategoriene aksjerisiko, valutarisiko, eiendomsrisiko, motpartsrisiko, renterisiko og kredittspreadsrisiko. KfS har ikke de tre første kategoriene, så heretter belyses kun renterisiko, motpartsrisiko og kredittspreadsrisiko.

Motpartsrisiko

KfS benytter standardmetoden for beregning av CVA-risiko under pilar 1 for derivatkontrakter som ikke er børsomsatt. CVA-risiko er risiko for svekket

kredittverdighet hos motpart. Per 31. desember 2020 hadde ikke KfS noen derivatavtaler.

Renterisiko

Kontroll med renterisiko er en grunnleggende forutsetning i selskapets virksomhet. Renteregulering av innlån og utlån legges opp slik at det er fullstendig matching i rentefastsettelse og terminatoer. Dersom det tas opp innlån med fast rente, swappes denne til 3 måneder NIBOR eller den rentekonvensjon utlånene har. Disse risikoreducerende tiltakene er innbakt i selskapets kjernedrift, og vi ser ikke grunnlag for å beregne kapitalkrav. Renterisiko skal i henhold til styrevedtak begrense seg til det som kan henføres til plassering av den ansvarlige kapital. Selskapets egenkapital kan plasseres i obligasjoner, sertifikater, utlån til sparebanker og innskudd og særinnskudd. I kapitalforvaltningen skal det legges vekt på stabil løpende avkastning, høy likviditetsgrad og lav risiko. KfS skal ikke drive handel i finansielle instrumenter med henblikk på videresalg, eller for på kort sikt å dra fordel av pris- eller rentevariasjoner. Alle plasseringer løper med 3 måneder renteregulering med god spredning på reguleringstidspunktene. Renterisikoen for plassering av den ansvarlige kapitalen er derfor minimal og vi ser ikke grunnlag for å beregne kapitalkrav for denne. Renterisikoen måles hvert kvartal.

Kredittspreadsrisiko

Selskapets viktigste markedsrisiko er kredittspreadsrisiko. KfS har en obligasjonsportefølje som holdes som likviditetsreserver. I en stresset situasjon kan det være behov for å selge papirer i obligasjonsporteføljen. Spreadrisikoen er den antatte spreadendringen ved salg av papirer i et stresset marked. Risikoreducerende tiltak er først og fremst å investere i papirer som antas ingen og liten spreadendring ved salg i et stresset marked. Stats- og statsgaranterte obligasjoner er unntatt beregningsgrunnlaget helt, og antas dermed å ikke ha spreadendring ved salg i et stresset marked. Ratede obligasjoner med fortrinnsrett antas lavere spreadendring enn ikke ratede obligasjoner. Papirer med lengre løpetid antas å ha høyere risiko for å bli solgt med større spreadendring enn papirer med kortere tid til forfall.

3.1.4 Likviditetsrisiko

KfS har beskrevet og behandlet likviditetsrisiko i selskapets strategidokument. I tillegg skal styret behandle og vedta selskapets Likviditetsrisikodokument. Likviditetsrisikodokumentet beskriver strategier og rammer knyttet til innlån og likviditetsstyring. Selskapets likviditetsrisiko er sterkt knyttet til selskapets lave kredittrisiko og driftsmodell. KfS deler likviditetsrisiko i refinansieringsrisiko og annen likviditetsrisiko.

Refinansieringsrisiko

Minimal likviditetsrisiko er et viktig element i KfS sitt driftskonsept. Som hovedregel vil utlånene bli finansiert med innlån som har samme løpetid som utlånene. Det er også KfS sin policy å holde tilstrekkelige likviditetsreserver til å kunne møte eventuelle betalingsforsinkelser fra låntakernes side. På lang sikt vil en homogen lavrisiko utlånsmasse som lett kan avhendes, representere en ytterligere likviditetsmessig sikkerhet for kreditorene i KfS.

For øvrig anses risikoen for at flere banker skal få refinansierings- og likviditetsproblemer samtidig å være begrenset. Alle KfS sine kunder er selv under tilsyn og omfattet av regelverk for forsvarlig likviditetsstyring. Likviditetstilførsel fra sentralbanken tilføres markedet gjennom banksystemet. Våre låntakere vil derfor ha tilgang på likviditet gjennom ordinære og evt. ekstraordinære låneordninger i Norges Bank.

KfS skal til enhver tid kunne møte sine forpliktelser til å innfri innlån som kommer til forfall ved at løpetiden på selskapets utlån tilsvarer løpetiden på selskapets innlån. Likviditetsrisikoen i KfS er i hovedsak knyttet til om selskapets låntakere kan møte sine forpliktelser overfor KfS.

Annen likviditetsrisiko

I motsetning til banker har selskapet en eksakt kjent forfallsstruktur og kan derfor ikke få et uventet bortfall av likviditet. Utover den likviditetsrisiko som er knyttet til bankenes mulige kortsiktige eller langsiktige mislighold ved forfall av lån, er ytterligere likviditetsrisiko derfor knyttet til

oppgjøringsrisiko. I forbindelse med forfall/refinansiering er det store beløp som må bokføres og valuterer korrekt for å sikre at KfS gir rettidig betaling til obligasjonseierne. Det er derfor viktig å følge opp kundene og påse at betaling skjer på korrekt måte og til rett tid for å unngå at en eventuell manglende innbetaling, på grunn av feil eller annet, ikke medfører stopp i våre utbetalinger. Likviditetsreservene til dette formål vil normalt bestå av bankinnskudd og kortsiktige oppgjøringsrammer.

3.1.5 Øvrige risiko

Regulatorisk risiko

Regulatoriske endringer gir en betydelig risiko for foretaket fremover. Forslaget til ny standardmetode for kredittrisiko som foreligger nå kan få en betydelig konsekvens for forretningsmodellen til foretaket. Det nye foreslåtte regelverket innebærer at lån til alle medlemsbankene i KfS vil bli vektet høyere enn dagens risikovekt på 20% for banker uten rating. KfS vil som konsekvens bli nødt til å benytte seg av den adgang som er til å øke medlemsinnskuddet fra nåværende minimum 3%.

KfS har medlemsinnskudd som virksomhetens rene kjernekapital. Lovverket tillater ikke flere typer ren kjernekapital (utover opptjent egenkapital). Skal selskapet kunne fortsette sin virksomhet er man derfor avhengig av at medlemsbankene er villig til å akseptere et høyere medlemsinnskudd.

Det er foreslått at det nye regelverket til standardmetoden skal tre i kraft fra og med 01.01.2022. Regelverket er ikke implementert i norsk lov enda.

Forretningsrisiko, strategisk risiko og eierrisiko

Forretningsrisiko er risiko for en uventet betydelig reduksjon av KfS sine inntekter, som følge av eksterne forhold. Dette kan være endringer i rammebetingelser gjennom konkurransesituasjonen, endringer i lovgiving, konjunktursvingninger, reguleringer fra offentlige myndigheter, feilaktige og uheldige forretningsrelaterte beslutninger. Forretningsrisiko er andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Strategisk risiko og eierrisiko inngår i forretningsrisiko. Ettersom forretningsrisiko

kan oppstå som følge av ulike eksterne forhold, benyttes både kvalitative og kvantitative modeller for å identifisere og rapportere denne type risiko. God strategisk planlegging er det viktigste verktøyet for å redusere forretningsrisikoen.

Forretningsrisiko styres gjennom prosesser i styret og ledelsen i forbindelse med å ivareta konkurransefordelen for å gi ut lån til sparebanker. KFS har en løpende forretningsstrategiprosess som involverer styret, ledelsen og nøkkelpersoner i arbeidet. Forretningsrisiko følges opp gjennom løpende rapportering, resultatoppfølging, budsjettoppfølging og utarbeidelse av løpende prognoser. Strategiarbeidet er således en rullerende og fleksibel prosess som ivaretar kortsiktige og langsiktige utfordringer og mål.

Forretningsmessig eierrisiko er risikoen for at KFS blir påført negative resultater fra eierposter i strategisk eide selskap og/eller må tilføre ny egenkapital til disse selskapene. Eierselskap defineres som selskaper hvor KFS har en vesentlig eierandel og innflytelse. KFS har ingen eierposter i strategisk eide selskap.

Systemrisiko

Systemrisiko er risiko for at en ustabil finansiell situasjon blir så omfattende at det fører til en systemsvekkelse hvor økonomisk vekst og velferd blir alvorlig skadelidende. I en slik situasjon vil bankvesenet kunne bli utsatt gjennom økte tap og svekket tilgang på innskudd og markedsinnlån. KFS vil kunne bli rammet dersom sparebankene mister tillit i samfunnet. Myndigheter i EU og Norge har etter finanskrisen gjennomført en rekke reguleringer som styrker bankenes motstandsdyktighet mot finansielle kriser. Betydelig økte krav til soliditet og likviditet er slike viktige tiltak.

Medlemmene i KFS er i hovedsak små og mellomstore sparebanker. Vi ser fra tid til annen at mindre sparebanker på grunn av sin størrelse og begrensede ressurser er utsatt for operasjonell risiko. Tradisjonelt har disse bankene likevel klart seg godt i situasjoner med systemkrise blant annet som følge av høy soliditet, høy innskuddsdekning og generelt høy eksponering mot personkundemarkedet. De fleste sparebankene er tilknyttet sparebankallianser.

Gjennom alliansene synes det å være en sterk vilje til å støtte hverandre for å opprettholde tilliten til bankene.

KFS yter usikrede lån til bankene. Dersom en eller flere banker får soliditetsproblemer vil KFS være utsatt. Økt soliditet, herunder nye krav til uvektet kjernekapitalandel motvirker denne risikoen. Låntakerne i KFS har gjennomgående høy uvektet kjernekapitalandel. I en systemkrise vil likviditeten i markedet bli dårlig eller forsvinne helt. Som følge av at KFS i svært høy grad matcher forfallsstruktur mellom innlån og utlån vil refinansieringsbehovet til KFS være lavt.

Risiko for uforsvarlig gjeldsoppbygging

Gjennom selskapets modell for oppbygging av egenkapital gjennom medlemsinnkudd vil egenkapitalen alltid stå i et relativt konstant forhold til utlånsporteføljen. Selskapets uvektede kjernekapitalandel er lav, se note 5, som følge av lav risikovekt på selskapets utlån (20%). Dersom det innføres høyere risikovekter på lån til sparebanker vil medlemsinnkuddene og uvektet kjernekapitalandel øke tilsvarende.

Hvitvaskingsrisiko

Kundenes formål med lån i KFS er å sikre innlån til egen drift. Opprinnelsen til bankens egne midler er bankens egen virksomhet gjennom mange år.

KFS har et begrensede produkttilbud men lånene er relativt store. Lånestørrelsen varierer fra ca. 5 MNOK til maks. 100% av bankens ansvarlige kapital, men begrenset oppad til 100% av KFS sin ansvarlige kapital. Lånenes varighet varierer mellom 1 til 5 år, hvor etter banken ev. refinansierer lånet.

KFS har et oversiktlig kundebilde bestående av norske små og mellomstore sparebanker. I tillegg er sparebankene regulert av finansforetaksloven kap. 7 med klare krav til organisering, eierskap og utbytte, og er underlagt reglene i hvitvaskingsloven som bank, jfr. § 4(1) bokst. a. Sett på bakgrunn selskapets art og omfang anses hvitvaskingsrisikoen i KFS som lav. Basert på KFS lave hvitvaskingsrisiko og standardiserte risikoprofil legges det til grunn at KFS

kan gjennomføre forenklet kundekontroll, jfr. hvvl §§ 13 (1) og 16 på sine lånekunder.

Klimarisiko

Klimarisiko er risiko som favner både klimaendringer og tiltakene som bekjemper dem, altså fremtidig klimarelatert utvikling. Klimarisiko deles inn i 3 områder: Fysisk risiko, overgangsrisiko og ansvarsrisiko.

Den fysiske risikoen omhandler kostnader knyttet til fysisk skade som følge av klimaendringer. Den fysiske risikoen kan deles inn i to grupper; akutt og kronisk. Den akutte fysiske klimarisikoen er knyttet til stormer og uvær, altså ekstreme klimahendelser. Den kroniske fysiske klimarisikoen kan for eksempel være at snømangel kan gjøre at skiturisme faller bort som næringsvei i fjellområder.

Overgangsrisiko er økonomisk risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunn. Denne risikoen deles inn i fire kategorier: politikk og reguleringer, teknologi, marked og omdømme. Dette er endringer som knyttes til overgangen til et samfunn i tråd med målene i Paris-avtalen og som representerer en transformasjon som forandrer rammene for næringsvirksomhet. utfordringen er å kartlegge hvordan disse endringene kan påvirke ulike former for økonomisk aktivitet.

Ansvarsrisiko dreier seg om erstatningsansvar knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger som på en eller annen måte kan knyttes til klimapolitikk eller klimaendringer. Denne risikoen anser KfS som lav, da det er lite sannsynlig at KfS eller kundene vil være erstatningsansvarlige i forhold til beslutninger eller mangel på beslutninger knyttet til klimapolitikk eller klimaendringer.

God strategisk planlegging er det viktigste verktøyet for å redusere klimarisikoen til selskapet. KfS har nylig gjennomført Miljøfyrtårnsertifisering og er fra 2020 godkjent som Miljøfyrtårn. Det vil si at KfS har oppfylt en rekke krav innen HMS, arbeidsmiljø, innkjøp,

energibruk, avfallshåndtering og transport. KfS har blitt sertifisert etter bank og finanskriteriene. Det innebærer at KfS har egne klima og miljømål, samt prosedyrer og retningslinjer for å oppnå disse. Vår interne fokus på bærekraft og klimarisiko gjennom Miljøfyrtårn-arbeidet vil igjen kunne redusere klimarisikoen til selskapet.

I tråd med grønne målsettinger har KfS gjennom 2020 hatt ambisjon om å kunne gi grønne lån til norske sparebanker - «Grønt lån til grønne formål». Dette vil øke kundenes fokus på bærekraft og klimarisiko. Ved at kundene kan få tilgang til grønne innlån via KfS og dermed finansiere grønne formål, er dette utlån som er mer tilpasset et lavutslippssamfunn. På den måten er det nye grønne produktet et risikoreduserende tiltak både for den enkelte sparebank, men også for KfS på den måten at låneporteføljen er mer tilpasset et lavslippssamfunn.

Klimarisiko vil fremover styres gjennom prosesser i styret og ledelsen i forbindelse med å ivareta konkurransefordelen for å gi grønne utlån til sparebanker. KfS har en løpende strategiprosess som involverer styret, ledelsen og nøkkelpersoner i arbeidet.

Note 3 Egenkapitalbeviskapital

KfS hadde ved utgangen av 2020 en egenkapitalbeviskapital på kr 50 millioner fordelt på 50 000 egenkapitalbevis pålydende kr 1 000. Egenkapitalbeviskapitalen ble tegnet til kurs 103 og ble innbetalt 18. mai 2004.

Egenkapitalbeviskapitalen regnes fra 2014 med som tilleggskapital i kapitaldekningen. Egenkapitalbevisene er ved utgangen av 2020 eiet av til sammen 43 sparebanker og Eiendomskreditt. Det har ikke vært endringer i eiersammensetningen etter årsskiftet. Egenkapitalbevisenes omsettelighet er i henhold til vedtektene begrenset og betinget av samtykke fra styret i KfS, jfr. allmennaksjeloven §§ 4-15 til 4-17. Egenkapitalbevisene som er registrert i Verdipapirsentralen er ikke børsnotert.

Egenkapitalbeviserne med antall egenkapitalbevis per 31.12.2020:

Arendal og Omegns Sparekasse	740	Skudenes & Aakra Sparebank	560
Aurskog Sparebank	920	Sogn Sparebank	1 380
Berg Sparebank	460	Sparebank 1 BV	1 840
Blaker Sparebank	460	Sparebank 1 Modum	920
Eiendomskreditt AS	5 000	Sparebank 1 Nordvest	1 380
Etne Sparebank	550	Sparebank 1 Ringerike-Hadeland	920
Evje og Hornnes Sparebank	460	Sparebank 1 Søre Sunnmøre	920
Fana Sparebank	920	Sparebank 1 Østfold Akershus	1 380
Flekkefjord Sparebank	920	Sparebank 1 Østlandet	920
Haltdalen Sparebank	920	Sparebank 68 Grader Nord	920
Haugesund Sparebank	920	Sparebanken Narvik	920
Hegra Sparebank	690	Sparebanken Sogn og Fjordane	3 220
Helgeland Sparebank	1 840	Sparebanken Telemark	920
Hemne Sparebank	550	Sparebanken Vest	4 140
Hjelmeland Sparebank	920	Sparebanken Øst	2 760
Jæren Sparebank	920	Spareskillingsbanken	920
Larvikbanken	920	Søgne og Greipstad Sparebank	1 200
Lillesands Sparebank	460	Tolga-Os Sparebank	690
Luster Sparebank	460	Valle Sparebank	460
Nidaros Sparebank	920	Voss Sparebank	1 840
Orkla Sparebank	460	Ørland Sparebank	460
Romsdal Sparebank	460	Åfjord Sparebank	460

Note 4 Egenkapitalbevegelse

Med innføringen av CRD IV i 2014 oppfylte ikke lenger egenkapitalbeviskapitalen de nye kriteriene for å kunne telle som ren kjernekapital. Rene kjernekapitalinstrumenter skal dekke den første og proporsjonalt største delen av tap ettersom de oppstår sammenlignet med alle kapitalinstrumenter utstedt av foretaket. I KfS er det medlemsinnskuddene som er den dårligst prioriterte kapitalen. Etter regnskapsregelverket som anvendes må rene kjernekapitalinstrumenter være klassifisert som egenkapital. For å tilpasse foretakets vedtekter til CRD IV ble disse endret i 2014. I vedtektene er medlemsinnskuddet, som tidligere var definert som ansvarlig lånekapital og telte med 50% i kjernekapitalen og 50% i tilleggskapitalen, nå å regne som egenkapital. Hele medlemsinnskuddet er dermed ren kjernekapital. Endringene i vedtektene innebærer videre at overskytende midler ved avvikling tilfaller medlemmene proratarisk etter medlemmenes innskudd. Etter vedtektsendringen i 2014 tilfredsstiller ikke egenkapitalbeviskapitalen kravene til å inngå som ren kjernekapital eller annen kjernekapital, det er nå å regne som tilleggskapital i beregningen av kapitaldekningen. I henhold til regnskapslovens § 6-3 har KfS i regnskapet for 2020 ført medlemsinnskuddet opp under egenkapital på en egen linje under «Innskutt egenkapital».

Note 5 Kapitaldekning

(i hele 1000 kr)

Kapitaldekningsreglene setter krav til kapitaldekning for finansforetak. KfS rapporterer kapitaldekningen etter standardmetoden. Kapitaldekningsreglene setter et minimumskrav på 8% ansvarlig kapital i forhold til en risikovekting av poster i og utenfor balansen, samt krav om ulike buffere som skal dekkes av ren kjernekapital.

Tellende ansvarlig kapital for KfS består av følgende elementer:

	2020	2019
Kjernekapital		
Overkursfond	16	16
Annen egenkapital	10 197	8 697
Medlemsinnskudd	148 350	169 650
Fradrag for utsatt skattefordel	-	-
Sum kjernekapital/ ren kjernekapital	158 563	178 363
Tilleggskapital		
Egenkapitalbeviskapital	50 000	50 000
Sum tilleggskapital	50 000	50 000
Sum ansvarlig kapital	208 563	228 363
Risikovektet beregningsgrunnlag	850 580	1 002 975
Samlet minimumskrav til ansvarlig kapital	123 334	160 476
Kapitaldekning	24,52 %	22,77 %
Kjernekapitaldekning	18,64 %	17,78 %
Ren kjernekapitaldekning	18,64 %	17,78 %
Uvektet kjernekapitalandel	3,81 %	3,59 %

Spesifikasjon av samlet kapitalkrav:

Standardmetoden	2020			2019		
	Bokført balanse	Vektet beløp	Kapitalkrav	Bokført balanse	Vektet beløp	Kapitalkrav
Risikovekt						
Statsgaranterte obligasjoner, og obligasjonsfond						
0 %	8 859	0	0	37 376	0	0
Obligasjoner med fortrinnsrett						
10 %	70 348	7 035	563	85 227	8 523	682
Institusjoner						
20 %	4 059 757	811 951	64 956	4 834 685	966 937	77 355
50 %						
100 %	17 501	17 501	1400	13 477	13 477	1078
Utsatt skattefordel						
Sum risikovektet balanse	4 156 465	836 487	66 919	4 970 766	988 937	79 115
Motpartsrisiko						
Kapitalkrav for operasjonell risiko 1)		14 093	1 127		14 038	1 123
Sum beregningsgrunnlag	4 156 465	850 580	68 046	4 933 389	1 002 975	80 238
Bufferkrav						
Bevaringsbuffer (2,5%)			21 264			25 074
Motsyklisk buffer (1% fra 13.03.20)			8 506			25 074
Systemrisikobuffer (3%)			25 517			30 089
Samlet bufferkrav i ren kjernekapital			55 288			80 238
Minimumskrav til ansvarlig kapital			123 334			160 476

1) Operasjonell risiko etter basismetoden

Note 6 Klassifisering av finansielle instrumenter

(i mill. kr)

31.12.2020

Eiendeler	Finansielle eiendeler og gjeld til amortisert kost	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	33,93			33,93
Utlån til kunder	4 025,74			4 025,74
Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer		96,59		96,59
Andre eiendeler			0,22	0,22
Sum eiendeler	4 059,66	96,59	0,22	4 156,46
Forpliktelser				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3 945,88			3 945,88
Annen gjeld og forpliktelser			1,80	1,80
Sum forpliktelser	3 945,88	-	1,80	3 947,68

31.12.2019

Eiendeler	Finansielle eiendeler og gjeld til amortisert kost	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5,05			5,05
Utlån til kunder	4 829,46			4 829,46
Sertifikater, obligasjoner og andre verdipapirer	98,57	37,38		135,95
Andre eiendeler			0,31	0,31
Sum eiendeler	4 933,08	37,38	0,31	4 970,77
Forpliktelser				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4 738,92			4 738,92
Annen gjeld og forpliktelser			3,48	3,48
Sum forpliktelser	4 738,92	-	3,48	4 742,40

Note 7 Virkelig verdi av finansielle instrumenter

(i hele 1000 kr)

31.12.20

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler				
Sertifikater, obligasjoner og obligasjonsfond	4 706	91 879	-	96 586
Sum	4 706	91 879	-	96 586

01.01.20

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler				
Sertifikater, obligasjoner og obligasjonsfond	37 376	98 908	-	136 284
Sum	37 376	98 908	-	136 284

Nivå 1: Verdsettes ved bruk av noterte priser i aktive markeder

Markedspris på balansedagen er benyttet. Priser fremkommer som eksternt observerbare priser, kurser eller renter fra en børs, forhandler, megler eller lignende, og prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoteerte aksjer og obligasjonsfond.

Nivå 2: Verdsettelse ved bruk av observerbare markedsdata

Verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder. Verdien er basert på nylige observerbare markedsdata i form av en transaksjon i instrumentet mellom informerte, villige og uavhengige parter.

Nivå 3: Verdsettelse på annen måte enn basert på observerbare markedsdata

Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig ved bruk av nivå 1 eller 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon. Instrumenter i denne kategori verdsettes etter metoder som er basert på estimerte kontantstrømmer, vurdering av eiendeler og gjeld i selskaper, og modeller hvor vesentlige parametere ikke er basert på observerbare markedsdata eller eventuelle bransjestandarder.

Note 8 Netto gevinst/tap (-) på finansielle instrumenter

(i mill. kr)

	2020	2019
Netto gevinst/tap på finansielle eiendeler til <u>virkelig verdi</u>		
Netto gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	0,14	0,31
Netto gevinst/tap på finansielle eiendeler til <u>amortisert kost</u>		
Netto gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	-	0,03
Netto gevinst tap på finansielle instrumenter	0,14	0,34

Note 9 Segment og geografisk fordeling av utlån og antall banker

(i mill. kr)

Foreningens virksomhet er rettet mot ett segment sparebanker. Der KFS tilbyr mellomlange og langsiktige lån til sparebanker.

Utlån fordelt etter fylke	2020		2019		
	Antall	Utlån	Antall	Utlån	
Agder	6	625	Akershus	2	190
Innlandet	1	35	Aust-Agder	5	600
Møre og Romsdal	3	380	Buskerud	1	100
Nordland	3	220	Hordaland	3	410
Oslo	1	60	Møre og Romsdal	3	330
Rogaland	2	380	Nordland	3	330
Trøndelag	8	875	Oppland	1	65
Vestfold og Telemark	3	450	Oslo	1	135
Vestland	4	505	Rogaland	2	380
Viken	5	490	Sogn og Fjordane	2	300
			Telemark	2	250
			Trøndelag	8	960
			Vest-Agder	1	215
			Vestfold	1	200
			Østfold	2	350
Sum	36	4 020		37	4 815

Av lånene som ble utbetalt i 2020 var 64 % med løpetid på tre år eller mer mot 84% i 2019.

	Antall lån	Forfall 2021	Forfall 2022	Forfall 2023	Forfall 2024	Totalt
2017	17	715	135			850
2018	10	485	675			1 160
2019	5	140	410	450	465	1 465
2020	4	105	90	225	125	545
	36	1 445	1 310	675	590	4 020

Engasjementsstørrelse	2020			2019		
	Mill. kr	%	Antall banker	Mill. kr	%	Antall banker
0 – 10 mill.	-	-	-	-	-	-
11 – 25 mill.	-	-	-	-	-	-
26 – 50 mill.	65	1,6	2	-	-	-
51 – 75 mill.	630	15,7	10	200	4,2	3
76 – 100 mill.	850	21,1	9	1 145	23,8	12
Over 100 mill.	2475	61,6	15	3 470	72,1	22
Sum	4 020	100,0	36	4 815	100,0	37

Gjennomsnittlig engasjementsstørrelse er per 31.12.2020 kr 111,7 mill. (kr 130,1 mill.).

Låntakere gruppert etter forvaltningskapital og lån	Antall låntakere	Samlet lån
Forvaltningskapital over 10 mrd.	2	200
Forvaltningskapital 5 - 10 mrd.	6	905
Forvaltningskapital 3 – 5 mrd.	15	1635
Forvaltningskapital 1 – 3 mrd.	12	1220
Forvaltningskapital under 1 mrd.	1	60
Sum	36	4 020

Note 10 Renter av utlån til og fordringer på kunder

(i hele 1000 kr)

Renteinntektene på utlån består av renteinntekter til låntakerne.

Renter av utlån til og fordringer på kunder	2020	2019
Brutto renter av utlån og fordringer på kunder	75 528	115 047

Note 11 Risikoklassifisering

Norske sparebanker representerer en god risikoklasse. Ingen norsk sparebank har påført sine kreditorer tap siden 1934. Sparebankene er underlagt omfattende tilsyn ved Finanstilsynet og utviklingen i den enkelte bank følges opp av markedsaktører og analytikere.

I sin kredittvurdering av låntakerne legger KfS til grunn det omfattende kredittanalysearbeid som utføres av ratingbyråer, norske meglerhus og banker. Det er i dag flere ulike meglerhus og banker som gir kredittscore eller «skyggerating» til alle norske sparebanker. De største sparebankene har også offisiell rating fra en eller flere anerkjente internasjonale ratingbyråer.

Dersom banken har en offisiell rating fra et ratingbyrå, legger KfS denne til grunn i sin risikoklassifisering. Men dersom banken ikke har en offisiell rating, legger KfS til grunn den kredittscore eller «skyggerating» den enkelte sparebank har hos DNB Markets og Sparebank 1 Markets. Styret i KfS fastsetter en kredittramme på den enkelte bank. For å få en kredittramme må en bank ha en estimert kredittkarakter (rating) på BBB- eller bedre i et flertall av de eksterne ratinganalyser som KfS benytter ved kredittvurdering av bankene på det tidspunktet lånet innvilges. Kredittkarakter er hentet fra en skala fra AAA (best) til C (dårligst). Karakteren beskriver låntakerens kredittverdighet og evne til å møte sine forpliktelser. Karakteren BBB- (investment grade) eller bedre reflekterer god kredittverdighet og god evne til å møte sine forpliktelser.

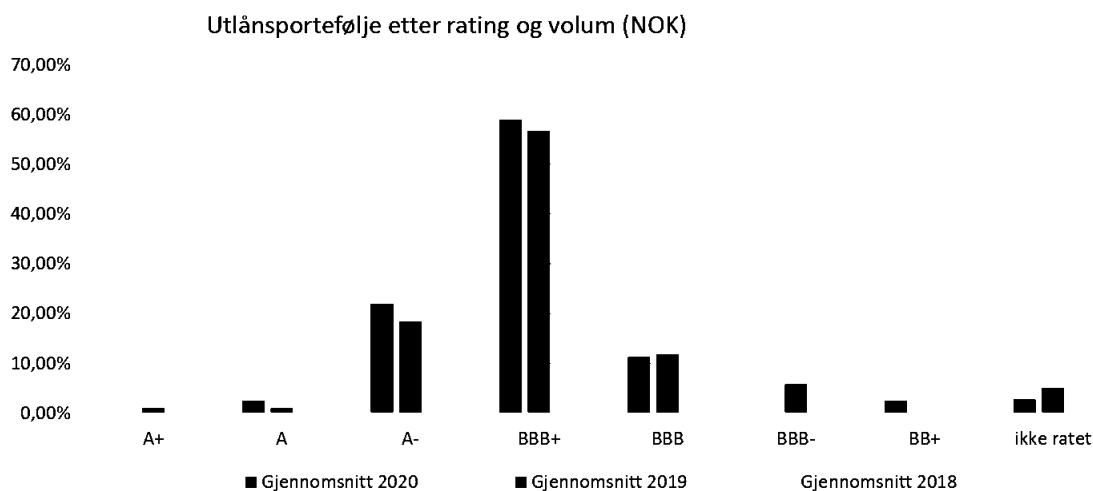
Nedenfor er vist en tabell som gir en oppsummering av samlet utlånsvolum til sparebankene ved utgangen av 2020 fordelt på ratingklasse.

Kredittkarakter *)	DNB 1)	Spb 1 Markets 2)	Gjennomsnitt
A+	0,00 %	0,00 %	0,00 %
A	2,49 %	2,49 %	2,49 %
A-	19,90 %	24,13 %	22,01 %
BBB+	63,68 %	54,23 %	58,96 %
BBB	8,83 %	13,68 %	11,26 %
BBB-	0,00 %	0,00 %	0,00 %
BB+	5,10 %	0,00 %	2,55 %
ikke ratet	0,00 %	5,47 %	2,74 %
	100,0 %	100,0 %	100,0 %

1) DNB Markets Bank Report 2020/1

2) Sparebank 1 Markets Bank book 3Q 2020

I figuren under har vi sammenstilt kredittratingen av utlånene i 2020 med tilsvarende tall for 2019 og 2018. Det har det siste året vært en vekst i engasjement med A- og BBB+ rating, og en lavere prosentandel BBB. Øvrige ratinggrupper ligger forholdsvis stabilt.

Selv om alle låntakere i KfS er klassifisert i samme risikoklasse gjennomføres det en prisdifferensiering, slik at de som er best ratet, får en lavere pris enn de som er svakest ratet. Gjennom dette får man også med de godt ratede bankene som låntakere. Dermed blir gjennomsnittlig porteføljekvalitet høyere og risikospredningen bedres.

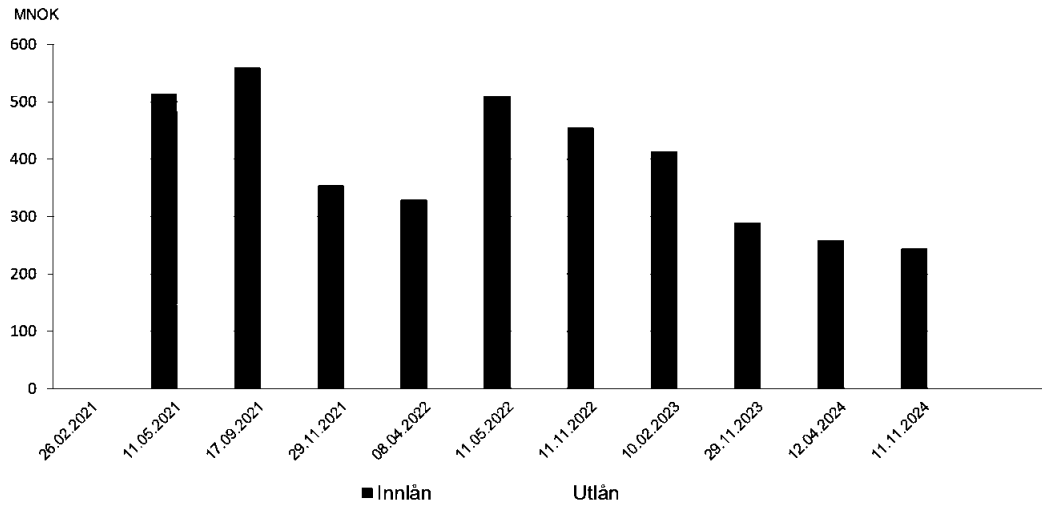
Renterisiko

Renterisiko er eliminert ved at alle innlån, utlån og plasseringer gjøres til flytende rente. Gjennom at innlån og utlån i tillegg har lik løpetid, like terminatoer og regler for renteregulering har KfS heller ikke nevneverdig renterisiko. Ettersom alle aktiva og passiva følger 3 måneders flytende rente og over 95% av aktiva og passiva er matchet med identiske renteregulering- og terminatoer gjøres det ikke beregninger av renterisiko.

Likviditetsrisiko

Utlån til bankene blir gitt med like lang løpetid som de korresponderende innlån. KfS har ingen plikt til å sikre refinansiering av bankenes lån og foretaket har derfor liten refinansieringsrisiko.

Note 12 Beregning av nedskrivning på utlån

(i mill. kr)

Utlånsporteføljen til KFS består i sin helhet av utlån til norske sparebanker. KFS benytter offentlig tilgjengelig rateringer, og/eller kvalitative creditscores som estimat på våre engasjements misligholdsansynlighet, og til å vurdere signifikante endringer i denne. Historisk har ikke sparebankene påført kreditorer særlige tap. I årene etter finanskrisen har bankene også fått en mer og mer robust kapitalstruktur. KFS sitt utgangspunkt er at kundenes balanser er av en slik kvalitet at vi ved mislighold ikke vil være spesielt tapsutsatt, og at LGD følgelig må være tilnærmet lik 0. Tapsmodellen er ytterligere beskrevet under note 1.

	Nedskrivninger				Utlån			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totale nedskrivninger	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totale utlån
Tapsavsetninger 01.01.2020	-	-	-	-	4 815,00	-	-	4 815,00
Fra Nivå 1 til Nivå 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Fra Nivå 1 til Nivå 3	-	-	-	-	-	-	-	-
Fra Nivå 2 til Nivå 3	-	-	-	-	-	-	-	-
Fra Nivå 3 til Nivå 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Fra Nivå 2 til Nivå 1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilgang nye engasjementer	-	-	-	-	545,00	-	-	545,00
Avgang engasjementer	-	-	-	-	-1 340,00	-	-	-1 340,00
Endret tapsavsetning for eng. som ikke har migrert	-	-	-	-	-	-	-	-
Tapsavsetninger 31.12.2020	-	-	-	-	4 020,00	-	-	4 020,00

Note 13 Innlån

(i hele kr)

	2020	2019
Samlet pålydende av sertifikatlån	-	-
Samlet pålydende av beholdning av egne sertifikater	-	-
Samlet pålydende av obligasjonsinnlån	3 935 000 000	4 670 000 000
Samlet pålydende av beholdning av egne obligasjoner	-	-

Verdipapir-nr. (ISIN)	Lånebeskrivelse	Løpetid	Type lån	Aktuell rente	Neste rente-regulering	Brutto utestående
NO0010792963	FRN KFS52 PRO 17/21	11.05.17 - 11.05.21	Senior	1,21 %	11.02.2021	515 000 000
NO0010806011	FRN KFS53 PRO 17/21	18.09.17 - 17.09.21	Senior	0,99 %	17.03.2021	560 000 000
NO0010812183	FRN KFS54 PRO 17/22	11.12.17 - 11.11.22	Senior	1,28 %	11.02.2021	455 000 000
NO0010820996	FRN KFS55 PRO 18/22	11.04.18 - 11.05.22	Senior	1,11 %	11.02.2021	510 000 000
NO0010835267	FRN KFS56 PRO 18/21	29.10.18 - 29.11.21	Senior	0,89 %	26.02.2021	355 000 000
NO0010842362	FRN KFS57 PRO 19/23	01.02.19 - 10.02.23	Senior	1,25 %	10.02.2021	415 000 000
NO0010842891	FRN KFS58 PRO 19/23	07.02.19 - 29.11.23	Senior	1,26 %	26.02.2021	290 000 000
NO0010847122	FRN KFS59 PRO 19/22	15.03.19 - 08.04.22	Senior	0,82 %	08.01.2021	330 000 000
NO0010850134	FRN KFS60 PRO 19/24	12.04.19 - 12.04.24	Senior	1,02 %	12.01.2021	260 000 000
NO0010868474	FRN KFS61 PRO 19/24	11.11.19 - 11.11.24	Senior	1,17 %	11.02.2021	245 000 000
Sum						3 935 000 000
Egenbeholdning						0
Påløpte ikke forfalte renter						5 668 971
Over- og underkurser ved emisjon						5 211 255
Sum ifølge regnskap						3 945 880 226

1) Forklaringer:

FRN: (Floating Rate Note) Lån med flytende (regulerbar) rente.

Egenbeholdning

Per 31.12.2020 har ikke KFS beholdning av egne obligasjoner

Børsnotering

KFS har notert samtlige ordinære obligasjonslån på Nordic ABM (Alternative Bond Market)

Tillitsmann

KFS har inngått tillitsmannsavtale med Nordic Trustee ASA i forbindelse med samtlige ordinære obligasjonslån. Tillitsmannen har ansvaret for at obligasjonseierens rettigheter blir ivaretatt. Tillitsmannen skal bl.a. påse at rentereguleringer og betaling av renter og avdrag skjer i henhold til avtale. Tillitsmannens ansvarsforhold fremgår av lånekontrakten.

Note 14 Rentederivatavtaler

KFS anvender de vanligste finansielle instrumenter utenom balansen for å styre KFSs renterisiko. KFS har per 31.12.2020 ingen valutarisiko eller inngåtte avtaler om sikringsforretninger.

Note 15 Restløpetid og rentereguleringstidspunkt for eiendeler og gjeld

(i hele 1000 kr)

KFS sine eiendeler består i vesentlig grad av mellomlange utlån. Disse er finansiert med obligasjonsinnlån med samme løpetid som utlånene og med egenkapital. Kfs tilstreber like tidspunkter for renteregulering av eiendels- og gjeldssiden for å redusere risikoen ved rentendringer og vridning i rentekurven. For å dekke skjevheter mellom innlån og utlån benyttes i tillegg finansielle instrumenter utenom balansen.

Beløp fordelt etter avdragstidspunkt (likviditetsrisiko):

	Sum Balanse	Uten Forfall	Inntil 1 mnd.	1 - 3 mnd.	3 - 12 mnd.	1 - 5 år	Over 5 år
Eiendeler							
Innskudd i og utlån til finansinstitusjoner	33 927		33 927				
Nedbetalingslån til banker	4 025 737		1 221	79 516	1 370 000	2 575 000	
Øvrige finansplasseringer	96 586		4 722	1 083	42 166	48 614	
Andre eiendeler	215			215			
Sum eiendeler	4 156 465		39 870	80 814	1 412 166	2 623 614	-
Gjeld							
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	3 945 880		1 221	4 448	1 430 368	2 509 844	
Annen gjeld	1 800		230	35	1 535		
Sum gjeld	3 947 681	-	1 451	4 483	1 431 903	2 509 844	-
Egenkapital	208 784	60 434			25 650	122 700	-
Sum gjeld og egenkapital	4 156 465	60 434	1 451	4 483	1 457 553	2 632 544	-

Beløp fordelt etter rentereguleringstidspunkt (renterisiko):

	Sum Balanse	Uten regulering	Inntil 1 mnd.	1 - 3 mnd.	3 - 12 mnd.	1 - 5 år	Over 5 år
Eiendeler							
Innskudd i og utlån til finansinstitusjoner	33 927		33 927				
Nedbetalingslån til banker	4 025 737		611 221	3 414 516			
Øvrige finansplasseringer	96 586		8 875	87 711			
Andre eiendeler	215	215					
Sum eiendeler	4 156 465	215	654 022	3 502 227	-	-	-
Gjeld							
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	3 945 880		592 163	3 353 717			
Annen gjeld	1 800	1 800					
Sum gjeld	3 947 681	1 800	592 163	3 353 717	-	-	-
Egenkapital	208 784	208 784					
Sum gjeld og egenkapital	4 156 465	210 584	592 163	3 353 717	-	-	-
Avvik før poster utenom balansen	-	-210 369	61 860	148 510			
Poster utenom balansen			-	-			
Avvik etter poster utenom balansen	-	-210 369	61 860	148 510	-	-	-

Note 16 Over- og underkurs ved innlån og aktivert gevinst/tap ved realisasjon av derivater

(i hele 1000 kr)

Netto over- og underkurs ved innlån	2020	2019
Balanseført 1.1.	-4 648	-3 622
Tilført i perioden	-3 453	-6 433
Kostnadsført/inntektsført i perioden	2 890	5 407
Balanseført 31.12.	-5 211	-4 648

Netto balanseførte sikringsforretninger	2020	2019
Balanseført 1.1.	-	-
Tilført i perioden	-	-
Kostnadsført/inntektsført i perioden	-	-
Balanseført 31.12.	-	-

Netto over- og underkurser ved innlån er ført som en korreksjonspost til sertifikat- og obligasjonsgjeld i regnskapet.

Netto balanseført gevinst og tap ved realisasjon av sikringsforretninger er ført under eiendeler som forskuddsbetalte, ikke påløpte kostnader og under gjeld som mottatte, ikke opptjente inntekter.

Note 17 Nærstående parter

(i hele 1000 kr)

Eiendomskreditt

Eiendomskreditt tok sammen med 49 sparebanker initiativ til etableringen av KfS. Eiendomskreditt har en avtale med KfS om administrasjonssamarbeid. Mellomværende med Eiendomskreditt fremkommer under følgende poster i regnskapet for KfS.

	2020	2019
Resultatregnskapet		
Generelle administrasjonskostnader	273	672
Rentekostnader	131	38
Balanse		
Gjeldsbrevlån		50 000
Annen gjeld	-8	127
Egenkapitalbeviskapital	5 000	5 000

Det vises for øvrig til note 20 når det gjelder lån gitt av foretaket til øvrige nærstående parter.

Note 18 Innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner

I posten inngår bundne innskudd (skattetrekksmidler) med kr 169 158 i 2020.

Note 19 Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader

KfS har ikke tegnet kollektiv pensjonsforsikring. Pensjonsrettigheter for ansatte som også arbeider i Eiendomskreditt AS er dekket gjennom forsikring tegnet av Eiendomskreditt.

Utover dette har KfS ikke pensjonsforpliktelser og dermed ingen pensjonskostnader.

Note 20 Utbetalinger og lån til ansatte og tillitsmenn i selskapet

(i hele kr)

	2020	2019
Lån til representantskapets medlemmer, styre og kontrollkomitémedlemmer samt selskaper hvor nevnte personer er ansvarlig medlem/styremedlem 1)	990 000 000	1 745 000 000
Utbetalinger til ansatte og tillitsmenn	2 379 444	2 311 902
<u>Styret</u>		
Peter Frølich	55 000	55 000
Knut Oscar Fleten	39 000	39 000
Oddstein Haugen	-	39 000
Anne Maria Langeland	39 000	39 000
Anne Grethe Knudsen	39 000	39 000
Susanna Poulsen	39 000	-
<i>Sum godtgjørelse til styret</i>	<i>211 000</i>	<i>211 000</i>
<u>Administrerende direktør 1)</u>		
Lars W. Lynngård	787 358	762 703
<i>Sum godtgjørelse til ledende ansatte</i>	<i>787 358</i>	<i>762 703</i>
<u>Revisor 2)</u>		
Revisjon av årsregnskap	112 500	112 500
Annen finansiell revisjon	57 500	66 268
<i>Sum godtgjørelse til revisor</i>	<i>170 000</i>	<i>178 768</i>

1) Godtgjørelsen til ledelsen omfatter lønn og andre ytelser.

2) Godtgjørelsen gjelder kostnadsført revisjonshonorar inklusiv merverdiavgift.

Godtgjørelser til de ansatte er basert på fast lønn og det foreligger ikke bonusordninger for ansatte eller tillitsvalgte. Det foreligger heller ikke avtaler om særskilt vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforhold eller endring i verv. Godtgjørelser til representantskapet utgjør for valgperioden 2020-2021 kr 5 000,- per møte (kr 3 200,- ved telefonmøte). I tillegg har ordfører i representantskapet et fast honorar kr 12 000,- per år. Godtgjørelsene til styret og øvrige tillitsmenn utgjør kun honorarer. Andre godtgjørelser er ikke avtalt.

Note 21 Skattekostnader

(i hele kr)

Utsatt skatt er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjellene som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret mellom de regnskapsmessige og de skattemessige verdiene.

	2020	2019
Resultat før skattekostnad	417 445	2 164 953
+/- endring i midlertidige forskjeller	-918 719	-640 529
+/- endring fremførbart underskudd	-	-
- ikke skattepliktige inntekter (permanente forskjeller)	-	4 461
+ ikke fradragsberettigede kostnader (permanente forskjeller)	-	-
Skattepliktig inntekt	-501 274	1 528 885
Innteksskatt 25%	-	382 221
pluss formueskatt	91 984	91 705
Sum betalbar skatt	91 984	473 927
+/- for mye(-) lite (+) avsatt skatt i fjor	-35	-
+/- endring i utsatt skatt	104 361	160 132
Årets skattekostnad	196 310	634 059

Avstemming av årets skattekostnad

Resultat før skattekostnad	417 445	2 164 953
Beregnet skatt 25 %	104 361	541 238
Bokført skatt	196 310	634 059
Differanse	-91 949	-92 821

Differansen forklares slik

Skatteeffekten av ikke fradragsberettigede kostnader		
Skatteeffekt av ikke skattepliktige inntekter	-	1 115
For mye (-) / lite (+) avsatt skatt i fjor	-35	-
Utsatt skatt 25%	-	-
Formueskatt	91 984	91 705
	91 949	92 863

Utsatt skatt/ skattefordel i balansen

	2020	2019	Endring
Positive midlertidige forskjeller			
Verdipapirgjeld	4 228 104	3 167 973	-1 060 131
Negative midlertidige forskjeller som kan utlignes			
Verdipapirer	-228 985	-87 573	141 412
Fremførbart underskudd	-501 274	-	501 274
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel (-)	3 497 845	3 080 400	-874 461
Utsatt skatt/skattefordel 25% av grunnlaget	874 461	770 100	-104 361
Effekten av innføring av IFRS som er ført mot egenkapitalen	83 332	0	
Bokført utsatt skatt	957 793	770 100	

Erklæring i samsvar med verdipapirhandelsloven § 5-5

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultater og stillingen til foretaket, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og sikkerhetsfaktorer foretaket står overfor.

Bergen, 15. februar 2021

Styret for Kredittforeningen for Sparebanker

Peter Frølich
Styrets leder

Anne-Grethe Knudsen
Styrets nestleder

Bjørn Asle Hynne
Styremedlem

Knut Oscar Fleten
Styremedlem

Susanna Poulsen
Styremedlem

Lars W. Lynngård
Adm. direktør

KPMG AS
Kanalveien 11
Postboks 4 Kristianborg
5822 Bergen

Telephone +47 45 40 40 63
Fax +47 55 32 11 66
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til representantskapet i Kredittforeningen for Sparebanker

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Kredittforeningen for Sparebankers årsregnskap som viser et overskudd på kr 221 tNOK. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, oppstilling over endring i egenkapital og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2020, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4 annet ledd bokstav b.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4 annet ledd bokstav b. Ledelsen er også ansvarlig

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Alta	Finnsnes	Mokle	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodo	Knarvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansand	Slavanger	Ålesund

Penneo Dokumentnr: V34Y5-2SLC3-W3805-TPQEB-CXZIM-75THS

Revisors beretning - 2020
Kredittforeningen for Sparebanker

for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Pennneo Dokument nr: V34Y5-25LC3-W3805-TPQEB-CXZIM-75THS

Revisors beretning - 2020
Kredittforeningen for Sparebanker

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bergen, 16. februar 2021
KPMG AS

Anfinn Fardal
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Penneo Dokumentnøkkel: V34Y5-2SLC3-W3805-TPQEB-CXZIM-75THS

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Anfinn Bøthun Fardal

Statsautorisert revisor

På vegne av: KPMG AS

Serienummer: 9578-5992-4-3044839

IP: 80.232.xxx.xxx

2021-02-16 14:18:50Z

Penneo Dokumentnøkkel: V34Y5-2SLC3-W3805-TPQEB-CXZIM-75THS

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

Solheimsgaten 11, 5058 Bergen
Telefon: 55 33 27 00
E-post: kfs@eiendoms kreditt.no
www.kredittforeningen.no

KPMG AS
Kanalveien 11
Postboks 4 Kristianborg
5822 Bergen

Telephone +47 45 40 40 63
Fax +47 55 32 11 66
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til representantskapet i Kredittforeningen for Sparebanker

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Kredittforeningen for Sparebankers årsregnskap som viser et overskudd på kr 221 tNOK. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, oppstilling over endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2020, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4 annet ledd bokstav b.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4 annet ledd bokstav b. Ledelsen er også ansvarlig

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Alta	Finnsnes	Mokle	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodo	Knarvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansand	Slavanger	Ålesund

Penneo Dokumentnrøkket: V34Y5-2SLC3-W3805-TPQEB-CXZIM-75THS

for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Revisors beretning - 2020
Kredittforeningen for Sparebanker

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bergen, 16. februar 2021
KPMG AS

Anfinn Fardal
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Pennneo Dokumentnøkkel: V34Y5-2SLC3-W3805-TPQEB-CXZIM-75THS

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo"™ - sikker digital signatur.
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Anfinn Bøthun Fardal

Statsautorisert revisor

På vegne av: KPMG AS

Serienummer: 9578-5992-4-3044839

IP: 80.232.xxx.xxx

2021-02-16 14:18:50Z

Penneo Dokumentnøkkel: V34Y5-2SLC3-W3805-TPQEB-CXZIM-75THS

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>